

КРИСТИНА НЕСТЛІНГЕР

ОБЗИВАЮТЬ МЕНЕ

МУРАХОЇДОМ

ОБЗИВАЮТЬ МЕНЕ МУРАХОЇДОМ

КРИСТИНА
НЕСТЛІНГЕР

Теза

Теза

Австрійський культурний форум у Києві
при посольстві Австрії в Україні
Das Österreichische Kulturforum Kiew
in der Österreichischen Botschaft in der Ukraine

Австрійсько-український центр співробітництва
з питань науки та культури у Львові
Österreichisch-Ukrainisches Kooperationsbüro
für Wissenschaft, Bildung und Kultur in Lviv

Österreichische Kulturvereinigung
INOS — Initiative Osteuropa

Кристина Нестлінгер

ОБЗИВАЮТЬ МЕНЕ
МУРАХОЇДОМ

переклад з німецької
Олександра Мокровольського
малюнки Валентини Богданюк

Дві хвилини тому ця фотографія

була в мене наохваті!

Ось тутетки!

РОЗДІЛ 1,

у якому помітено загадкове зникнення фотографії і однієї доньці доводиться сердитись через невірні мамині попередження проти неї

— Значить, його таки немає! Його таки немає! — бурмотіла Софія. Вона ходила туди-сюди по загальній кімнаті, підіймала газети з підлоги й знову їх упускала, скидала з дивана шовкові подушки, зазірала під килим, загинаючи його кутики, стягувала зі шкіряного крісла клаптикову ковдру й струшувала її, висувала й засувала шухляди вбудованої в стіну шафи і знай бурмотіла, знову й знову: — Значить, його таки немає! Його таки немає!!!

Мама сиділа за обіднім столом і читала в ілюстрованому журналі роман із продовженням. Одна з тих шовкових подушок, які Софія розкидала по кімнаті, впала їй під ноги. Мама визирнула з-за журналу.

— Ти знову що-небудь шукаєш, моя дорогенька? — поцікавилася вона.

Софія сприкрено бликнула на маму.

— Та я вже тисячу разів питала, чи хто-небудь бачив одне фото! — просичала вона. — А тепер ти мене питаєш, чи не шукаю я чого-небудь!

— Вибач, моя люба! — Мама закрила журнал. — Коли я зачитуюсь, весь світ довкола мене зникає. А яке ж це фото тобі треба?

— Одне з моїх фот! — нетерпляче вигукнула дівчинка. — Оту світлину, що дядечко Еді зняв мене вчора. Ту, де я в червоній піжамі сиджу на килимі в турецькій позі! Дві хвилини тому ця фотографія була в мене напихваті! Ось тутечки! — Софія обвинувальним жестом показала на величезний чорний шкіряний диван. — І враз пропала! Мов крізь землю провалилась! Пропала! Навіки пропала!

— Вона неодмінно десь вигулькне знову, — припустила мама.

— Але фотографія потрібна мені негайно, — не переставала скиглити Софія. — Цю ж секунду!

— А навіщо? — усміхнулася мама. — Хочеш знати, як ти виглядаєш, то поглянь у дзеркало!

— Ха, ха, як дотепно! — Софія закотила очі під лоба й страшно скривила рот.

— Радій, що маєш веселу матір! — втішила мама.

— Ти випробовуєш моє терпіння! — крикнула донька. — Фото потрібне мені тер-мі-но-во! За годину в нас редакційна рада. І те фото має бути надруковане у шкільній газеті. Бо ж я від минулого тижня там редакторка. А кожен новий редактор має представитися читачам своїм портретом!

— Ну то візьми якесь інше фото! — Мама показала на велику шафу, вбудовану в стіну. — Там відбитків твоєї милості цілі стоси.

— Але я хочу тільки це фото! — тупнула ногою Софія.

— А під диваном ти дивилась? — запитала мама.

Софія знову тупнула ногою.

— Я ж нічого не можу розгледіти під диваном! — вигукнула донька. — Бо він упритул до самої підлоги!

— То відсунь його, — порадила мама.

— Як його відсунути? — закричала Софія. — Ти ж бачиш, що перед цим клятим диваном лежить оцей клятий килим!

І дівчинка сердито сіпнула за бильце дивана, аби показати матері, що диван годі посунути через товстий край килима.

— Ти підійми його, серденько, — порадила мама.

— Сама спробуй підняти цього ідіотського ящика! — вереснула Софія. — Він-бо важить цілу тонну!

— Коли б ти, серденько, — сказала, встаючи, мама, — позбулася отих слівцець “клятий”, “ідіотський”, то в тебе не лишилося б жодної можливості виражатися, чи не так?

— Ти випробовуєш моє терпіння! — крикнула Софія.

— Ти вже казала мені це, моє серденько, — зауважила мама. — Не варто повторятися, бо це при-туплює гостроту виразів. І коли тобі, серденько,

потрібна порада, то дозволь тобі підказати: якщо ти згорнеш килим, диван легко відсунеться.

— На тому триклятому килимі наставлено тисячу речей! — буркнула дівчинка.

— Ти перебільшуєш у двісті п'ятдесят разів, — зазначила мама.

Блиснувши на неї гнівним поглядом, Софія позсувала, познімала з килима — перебільшено при цьому пихкаючи — шкіряне крісло й тумбочку, табуретку у вигляді верблюжого сідла й торшер, а тоді закотила килим до половини. Підлога там, де він лежав, виявилася досить-таки запилуженою. Софія чхнула.

— Тікай звідси, люба, це діло не для тебе! — сказала мама.

Софія чхнула знову.

— Та тікай же, дороженька! — нетерпляче повторила мама.

Софія промимрила:

— Кляте лайно! Тепер мені знову чхати не менше тисячі разів! — І вийшла, ретельно чхаючи, із зали.

А мама гукнула:

— Тезі, моя мишко, ти де? Тезі, моя мишко, ти мені потрібна!

Тезі якраз сиділа в кухні за столом і наминала скибку, намащену маслом і полуничним варенням.

— Я в кухні! — відгукнулася вона. — Що тобі там треба?

— Допомоги! — крикнула мама.

Тезі відклала намащену скибку, зіскочила зі стільця й побігла з кухні в залу.

— Що тобі допомогти? — спитала вона.

— Відсунути диван, — пояснила мама.

— А навіщо? — допитувалася Тезі.

— Бачиш, так сталося, що одне фото твоєї любові сестрички залягло під диваном, а воно ж має красуватися у шкільній газеті, а сама я не годна відсунути диван!

Тезі потягла за одне бильце, мама за друге. Диван і справді був незвичайно важкий!

— І чому саме я повинна тут надриватись? — видихнула Тезі. — Чом би сестричці не попрацювати самій?

Мама показала на велику запилюжену частину підлоги.

— Бо домашня пилюка викликає в неї алергію!

Тезі, згідливо кивнувши головою, щосили сіпнула за бильце. Цього разу диван посунувся вперед. Очам матері й доньки відкрилися червоний кишеньковий гребінець, синя кулькова ручка, камінчик із вишні, монетка, пришпилька для волосся й джокер із колоди для гри в ромé. Але жодного Софіїного фота там не було.

— Очевидно, твоя добра сестричка поклала те кляте фото не на диван, а десь інде, — зробила

висновок мама. — Буває, чого тільки не уявить собі людина! І ще й тисячу разів даремно клянеться! З її недбальством де їй знати, куди вона що поклала!

Тезі хотіла знов присунути диван до стіни, але мама вирішила, що це ж якраз випала добра нагода прибрати, і принесла пилосос. Пилососне ревіння було дівчинці не до душі, тож вона повернулася до кухні, аби доїсти свій бутерброд із маслом та варенням.

Із зали долинало ревіння пилососа, а з Софіїної кімнати — її чхання. Коли вже щось подразнить Софії її алергічного носа, то чхати їй не перечхати. Тезі доїла свого бутерброда, але апетиту аж ніяк не погамувала. То вона підняла накривку морозильника й стала порпатися в пластикових пакетах і бляшанках, аж поки знайшла пакета із замороженими полуницями. Видобула звідти дві великі й тверді мов камінці ягоди та й поклала собі в рот. Тоді захряснула накривку, вийшла з кухні, зайшла до своєї кімнати й замкнула за собою двері. Сіла за свій письмовий стіл і почала смоктати тверду мов камінь і холодну як лід полуницю. Обидві ягоди були ще занадто холодні, аби смакувати як полуниці. Тезі спробувала їх розкусити. Але ягоди були й досі затверді, розкусити їх було поки що неможливо. Дівчинка виплюнула їх у сміттєвий кошик, дістала з шухляди аркуш небесно-блакитного поштового па-

перу з червоною трояндочкою в горішньому лівому кутику й написала:

Любий Акселю!

Хоча я тільки вчора написала тобі чималого листа, але, на жаль, забула надіслати тобі фотку, яку ти просив у мене. Вибач! Тепер я виправляю цей недогляд. Фотка нова-новісінька. Тільки вчора мій дядечко Еді зробив її своїм полароїдом. Червона піжама, в якій я на фотці, моя улюблена. І в турецькій позі, в якій ти мене бачиш на світлині, я останнім часом найдужче люблю сидіти. Що ти скажеш про мою нову зачіску? Тепер у мене гривка на лобі удвічі довша, ніж була раніше.

*Хутенько відпиши мені!
Твоя подруга Марія-Терезія.*

Тезі взяла тюбик клею, дістала з кишені своєї сукенки фотографію, помастила її тильний бік клеєм і наліпила на вільну від тексту частину листа. Довго видивлялася на світлину. На ній, біля гарненької дівчинки, що сиділа, склавши ноги по-турецькому, видніла табуретка у вигляді верблюжого сідла, а ще далі, вже зовсім на краю

знімка, стирчала чиясь нога. Навкіс, від коліна, заходила вона у фотографію. Та нога була тонка й синюшна, взута у червоний капець. Від синюшної ноги Тезі провела на берег аркуша стрілку й підписала:

До речі, це нога моєї сестрички Софії!

Тоді обережно, щоб не зім'яти фотографії, склала листа учетверо й засунула його у конверт, запечатала й написала на чільному боці:

*Панові
Александрю Лінднеру мол.
3926 Пербах
Головна площа, 10*

А на тильному боці конверта дівчинка написала:

Марія-Терезія Бокскандль.

Під своїм ім'ям намалювала червоним фломастером три маленькі сердечка, кожне з яких було пробите стрілою.

Той Александер Лінднер був її товариш у листуванні. Рік тому Тезі отримала від нього першого листа — у зошиті з Мікі-маусом на обкла-

динці. Під пропозицією дружби, видрукуваною дрібними літерами, було дописано від руки:

“Мені дванадцять років, і я хочу мати товариша (чи товаришку) в листуванні. Мої хобі: читання, тварини й кактуси”.

І протягом року Тезі щочетверга отримувала від Александра Лінднера листа. А сама надсилала йому листи щосереді. Жодного разу, навіть тоді, взимку, коли Тезі хворіла на кір, вона не дозволила собі не написати в середу листа.

Дівчинка заходилася шукати поштову марку, обшукала всі шухляди стола, але ніде не знайшла. Тому вирішила взяти поштову марку на татовому письмовому столі. А татів письмовий стіл стояв у спальні батьків. Аби добутися туди, мусила Тезі пройти через залу. Мама вже дала раду пилюці. Диван знову стояв присунутий до стіни, й килим знову був повністю розгорнутий. І тисяча речей знову стояли там, де їм і годилося стояти. Мама сиділа за обіднім столом і читала далі в ілюстрованому журналі свій роман із продовженням. Очевидячки, роман був дуже захопливий, бо мама, читаючи, гризла нігті. А робила вона так тільки тоді, коли бувала схвильована.

Перед великою вбудованою в стіну шафою сиділа навпочіпки на килимі Софія. Перед нею лежала купа фотоальбомів, які Тезіна сестричка гортала, безперестанку бурмочучи:

— Це вже занадто! Я не витримаю! Таки справді не витримаю! Фотографій просто немає! Якесь безглуздя та й годі!

Тезі хотіла прослизнути повз Софію до спальні, але сестричка схопила її за крайчик подолу сукенки.

— Ти тільки поглянь, сестричко! — вигукнула вона. — Ти це розумієш, сестричко?

— Ти про що? — запитала Тезі.

— Ось, і ось, і ось, і ось, і ось! — гортала Софія один із альбомів. При кожному “ось” вона показувала на порожнє місце на котрому-небудь аркуші альбома, де лиш чотири горбочки засохлого клею свідчили, що тут колись була фотографія.

— Усі мої найкращі фотографії мов лизка язиком злизала! — обурено вигукнула Софія. — Якесь придуркувате лайно повидирало усі мої улюблені фотографії з альбомів!

Тут мама перестала кусати нігті, зиркнула з-за журналу й промовила:

— Будь ласкава, моя дорогенька, не виставляй себе на посміховисько! І кого могли б цікавити твої фотографії?

Софія скочила на рівні ноги, схопила фотоальбом і ляснула ним по обідньому столу — якраз по ілюстрованому журналові.

— Та будь ласка! — загорлала донька. — Ось, і ось, і ось, і ось, і ось! Усі позникали!

Мама погортала альбом.

— А й справді, а й справді! — промимрила вона. На чолі їй залягли три глибокі замислені зморшки.

— То хоч тепер ти мені повірила? — вигукнула Софія.

— Моя любя! — Замислені зморшки позникали, мамине чоло знов стало гладеньке. — Мій любий скарбе! Либонь, ти сама повиймала ті знімки, але потім забула й не пригадуєш!

— Що? — вереснула Софія. — То я, значить, вигадую?

— Іноді мені й таке здається, — визнала мама, відсуваючи фотоальбом з ілюстрованого журналу. — Обдивися ще разок у своїй кімнаті. Про твою забудькуватість уже ходять легенди! І десь ті трикляті фотографії та знайдуться, це я тобі гарантую!

І мама знову заглибилася в читання, обгризаючи вже два нігті.

Від люті Софія аж побуряковіла на обличчі. Їй тільки хотіла розкричатись, як її зупинив потужний напад власного чхання.

— Будь здорова, мое серденько! — промурмотіла мама.

Тезі тим часом зайшла до спальні й заходилася шукати марку. Довелося перетрусити всі шухляди татового письмового стола, поки-то натрапила на бляшану коробку з-під цигарок, у якій тато зберігав поштові марки.

Поки вона копирсалася в тих шухлядах, із загальної кімнати долинали, одне за одним, страхотливі аппчхи! Аппчхи!.. І саме тієї миті, коли знайшлася, посеред татового розгардіяшу, його коробка з-під цигарок, чхання припинилось і Софія загорлала:

— Ти така вульгарна! Така вульгарна, що далі просто нікуди!

І Тезі почула, як мама відказала:

— Не перебільшуй, серденько, бо моя вульгарність не виходить за пересічні рамки!

І тоді грюкнули двері — точно двері зали. Вони так грюкнули, що загойдалася люстра в спальні й задзеленчали всі маленькі скляні дармовисики, от ніби маленький Ісусик якраз прийшов на роздачу різдвяних подарунків.

Ще раз грюкнуло, але цього разу не так гучно. Тезі подумала: “Це вже вхідні двері!”

Здебільшого Софія після сварки з мамою грюкала дверми і йшла з дому. Іноді вона забігала до котроїсь зі своїх подружок, щоб виплакаться. А то просто оббігала разів три їхній квартал і, трохи заспокоївшись, поверталася додому.

Між мамою і Софією відбувалося щонайменше по одній сварці на день. Але ніхто вже тих сварок не сприймав усерйоз. Принаймні таке стверджував Тезін тато. Щоразу, коли сварилися мама й Софія, він тільки примовляв, усміхаючись:

— Крук крукові ока не виклює!

РОЗДІЛ 2,

у якому дехто прийняв на віру хибну підозру і в якому з'ясовується, навіщо Тезі так дуже потрібні фотографії її сестрички

Ще кілька днів Софія даремно шукала по всьому помешканню свої зниклі фотографії. А потім, у суботу надвечір, до неї завітала її подруга Клариса, і, коли Софія розповіла їй про видерті світлини, Клариса сказала, що і в неї вже було пропало одне фото, і вона з'ясувала не так давно, що те фото викрав двоюрідний брат, аби похизуватися перед друзями. Мовляв, оця дівчина на фотці (так вихвалявся він перед дружками) — його наречена.

Спочатку Софія вважала подібне вирішення непідходящим для свого випадку. Вона сказала:

— По-перше, у мене пропало аж ніяк не одне фото, а щонайменше десять! А по-друге, після того, як дядечко Еді сфотографував мене, тут узагалі не побував ніхто такий, хто міг би його поцупити!

Одначе Клариса мала жваву уяву і відразу придумала нове рішення. Вона прискіпливо оглянула той самий шкіряний диван та й оголосила: фото, певне, ковзуло у вузьку щілину між спинкою і сидінням і тепер лежить, безповоротно втрачене, десь там, між пружинами й кінським волосом.

На підтвердження своєї теорії подружка засунула в щілину пришпильку для волосся. Не наштовхнувшись на жодну перешкоду, пришпилька ковзнула в щілину й зникла з очей.

— Ну, а що я казала? — переможно вигукнула Клариса. — Отак воно й було і ніяк не інакше!

Але цим подружка не розвіяла всіх Софіїних сумнівів.

— А ті фотки, що десь подівалися з фотоальбомів? Що сталося з ними? Чи й ти настільки упереджена проти мене, як моя мама, і гадаєш, ніби я сама їх повиривала, а тоді позапахала в ту щілину?

— Та що ти! З ними — то зовсім інша справа! — визнала Клариса, зберігаючи на обличчі дуже компетентний вираз. — Хтось у тебе їх поцупив! Можеш мені повірити! Залізною! Коли ти, власне, бачила їх востаннє, Софіє?

Софія мусила визнати, що востаннє тримала альбоми з фотографіями десь на другий-третій день після свого чотирнадцятого дня народження, коли вони з татом уклеювали туди світлини, на яких закарбували те святкування. А це ж було добрих п'ять місяців тому! Відтоді до тих фоток могла допасти ціла купа хлопців. Зокрема, троє її кузенів, кілька шибеників з її класу, кілька редакторів стінної газети, а ще ж отой Фрідріх, сусідський пацан, а також Томас, синок маминої подруги Аліси... Зрештою, за кожного такого ві-

зиту щоразу випадають моменти, вельми зручні для викрадання фотографій!

— Хто ж із них? — міркувала Софія. — Найменше я довіряю тому пришелепкові Томасу... По-перше, він досить часто забігає до нас, коли мене не буває вдома: телик йому, бачте, подивитися треба, бо в нас кабельне телебачення, а в них ні. А по-друге, він завжди так жадібно пожирає мене очима!

— Ага! — триумфально вигукнула Клариса й схвильовано похитала головою. — Подивитися телик — то тільки привід! Насправді ж він хапає твої фотки! І чи не приторгує він ними?

— Але ж слухай! І хто б йому хоч на сміх дав що-небудь за мою фотку? — похитала головою дівчина. Одначе думка про те, що її зображення можуть бути предметом торгівлі, як ті фотографії красунь, котрі вирізуються з журналів і приклеюються на стіну, видалася їй не такою вже й неприємною, бо очі її враз заблищали. І вона додала вже з награним обуренням: — Даю тисячу клятв, що цей зас...анець раз і назавжди перестане цим займатись!

Весь цей час, поки дві подружки обговорювали проблему з фотографіями, Тезі нерухомо сиділа навпочіпки у великому шкіряному кріслі, удаючи, ніби дуже зацікавлено вивчає телепрограму на сьогоднішній вечір. Вона лишилася цілком задоволеною перебігом розмови. Того, що

люди називають надто загальним виразом “докори лихого сумління”, вона не переживала, бо ж той Томас був задавака задавакою, якого Тезі просто терпіти не могла. Хай би Софія навіть запідозрила його помилково у скоєнні вбивства, і то б Тезі не знайшла аніякої підстави усунути подібне страхітливе непорозуміння.

Тезі ще трішки посиділа у шкіряному кріслі, й далі вдаючи, начебто уважно вивчає телепрограму. Але дівчата, здається, покінчили з проблемою фотографій і перейшли до щонайжахливішої з усіх найжахливіших математичних задачок, виконати яку їм загадали ще зранку, тож Тезі виснувала, що більше тут сидіти й уважно слухати їй нічого. Вона підвелася, твердо вирішивши й собі трішечки позайматися щонайжахливішою з найжахливіших задачок, загаданою їй на наступний тиждень.

У вітальні, через яку Тезі прошкувала до своєї кімнати, дорогу дівчинці перегородила мама. Вона пильно обдивилася доньку, і її чоло зорали дві суворі зморшки.

— Тезі, моя мишко! Дитинко! — мовила вона. — Твої коси позлипалися, звисають патлами, ніби цибуки зів'ялої цибулі! Хоч трохи частіше дивись на себе в дзеркало! Мусиш помити голову, і то негайно!

З досвіду Тезі знала, що мама, хай-но вчепиться у таку жахливу ваду, як розпатлане волосся,

то вже не відчепиться. Та й миття голови, порівняно з зубрінням математики, досить стерпне заняття.

— Гаразд, я зараз же й помию пір'ячко, — пообіцяла Тезі мамі. Взяла свіжого лазняного рушника й зникла у ванній.

Ванна кімната родини Бокскандлів була воістину величезна. “Це не ванна, а мрія!” — щоразу прицмокувала язиком мамина подруга Аліса. У цій кімнаті була не тільки величезна ванна, а ще й додатково душова кабіна, а також аж два умивальники: це аби раз і назавжди усунути ранкові суперечки за вигоди ванної кімнати. Був тут іще шезлонг — для відпочинку після ванни, було біде, а ще — унітаз. Однак Тезі терпіти не могла ванної кімнати! Як на її смак, то ця кімната мала таки забагато дзеркал. Одне було пригвинчене до дверей, сягаючи від верхнього краю до нижнього й від ручки — до самих дверних завіс. Ще одне свічадо красувалося над умивальником, який був два метри завширшки та півтора заввишки. Інше висіло на стіні, поміж шафками з маминим та Софіїним косметичним причандаллям. А ще ж було велике, кругле збільшувальне дзеркало, що стояло на маленькому столику, який мама називала душкою, а тричастинна настінна шафка мала дзеркальні дверцята. І навіть у душовій кабіні одну стінку було зроблено з дзеркального скла.

Тож хоч куди подивись у цій ванній кімнаті, скрізь побачиш своє віддзеркалення! І Тезін тато вважав оту задзеркаленість ванної кімнати надмірною.

— Я тільки дивуюсь, — висловився він якось-то, — як це ви не доручили майстрам зробити ще й стелю тут дзеркальною! І як ви таке терпите: щоб лежати у ванні, тонучи в піні, й не споглядати одночасно себе на всю довжину тіла?

— Курті-Бурлі! — відгукнулася мама. — Ця твоя ідея — ідея року! Гляди ж: щоб до мого наступного дня народження ти видзеркалив мені й стелю ванної!

І, хоча мама сміялася, Тезі не була цілком певна, що це своє замовлення вона висловила не всерйоз. А що вже сестричці, Софії, таке безглуздя припаде до вподоби, у тому Тезі була навіть цілком певна! Що Софія найдужче любить мати перед собою? Дзеркало! Люстерко... Свічадо... А їхня мама ніскілечки не відставала в цій справі від своєї вродливої доці. Обидві потребували постійної присутності дзеркал, аби повсякчас тішитися власною вродою, ну і щоб дбати про підтримання тієї вроди. Мама залюбки переймалася загрозою виникнення зморщечок на шиї та біля кутиків очей, зайвим жиром і целюлітною шкірою на стегнах, а ще — занадто товстими повіками. Софія дуже хотіла дати раду надто жирній шкірі на кінчику носа, одній вельми закупореній

порі на лобі, яка загрожувала стати прищиком, а ще — на два сантиметри ширшій, ніж треба, талії та замалому (на один сантиметр меншому, ніж необхідно) об'ємові грудей. Але насамперед мама й Софія потребували дзеркала на те, щоб “мати якомога кращий вигляд”. Щоправда, обидві вони й без дзеркал виглядали “досить можливо”, маючи біляві кучері й великі блакитні очі, мініатюрні, дуже доладні носики, а коли усміхалися, на щоках їхніх виникали симпатичні ямочки. А ще шкіра у них була рожева, зуби приваблювали рівністю та білиною. Їхні ніжки були, на думку дядечка Отто, як у Мерилін Монро, але й те, що між шиєю та ногами, могло пройти будь-котрий конкурс жіночої вроди. Та коли вони, крутячись перед дзеркалом, надягали на себе щось червоне й сіре чи рожеве і блакитне, вигляд у них ставав не просто гарненький, а справді чудовий.

Софія й мама були такі схожі одна на одну.

— Викапана мати! — казали мамині подруги про Софію.

— Викапана донька! — говорили Софіїні подруги про її маму.

Одначе мама й Софія були від своєї надзвичайної схожості аж ніяк не в захваті.

Мама заявляла, що Софіїна краса навіває на неї меланхолію.

— Коли я дивлюся на Софію, — казала вона, — то щоразу неминуче згадую, як я колись

виглядала і як пожував мене час своїми зубищами — як я зносила!

Натомість вродлива донька запевняла:

— Коли тільки подивлюся на маму, то неминуче подумаю, що ось так виглядатиму і я за якусь чверть сторіччя. Це діє мені на нерви! І взагалі мене нервує, що я є мовби молодше її перевидання! Як я хотіла б мати власне обличчя!

А от Тезі ніскілечки не була схожа ні на маму, ні на сестричку. Бо вона вдалася у свого татуса. Тезі та її тато, казали люди, були мов дві краплі води. Ну, так уже однозначно стверджувати не випадало, бо Тезін тато прикривав обличчя чималою кількістю розкішного заросту: вусами, бородою та ще й бакенбардами. Власне, з його обличчя лишалися незахованими тільки ніс, очі й чоло.

Татів ніс був, сказати правду, справжній носяра з горбом посередині й величезними дірками ніздрів, завдяки яким можна було безперешкодно розглядати внутрішню будову того паяльника. Очі татові були не очі, а очиці: такі-то маленькі й темно-карі, вони сиділи глибоко обабіч носяри під товстими валками брів, над якими крутим урвищем нависало чоло.

Тож сердешній Тезі й не випадало особливо тішитися тим, що вона з татом як дві краплі води. А підборіддя! Такого дівчинці не приховати бородою. Себто такого крихітного підборіддя, якого майже й не існувало. Спідня щелепа ніяк

Коли людині власне обличчя здається
потворним, їй аж ніяк не хотілося б

бачити скрізь

його

віддзеркалення.

не відповідала горішній. На добрих два сантиметри не дотягувала та спідня щелепа.

— Ну як не впізнати родинного бокскандлівського прикусу?! — вигукнув зубний лікар, який лікував і Тезіного тата. Становище було таке, що мусила Тезі на ніч надягати спеціальну зубну застібку, призначення якої — дуже-дуже повільно витягти спідню щелепу на два сантиметри вперед. А що Тезі по три (коли не по чотири) рази на тиждень забувала вставляти оту трикляту штукенцію в рот, не надто схоже було, що затія із зубною застібкою мала хоч якусь перспективу на успіх.

Тож легко можна зрозуміти, чому дівчинці не надто до вподоби була ідея ванної кімнати, всуціль обчіпляної дзеркалами. Коли людині власне обличчя здається потворним, їй, звісно, аж ніяк не хотілося б, хоч куди глянеш, бачити скрізь його віддзеркалення.

Тезі мала власний фірмовий спосіб знешкоджувати суцільну задзеркаленість ванної кімнати. Вона замикала двері й зачиняла віконце. Навіть щільно затикала вентиляційний отвір. А тоді відкручувала всі крани з гарячою водою. В обох умивальниках, у ванні та в душовій кабінці. Гаряча, мов окріп, вода швидко наповнювала приміщення паром, і всі дзеркала затягало туманцем. Аж тоді, коли вони ставали мов матові, Тезі закручувала гарячі крани й ладнала собі приємну ванну з літепла й піни.

Полежати в літеплі, під товстою верствою духмяної піни... Це так приємно! А про те, щоб намитись та пошкребти себе мочалкою, Тезі й думати не бажала. Дівчинка просто дрімала, склавши всю надію на те, що обіцяна на етикетці очищувальна дія шампуневої емульсії, якої вона щедро наливала у воду, відбудеться сама собою.

Одначе по-справжньому натішитися ванною з піни Тезі могла тільки тоді, коли вдома не було мами. Коли ж мама бувала вдома, вона залюбки втручалася до Тезіної боротьби за чистоту тіла. Вона дуже хотіла допомогти доньці! Та це, на жаль, не означало, ніби вона хоче просто намити їй голівку, сполоснути коси чи ще десь якось допомогти. Означало це, що мама хоче з доньки “щось зробити”! Як щира читачка жіночих журналів вона втелюшила собі в голову дві химери: що всяка жінка може зробити зі свого обличчя справжню красу та що будь-які косметичні зусилля неодмінно дають кращий ефект, ніж те, що було до того. Мовляв, зі всякого бридкого каченяти можна створити прекрасного лебедя. Треба тільки підкреслити привабливі риси людини, а всякий гандж затушувати, приховати, от ніби його й не було.

Тож мама, із цими її замашками поліпшити Тезіну природу, ставала час від часу для своєї невродливої доньки справжньою доукою. Якось-то нашло на добру жіночку хороше бажання

надати Тезіним косам червонястого відтінку, а іншого разу заманулося підвести доньчині вії чорною тушшю, намалювавши повіки смарагдово-зеленими, мов весняні вруна, адже очі від цього, мовляв, стануть більші та ще й променисті. А то ще була спробувала покрити Тезіного носа подвійним макіяжем: на світлий ще верству темного. За ідеєю, мала створитись оптична ілюзія меншого носа. А коли цій добрій матусі випадав особливо відчайдушний день, вона приходила навіть із ножицями та небезпечною бритвою: “Ану спробуємо утнути шалену зачіску!”

Від усіх цих безглузких наскоків Тезі боронилася люто й відчайдушно. Сміх та й годі: затівати якісь там ремонтні роботи з її обличчям! Бо що зміниться, коли ніс-паяльник, з якого можна було б викроїти два нормальні людські носи, вкоротити, за допомогою різних косметичних фокусів, на один міліметр або ще зробити на два міліметри тоншим?

І що, за допомогою пудри, можна було зробити з таким підборіддям, котре, коли подивитися на нього у профіль, зовсім не розпізнавалось як таке? А якби зробити ще тонесеньку жалобну рисочку довкола цих мишачих очиць, то був би об'єкт якраз для пера Віктора Гюго!

Мама, на Тезіну думку, поводитися геть чисто так, як той, хто хоче начищенням до блиску роз-

битих, розтовчених черевиків надати їм вигляду модельних. І найприкріше тут було те, що мама щоразу виступала як дуже тактовний та невимушений поліпшувач! Коли б вона хоч починала здесь такого чесного визнання: знаєш, Тезі, моя мишко, ти й справді маєш ніс-паяльник і мишачі очиці, але не маєш, на жаль, ніякого підборіддя, тож я хотіла б зробити тебе трішечки привабливішою! Тоді б невродлива донька сприймала те прикрашання як щось більш-менш стерпне. А то ж мама щоразу отак просто випадково забігала до ванної кімнати саме тоді, коли там бувала Тезі. Й так са́мо ніби між іншим починала зазіхати на доньчин мир і спокій. Причому незмінно заводила балачку про те, яке Тезі має нестандартне обличчя (рідше вдаючись до виразу “цікаве личко”). А закінчувала тим, що починала дивуватися з Тезіних вух та кіс!

Це вже було таке нудотне — ну просто блювотне! Адже ж Тезіні коси й вуха були такі нормальні, що нормальніших бути не може. Будь-яка похвала була абсолютно недоречна. Тож Тезі стовідсотково розуміла: підхвалюванням мама хоче підняти її самоповагу. Шкода тільки, мамі невтямки, що цим вона досягає якраз протилежного. Бо Тезі щоразу думала: до чого ж я бридка, коли в мене ніхто не знаходить нічого красивого, крім абсолютно нормальних кіс та вух!

Мама й цього разу заскочила до ванної — нібито шукаючи свої щипчики для нігтів. А знайшовши, кинула, наче між іншим, що Тезіні брови “трішечки заблизько присунулися” до перенісся — коли б не зрослися. Спритно вихопила пінцета з підвісної шафки і вже й нахилилася, щоб повищипувати доньці брови.

— Ні! — гаркнула Тезі. — Забирайся звідси! Дай мені спокій! Припини — а то відкушу тобі пальці!

Мама блискавично відсмикнула руку з пінцетиком.

— Я ж тільки хотіла краще зробити! — промимрила вона й задки вискочила з ванної кімнати.

— Та лишіть ви мене всі в спокої! Та невже ж не можна людині спокійно повідкисати в теплій водичці? — закричала вслід їй донька й жбурнула у вже зачинені двері губку.

Ну як тут не дійти до відчаю? Мирно лежиш собі у водичці, куняєш, почуваш задоволення від життя, а тут припхається тобі ця жіночка зі своїми добрими намірами, аби тільки нагадати тобі, що доля нагородила тебе відворотним обличчям!

РОЗДІЛ 3,

із якого титат довідується, що тільки доводиться витримувати людині, котра мусить крокувати крізь життя із завеликим носом, замалим підборіддям та мишатими очуцями

Коли Тезі була ще зовсім маленькою дівчинкою, вона, звісно ж, не усвідомлювала того, що ніс у неї завеликий, підборіддя замале, а очі посажені занадто близько одне до одного, аби з того всього склалося таке обличчя, яке людям здавалося б красивим. Красиве і бридке — такі речі для зовсім маленьких діток не важать анічогісінько. Що красиве, а що бридке, дитині повідомляють інші люди. Але те, що багато людей ставляться до її старшої сестри інакше, ніж до неї, Тезі помітила ще зовсім маленькою дитиною.

Тоді чужі люди, коли тільки бачили Софію, бували незмінно в захваті від неї й вигукували: “Ах, яке ж ти любе, миле дівчатко!” І дарували потому сестрі цукерочку.

На Тезі чужі люди навіть не дивилися. А цукерочку дарували їй тільки тоді, коли Софія, бувало, попросить: “Будьте ласкаві, й моїй сестричці одненьку!”

Ото тільки старенька пані Губер, що сусідила родині Бокскандлів з лівого боку, щоразу при зустрічі дарувала Тезі цукерку, а от Софії не давала. Але це сусідка робила тільки тому, що одного

разу, коли вона була загубила на східцях гаманця, Тезі помітила, підняла його й, наздогнавши стареньку, вручила тій її згубу. “Ах, ну яке ж ти любе, миле дівчаточко!” — сказала тоді їй старенька пані Губер.

Відтоді невродливій дівчинці стало зрозуміло: щоб стати хоч би для кого любим-милим дівчатком, вона мусить зробити який-небудь чесний, дружній, надзвичайний вчинок! Тоді як її сестра була завжди й для всіх хорошим, любим дівчатком, не ворухнувши для цього навіть пальчиком.

Тезі це видавалося дуже несправедливим і навіть вельми підлотним. Ось чому вона часто дуже сердилась на старшу сестру. Однак дівчинка й не здогадувалася, що її обличчя може мати щось спільне з несправедливими та підступними нахилами дорослих.

Вперше вона завважила, що з її обличчям щось негаразд, у школі, в другому класі.

Тоді пані вчителька затіяла із класом перед Різдвом гру в Ісусові ясла. Вона роздала всім дівчаткам класу по записці. На тих записках було надруковано текст, який у різдвяній грі мала проголосити Діва Марія.

— Хто з вас на наступний понеділок найкраще прочитає цей текст, той і стане нашою Дівою Марією! — сказала пані вчителька.

Наступного понеділка саме Тезі зуміла найкраще продекламувати текст. Вона ні разу не за-

тнулася, не пропустила жодного рядочка, а ще, як наголосила пані вчителька, читала з великим почуттям.

Однаке всі діти в класі голосно запротестували, коли пані вчителька оголосила:

— На мою думку, питання ясне! Наша Тезі стане Дівою Марією!

Тезі виразно розчула, як за її спиною Ева-Марія прошепотіла своїй сусідці Маргіт:

— Із тим носярою їй грати хіба що осла чи вола!

А Маргіт відповіла, так само пошепки:

— І в неї зовсім нема підборіддя! Моя мама сказала, що збоку вона виглядає як пташка!

Від жаху Тезі мов закам'яніла. А на перерві підійшла до пані вчительки й заявила, що зовсім не бажає грати роль Діви, а пані вчителька нехай візьме на цю роль якусь іншу дівчинку з класу.

— І чого ж це тобі перехотілось? — поцікавилася пані вчителька. Тезі нічого їй не відповіла, але, очевидно, пані вчителька й так знала відповідь. Принаймні вже на наступному уроці роль Діви Марії дістала Маргіт, і весь клас привітав це оплесками.

Від того дня Тезі постійно чула тихі чи голосні зауваження щодо свого обличчя. Чи було це тому, що вона відтоді стала підозрілива й

всякчас дослухалася, про що розмовляють діти, а чи тому, що діти, доросліючи, робляться водночас і лихіші, зліші (і в цьому полягала причина, чому Тезі дедалі частіше чула неприємні слова на свою адресу), — неможливо визначити напевне. Либонь, бувало і таке, й таке, всього по троху. Достеменно відомо принаймні, що чимало дітей, коли вони кривдять інших дітей, не мають на увазі нічого поганого.

Якось, наприклад, до класу зайшов шкільний сторож, несучи в руках скриньку для праці, й запитав:

— Де тут учениця на прізвище Бокскандль? Вона забула вдома свою скриньку для праці. А її мама була настільки люб'язна, що принесла скриньку сюди!

Петер сказав сторожеві:

— Бокскандль стоїть он там біля вікна!

Але, оскільки в приміщенні було три вікна й біля кожного стояло по дві-три дівчинки, сторож перепитав:

— Котра ж із них Бокскандль?

І Петер уточнив:

— А ота, з великим носом!

Без будь-яких там глузів сказав, просто щоб зорієнтувати чоловіка, однак Тезі почула це й розплакалася. І ніхто в класі не знав, чому та Бокскандль реве, тож дехто з діток сказав:

— Ну, ця Бокскандль зовсім з глузду з'їхала!

І Барбара, Тезіна сусідка за партою, не мала нічого лихого на думці, коли розповіла їй, хихочучи:

— Слухай, моя тітонька Анна має такого страшенно довгого та гострого носа! Через нього вона так і не вийшла заміж! Через того довгого гостряка вона не бачить, що робиться у неї під носом, і мусить косувати очима, щоб щось побачити!

Але Тезі чомусь не посміялася з Барбарою над тією носатою тітонькою, і Барбара подумала собі: “Таж ця Тезі справжня дурепа!”

Втім, були в класі й такі діти, що ні разу не сказали на її адресу жодного лихого слова й ставилися до неї дуже добре. Були ще й такі, котрі не мали до неї особливої симпатії, але навіть не думали про її носа, підборіддя чи очі. Просто Тезі не могла все те розрізнити, відділити одне від одного. Де тільки двоє в класі про щось зашептались і випадково зиркнули в її напрямку, вона вже й подумала: “Знову вони беруть мене на глузи!”

Коли хто-небудь у класі роздавав запрошення на святкування свого дня народження, а їй чомусь запрошення не давав, Тезі думала: “Цей не запросив мене, бо я така потворна!” І коли весь клас їздив трамваем до басейну, а місце біля Тезі лишилося порожнє, вона й подумала: “Біля такої дівчинки, що виглядає, як оце я, ніхто не хоче сідати!”

І коли пані вчителька бувала особливо люб'язна з Тезі, дівчинка думала: “Вона така мила зі мною, бо їй боляче, що я така бридка!”

Коли Тезі перейшла до гімназії, стало ще гірше. Всі діти, крім Барбари, були їй незнайомі. А двійко з тих, із ким вона ходила нині до одного класу, виявилися здатними на справжню підлість. Один із них, Чарлі, вже на першому тижні спільного навчання придумав для Тезі прізвисько — Мурахоїд. А його подружка, Бігі, яка добре малювала, завзялася портретувати Тезі. То були, звісно, не портрети, а злі шаржі, та й робити їх було легко. Чи не на кожному нудному уроці малювала Бігі мурахоїдів у профіль і розповсюджувала по рядах парт. І всім було весело — за Тезін рахунок.

Тезі намагалася якось ховати носа й підборіддя. Повсякчас, чи слухаючи пояснення, чи пишучи в зошиті, чи відповідаючи біля дошки, вона затуляла лівою рукою підборіддя й носа: зап'ястя над підборіддям, а вказівний та підмізинний пальці — над носом. Виглядало це так, ніби дівчинка допіру десь розбила собі носа й прикладає руку, щоб хоч трохи зм'якшити біль. І з цієї її нової звички багато хто в класі сміявся, а вчитель математики ще й сердився. Коли цей старенький, бувало, питав її, а через ту її руку перед носом отримував невиразну відповідь, він сердився й одчитував Тезі:

— І що ти там гугнявиш, Бокскандль? Що за дурну ти взяла собі звичку постійно тримати руку перед ротом? Ану забери лапу від рота!

Але Тезіні відповіді завжди були правильні й навіть учителеві математики краще вже було чути хай і гугняву, але слухну відповідь, аніж коли б хтось громовим голосом викрикував дурниці. Тож і він помалу змирився з тією шкідливою звичкою Марії-Терезії Бокскандль і щоразу, запитавши її, просто прикладав руку собі до вуха, аби краще розчути.

Взагалі з учителями у Тезі склалися дуже добрі стосунки. Всі вчителі її любили, ніхто з них не мав нічого проти неї. У прийомні дні її тато й мама чули від них тільки похвальні відгуки про Тезіні успіхи у навчанні, все десь у такому дусі: “Ах, коли б усі учні старались так, як ваша донька, то ми, вчителі, горя б не знали!”

— Послухай-но, сестричко! — сказала їй якось Софія, високо піднявши брови, опустивши кутики рота й з явним осудом у голосі. — Та ти ж справжнісінька кар’єристка! Це ж я маю не сестру, а якийсь мішок чеснот у квадраті! Мені просто моторошно з тобою...

Та й більшість учнів з її класу так само вважали Тезі кар’єристкою, мішком чеснот у квадраті, а дехто мав її ще й за справжнісіньку підлизницю, підлабузницю.

— І сьогодні ця Бокскандля пролизалася із товстої аж у тонку кишку! — часто звучало після чергового уроку.

Чи так уже цілковито помилялися ті діти, які говорили подібні речі про Тезі? Навряд чи. От тільки вони ніколи не задумувалися, чому Тезі вдається до такої поведінки. Адже їй, власне, нічого іншого й не лишалось, як хапатись за вчителів — мов потопельникові за соломинку! Кому не хочеться мати бодай трішечки чиеїсь приязні й ласки? Коли не дістаєш чогось подібного від однокласників, то чом не здобути свою таку життєво необхідну дещицю прихильності хоча б від учителів?

До того ж дівчинці часто не лишалося нічого іншого, як тільки бути мішком чеснот і край! Коли клас планував яку-небудь акцію проти когось учителя, ніхто її в такі плани не посвячував. Отож вона просто не могла діяти в згоді з іншими, коли розгорталися всілякі антивчительські акції, і стояла осторонь таким собі мішком чеснот. А що її ніхто й ніколи не запрошував під час великої перерви між п'ятим і шостим уроками до невеличкої кондитерської, якраз навпроти школи, то навпроти її прізвища у класному журналі ніколи не з'являвся прикрий запис "запізнила без поважних причин". Оскільки Тезі не мала жодних друзів, з якими можна було б зустрітися післяобід, аби піти до басейну, про-

гуляти, послухати платівки, обмінятися касетами, зіграти в карти чи подивитися відео, то й виявлялося у неї море часу, в якому хоч утопись від нудьги. І почасти вона заповнювала той час, виконуючи домашні завдання та вивчаючи премудрі слова. І так воно й виходило, що у неї завжди усі вправи пороблено, до всього вона підготовлена, тож учителі й казали частенько:

— Беріть приклад із Марії-Терезії!

(Чому вчителі таке говорять, хоча й самі, з власного шкільного досвіду, мали б знати: подібна хвала призводить лише до того результату, що решта учнів починає недолюблювати хваленого однокласника, — ніхто точно не скаже. Можна припустити хіба, що вчителі, котрі таке кажуть, позабували все про свою школу. Ймовірно, вчителям просто необхідно забувати власні шкільні часи, а то б вони нізащо не змогли виконувати обов'язки свого фаху! Чому? Бо частенько доводилося б їм неабияк соромитися перед учнями того, що вони вчителі...)

Але ніхто в класі, навіть ті, котрі просто не зносили Тезі, не могли б дорікнути їй, нібито вона їх обмовляє. А коли б хто заявив, начебто Тезі не допомагає нікому виконувати завдання, не підсобляє на контрольних та іспитах, то була б чистісінька брехня! Без Тезіних шпаргалок та підказок не один у класі отримав би “незадовільно”. Але ж ті, що обсідали Тезі, мов мухи мед, і

користалися з її допомоги, зовсім не вважали цього за таку послугу, про яку варто згадувати. Вони тільки дуже обурювалися, коли десь якось не діставали від Тезі підказки.

— Стара лакуза добре знала, що я потопаю, і знала розв'язок задачки, але не кинула мені рятівного круга! — так висловлювалися згодом потерпілі.

Але здебільшого це була неправда. Адже Тезі, зрештою, не всезнайка. Втім, іноді (але таке траплялося дуже рідко) вона під час контрольної не передавала шпаргалки по рядах парт, хоча сама вже давно виконала своє завдання, а до дзвінка ще лишалось повно часу. Таке траплялося тоді, коли хто-небудь надто вже їй чимось дозولив. Коли, наприклад, на попередньому уроці знову по партах походив Мурахоїд і всі нахихотілися від щирого серця, або коли Отто в'їдливо закричав, побачивши, як Тезі полила квіти: "Ах, мішок чеснот знову розперезався!" От ніби дати квітам зав'язнути — це був би геройський вчинок.

Отже, саме після таких придибенцій Тезі й думала під час контрольної: "Коли ви такі розумняки, то розгрібайте своє лайно самі!"

І тільки Барбарі Тезі допомагала завжди! Навіть тоді, коли, бувало, дуже-дуже розсередиться на всіх інших. Хоча по-справжньому вони з Барбарою так і не подружили, але, хай там як, а Барбара вже шостий рік сиділа біля неї і, крім тих

безтактних жартів про носату тітоньку Анну, не завдавала Тезі більше жодних прикрощів. Ні разу вона не захихотіла, коли профіль Мурахоїда блукав із парти на парту. А коли така картинка була потрапить їй до рук, Барбара її зіжмакає, промимрить: “Дурні мавпи!” й прицільно викине у кошик для сміття.

Тезі й хотіла б мати Барбару за подругу, але підтримувати дружбу із нею поза школою було вельми непросто. Післяобід Барбара неодмінно мусила йти до своїх дідуся й бабусі. Прибувати туди вона мусила пунктуально — рівно через півгодини після останнього уроку, бо дідусь страшенно розгнівався б на онуку, якби йому довелось трохи почекати на неї з обідом. А ходити до Барбари в гості післяобід, коли та бувала в дідуся й бабусі, не дозволялося. Дідусь такого не любив. “Він каже, — розповідала Барбара Тезі, — що діти діють йому на нерви”. І вийти потім надвір Барбара теж не сміла. Тепер уже бабуся була проти. “Вона каже, — розповідала Барбара, — що у нас не заведено гасати понадвірку!”

А в кінці тижня мусила Барбара їхати з батьками на село, в дачний будиночок. “Вони кажуть, — розповідала Барбара Тезі, — що цілий тиждень мене не бачать і тому бажають хоча б у неділю трохи потішитися мною!”

Тезі не раз і не два запрошувала Барбару до себе. Навіть Тезіна мама телефонувала Барбариним

батькам і через них запрошувала Барбару. І раз чи два навіть Барбарині батьки давали доньці дозвіл сходити в гості. Але з усього того нічого так і не вийшло. Одного разу Барбара не змогла прийти, бо дістала лише “задовільно” за контрольну з англійської. Наступного разу не змогла тому, що напередодні була зухвала з бабусею й за те мала цілий тиждень відсидіти під домашнім арештом. Третього разу несподівано до них завітав один її дядечко, й довелося Барбарі піти з ним пити каву. А потім їй треба було разом із дідусем та бабусею перевідати одну тітоньку в лікарні. А потім неодмінно треба було піти з мамою купити туфлі...

Тезі ніяк не могла втямити, чи все це просто такі відмовки, а чи Барбару й справді тримають на прив'язку, мов сторожового пса.

Єдиним справжнім другом (коли не брати до уваги Аксея Лінднера, товариша в листуванні), якого мала Тезі, був Фрідріх, сусідський хлопчина. Той Фрідріх був на рік старший за Тезі. Одноліток сестрички Софії. І був він, ще від часів дитячого садка, страшенно в Софію закоханий. Але Софія, так само від часів дитячого садка, чхати на того Фрідріха хотіла.

Тезі мала підозру, що Фрідріх тільки тому й ходить до неї, щоб бачити Софію. І все одно їй було радісно, коли той дзвонив у їхні двері й запитував, чи не хотіла б Тезі зіграти з ним у карти або

в монополію. А ще він частенько забігав узяти в неї яку-небудь книжку й засиджувався біля дівчинки. З Фрідріхом було приємно побазікати, посміятись. Можна було поговорити і про серйозні речі.

Лиш іноді бувала Тезі не рада, коли Фрідріх дзвонив у двері. Бо іноді Тезі лягала на овчину, розстелену в її кімнаті перед ліжком, і з розплющеними очима снила — снила наяву. Бачити сни наяву — це було найулюбленіше її заняття на дозвіллі. Кожного дня один раз післяобід на овчині й ще раз увечері в ліжку, перш ніж заснути, вона дозволяла собі потішитися сном-мрією. Ті видіння, які Тезі собі вимріявала, були куди гарніші за сни, що снилися їй вночі, коли вона спала. Ці сни наяву, сни-мрії всі починались однаково. Щоразу їхала Тезі з татом дорогою в авті, а назустріч їм вискакувало інше авто, із п'яним водієм за кермом. Тато сигналив і сигналив, але уникнути зіткнення не міг, бо поруч нього, на сусідній смузі, їхала інша машина. І тоді п'яний водій як угатить у татове авто! Тезіна голова ударяється об вітрове скло. Потoki крові заливають їй обличчя. Та ось прибула швидка допомога. Тезі кладуть на носі й везуть, під завивання сирени, до шпиталю, заносять до операційної зали. Багато лікарів у зелених халатах годинами метушаться біля неї, рятуючи її. Потім Тезі лежить із отакенною головою в білих бинтах на шпитальному

ліжку. Тільки її очі дивляться із того білого завою. А тоді до Тезі приходять лікарі, багато лікарів, і кажуть їй: “Ми так старались і вже як могли, так і зшили до купи твоє обличчя!” І годі зняли вони з її голови ті бинти, й медсестра піднесла їй дзеркало. Тезі глянула в дзеркало й побачила там прекрасну, чудову Тезі! З невеличким носом і нормальним підборіддям. І навіть очі більше вже не були так близько посажені одне до одного. Два-три тонесенькі шви червоніли, щоправда, на тому вродливому обличчі, але лікарі клятвено обіцяли: за два-три тижні ті рубці де й дінуться.

Оце так завжди починалися Тезіні сни-мрії!

А далі вони розвивалися вже зовсім по-різному. Хоча у всіх випадках продовження бували дуже гарні, тому що життя стає просто чудове, коли тобі вже не доводиться більше бути Мурахоїдом.

РОЗДІЛ 4,

у якому Тезі потрапляє
у великий конфлікт зі своїм сумлінням,
пов'язаний із нагміром слини

Тезіна вчителька німецької була огрядна жінка з широкими стегнами та пласким бюстом. Звали її доктор Меланія Фішль. Але всі школярі прозивали її Коропихою, не погоджуючись, либонь, із прізвищем Фішль, яке означало “маленька

рибка”. Тільки Тезі не називала вчительку Коропихою. Той, хто сам потерпає від прізвиська Мурахоїд, узагалі не може надто полюбляти всілякі там прізвиська.

А ця пані Фішль плювалася, коли говорила. Слина так і летіла їй з рота. Якщо учні, що сиділи на передніх партах, необачно відкривали свої зошити, а пані Фішль саме крокувала, читаючи вірша, туди-сюди перед передніми партами, то опісля ті зошити виглядали так, ніби довго пролежали надворі під мжичкою. Особливо прикрими наслідки були для тих учнів, котрі писали не кульковими, а автоматичними ручками, бо чорнило цілковито розчинялося в короп'ячій слині. Тож зошити з німецької мови бували густо всіяні синіми веснянками.

Звісно, та вчительчина слина потрапляла не тільки на зошити. Оббризкані нею бували всі діти, що сиділи на передніх партах, і нікому з них не подобалося постійно витирати чужу слину з лоба, щік, носа та окулярів. А дехто ще ж дуже боявся чужої слини. От і Йоганна, котра сиділа в передньому ряду, належала до цього сорту людей. Після кожного уроку німецької вона, плачучи й примовляючи “Боженьку мій, Боже!”, мчала до умивальника і довго хлюпала повні пригорщі води собі в обличчя. І Георг після кожного уроку німецької обурено підносив догори свої запльовані окуляри, стверджуючи, начебто через

ту засохлу на скельцях слину він ну геть нічого не може бачити.

— І чого ми всі мусимо терпіти цю наругу? — вигукнула якимось-то Йоганна в перші хвилини перерви після німецької, коли вже набожжалась і відмилася від слини. — Це ж одне з найголовніших прав школяра: бути захищеним від чужої слини!

— Точно! — підхопив і Георг. — Коропиха повинна виголошувати свої промови, не виходячи з-за вчительського стола! Та ще й неодмінно стоячи обличчям до дошки! І дошка тоді буде як слід вимита, чиста-чистісінька!

І всі, кому дошкуляла слина пані Фішль, погодилися з Йоганною та Георгом. Одначе коли Йоганна запропонувала, щоб Густль і Рені, двоє старост класу, передали Корописі цю пропозицію, Густль і Рені обурено відмовилися та й решта класу визнала такий протест як зовсім неможливий.

— Але принаймні Майєрові ви могли б сказати! — наполягала Йоганна.

Майєр був викладач математики й класний керівник. Піти до Майєра зі скаргою на запльованість видалося всім учням класу розважливим способом уладнати конфлікт. Тож на наступній перерві Рені й Густль рішуче вирушили до вчительської, але хутко й повернулися з кислим виразом на обличчях.

А ця пані відшльплювалася, коли

говорила.

Слина так

і летіла їй

з рота.

— Ми не повинні бути аж такими вразливими, сказав він, — виголосила Рені.

— Пані Фішль — чутлива жінка й може тяжко образитися! — так сказав він, — виголосив Густль.

А тоді обоє продекламували дуетом:

— А ще ми повинні бути більш терпимі (так він сказав), бо в кожної людини є свої власні неприємні звички і нам у подальшому житті доведеться зіткнутись із куди прикрішими речами, яким також ми нічим не зможемо зарадити!

Вигуки, лайка! Хвиля обурення прокотилася класом. Навіть ті, хто не сидів на передовій, виявили свою солідарність із потерпілими. Кричали, що школярів знов мають за останнє лайно; вимагали, щоб цьому нізащо не попустити, і тоді Чарлі, перекрикуючи загальний гамір, вигукнув:

— Товариство! Нам знову доведеться провести безпощадну акцію!

Цей палкий заклик привітали оплесками й вигуками. Клас розпався на кілька гуртів, які жваво обговорювали, що ж робити: яка саме акція буде доречна в цьому випадку?

Тезі — як завжди — не приставала до жодного з гуртів і нічого ні з ким не обговорювала. Вона сиділа за своєю партою в другому ряду та підобідувала яблуком. І вся ця справа якось її не дуже й зачіпала. До неї, на другий ряд, лише вряди-годи залітала краплинка-друга слини пані Фішль, і

Тезі не почувала до тих не таких частих краплин якоїсь там особливої огиди. Вона, звісно, залюбки послухала б, які там “акції” плануються, але просто встати й підійти до котрогось гурту не могла. Одного разу вона вже спробувала. То було на перерві: двоє чи троє стояли біля дошки, головами прихилившись одне до одного, й хихотили. Тезі саме поверталася від сміттевого кошика на своє місце й зупинилася біля них, аби почути, про що там сміються. Але котрийсь із пересмішників сказав: “Цить — тут Мурахоїд!” Решта вмить перестала хихотити і хутенько перебігла до вікна. А один хлопчик обернувся й крикнув до Тезі:

— Те, що ми говоримо, — не для маленьких діток!

Зазнати ще одного такого приниження дівчинці зовсім не хотілось. Тож вона й далі гризла своє яблуко, зазираючи до зошита з англійськими словами й повторюючи “слова, вивчені на останньому уроці”.

Саме тієї миті, коли Бігі закричала: “Шановне панство! Ми придумали! Це буде справжня роздзинка!” — задзеленчав дзвоник, звістивши кінець перерви, і пані Шостак, найпунктуальніша з усього вчительського персоналу, зайшла до класу, щоб відчитати урок англійської.

О, це був вельми неспокійний урок англійської! Кожні дві хвилини пані Шостак мусила кричати: “Тихо, там позаду!” або “Тихо, ви, спереду!” або

ще “Тихо, ген там!”, але всі її крики не мали великого успіху, бо більшості було куди цікавіше довідатися, що ж там вигадали для акції Бігі та її кліка, аніж дізнатись, як по-різному *an old oak* та *a reed* переносять *stormy weather*.

Тезі завважила, що Барбара вже знає, що й до чого, бо її сусідка заусміхалась обізнаною усмішкою і щось зашепотіла хлопчикові, котрий сидів перед нею, і той так само обізнано заусміхався та зашепотів щось своєму сусіді.

Коли нарешті продзеленчав дзвоник, сповістивши кінець заняттям, і пані Шостак з ображеним виразом вибігла з класу, оте загальне шептання й сичання знову перейшло в крик і вереск. Чарлі вискочив на свою парту й загорлав: “Тихо!” І домігся більшого успіху, ніж перед ним пані Шостак. А тоді виголосив свою промову.

— Шановне панство! — сказав Чарлі. — Ми переходимо до активної самооборони! Якщо Коропісі можна нас обпльовувати, то ми повинні захищатись! Один зразок пропонованого засобу самооборони ми виготовили якраз під час уроку англійської!

Він нахилився до Бігі, й та передала йому якусь чудернацьку річ. Винахід складався зі шматка цупкого прозорого целофану й олівця. Целофан було вирізано у формі герба, трохи більшого за розмір обличчя. Нижній гострякуватий кінець

приклеєно до олівця, а щоб краще трималося, місце склеювання ще й обмотали ниткою.

— Винахід сезону! — закричав Чарлі. — Перший і єдиний дослідний зразок антислинового щита, з гарантією! — Тут він затулив собі обличчя антислиновим щитом. — На наступному уроці німецької, — додав він, — перші два ряди парт захищатимуть цими щитами свій чистий колір шкіри від Короп'ячої мжички!

Охи та ахи щирого захвату прокотилися класом. Усі з подивом розглядали антислинового щита, плескали в долоні й вихваляли простоту конструкції винаходу: так легко зробити!

— Але будьте ласкаві, шановне панство! — звернулася до всіх Бігі. — В акції повинні взяти участь усі як один! Щоб ніхто не ухилився! Зрозуміло?

І витріщилася на Тезі. Та зашарілася, мов маківка.

— Чи наш Мурахоїд має з цього приводу якісь сумніви? — запитала Бігі. Йї шпурнула гумкою в Тезі. Гумка влучила дівчинці в ліве вухо. Тезі вхопилася рукою за вухо.

— Гей, носата! — гукнув Чарлі. — В чім річ? Кажі зараз же: виступаєш з усіма чи ні?

Тезі жужмом запхнула своє шкільне причандалля в портфель, схопила портфель під пахву й прожогом кинулася з класу. Кулею влетіла до роздягальні, за одну мить скинула стерильні

черевики й перевзулася у свої сандалі, її руки ковзнули в рукави куртки, і перш ніж хто-небудь із класу міг би прийти до роздягальні, Тезі вже опинилася перед шкільними ворітьми.

Тезі приплентала додому з тяжким каменем на душі. У помешканні не було нікого. Тато повертався додому лише пізно ввечері, мама до п'ятнадцятої години висиджувала у своїй конторі, а Софія взагалі поверталася додому коли завгодно. Сестра частенько після школи заходила з друзями до кав'ярні.

В кухні Тезі знайшла пласку каструлю з червоною підливою, в якій плавали товсті нафаршировані перчини.

Розігрівати повільно, а то пригорить!

Таку записку лишила мама (її почерк), приклеївши липкою стрічкою до ручки каструлі. Тезі без радості подивилася на товсту, потріскану кірку, якою взялася на поверхні підлива, протягла “Ве-е-е-е-е...” й показала тим перчикам язика. Тоді взяла пляшку коли з холодильника й вихилила без передиху. Тричі відригнулось. Але камінь на душі так і не полегшав, бо Тезі ніскілечки не просунулася вперед у вирішенні своєї проблеми. Вона опинилася у стані жахливого

роздвоєння душі, де було з одного боку й з другого боку. З одного боку, їй уже давно хотілося взяти участь — бодай разочок! — у якій-небудь акції разом з іншими. У своїх мріях-снах, що їх вона мала на овчині чи в ліжку, перш ніж заснути, вона незрідка бувала навіть винахідницею, планувальницею та верховодою подібних акцій, які вчинялися проти гноблення учнів і взагалі проти всякої несправедливості. У своїх снах наяву Тезі творила справжні подвиги школярського героїзму.

А з другого боку саме пані Фішль була останньою особою, проти якої Тезі — чи в мріях, чи в дійсності — хотіла б виступати. Дівчинка знала пані Фішль не тільки з уроків німецької, а й з передпокою кабінету зубного лікаря. Там вони іноді здибувалися, коли пані Фішль приходила туди підшити, підшліфувати чи ще якось підремонтувати пристрій, що замінював їй частину зубів, а Тезі приходила туди, щоб їй відрегулювали її зубну застібку. Поки обидві очікували там прийому, Тезі отримувала чимало докладних відомостей про стан ротової порожнини пані Фішль. Якось то пані Фішль повідомила Тезі, що ще кілька років — і легко може так статися, що її жувальному апаратові вже ніщо не зможе зарадити, тож доведеться пані Фішль піти на передчасну пенсію, бо беззубий вчитель — ніякий не авторитет для учнів... Оце ж завдяки таким обставинам і

виходило, що взяти участь в антислиновій акції було б для Тезі справжнім свинством.

Дівчинка пішла до своєї кімнати, лягла на овчину й постаралася сном наяву зм'якшити конфлікт у своїй душі отих з одного боку та з другого. Цього разу сон вимріявся таким чином: після вдалої операції на обличчі Тезі, вся осяйна й просто красуня, повернулася до школи. Повернулася вона якраз перед уроком німецької й побачила, що перші два ряди парт повністю озброєно щитами з прозорого целофану. Тут вона як вискочить на вчительський стіл та як крикне: “Тихо!” Коли в класі стало тихо, як у вусі в мишки, Тезі виголосила промову. Дуже зворушливу промову. У якій сказала, що вона сама, зі свого власного бридкого минулого, знає абсолютно точно, як це препогано, коли з тебе знущаються. Кількома словами вона точно окреслила хворобу пані Фішль: це атрофія щелепи! І видала точну формулу: людина з такою тяжкою недугою заслуговує тільки на співчуття, а не на знущання. Весь клас був зворушений і присоромлений. А Георг сказав насамкінець, що його дядечко — всесвітньо відомий щелепний хірург, і він якраз винайшов чудовий засіб від атрофії щелепи. До речі, дядечко саме приїхав погостювати до них, і він, звісно, залюбки допоможе пані Фішль. І тоді Рені склала з себе повноваження старости — тому що вона пере-

коналася: для цього куди краще підходить Тезі! І Тезі погодилася, під загальні оплески, обійняти цю посаду.

Дівчинка саме розмірковувала, як найкраще міг би скластися, у всіх деталях, гепі-енд для пані Фішль, коли розчахнулися вхідні двері помешкання й загрюкнулися так гучно, що захиталися два горщики з квітами на підвіконні й з каучуконосного фікуса впали три зів'ялі листки. Так заходити до помешкання — це була винятково Софіїна звичка.

— Ну й незграба ж ти! — промимрила Тезі й хотіла ще помріяти. Але грюкнули вже двері зали й загриміла поп-музика, в децибелах футбольного стадіону.

Тезі неохоче зіп'ялася на ноги, зітхнула, підійшла до дверей кімнати, розчахнула їх і крикнула назовні:

— Софіє, будь ласкава! Не так гучно! Бо пані Бауер знову подзвонить до будинкового управління!

Пані Бауер мешкала якраз під родиною Бокскандлів. Старенька стверджувала, що через гучну музику згори у неї бувають справжні нервові зриви.

Тезі прокричала ці слова тричі, але музика як була гучна, так і лишилася. Голос дівчинки просто не пробивався до старшої сестри. То Тезі увійшла до зали й стишила стереозвук.

— Гей, сестричко, ти що? — гукнула Софія з кухні. — Зроби голосніш! Так я майже нічого не чую!

— Мама казала, що ми дістанемо попередження від поліції, якщо ти весь час крутитимеш таку гучну музику! — прокричала Тезі в напрямі кухні.

— Мама казала! Мама казала! — перекинула Софія меншу сестричку, а тоді вибігла з кухні й знов підкрутила музику голосніше. Але вже не зробила так гучно, як було спочатку.

— А чом ти не ввімкнеш радіо в кухні, коли ти вже там, у кухні, сидиш? — запитала Тезі.

— Бо та клята коробка так деренчить! — Софія бухнулась на шкіряний диван. — А тобі хіба не все одно, навіть якщо стара Бауєриха похвилюється? Ще ж ніхто й нікого не попереджав за перевищення рівня гучності! Є ж, зрештою, охорона прав наймачів житлових приміщень!

Менша сестричка завела знову:

— Але ж мама сказала...

— Сили небесні! — урвала її Софія. — Припини зараз же мені оте твоє вічне “Але ж мама сказала”! А то я знову зроблю на повну гучність! Тебе треба виставити й брати гроші за показ. “Ось тут ви бачите таке, чого ще ніколи не бачили! Найдоброчесніше дитя з усіх дітей на світі!”

І, лютуючи, вона жбурнула в Тезі червону шовкову подушку. Але Тезі ухилилась, подушка її не зачепила — зате гупнулась на патефон. Ручка звукознімача з різким скреготом зіскочила з пла-

тівки, музика змовкла, подушка закрутилася на патефоні, а Софія закричала:

— Через тебе, дурепо ти така, тепер на платівці буде подряпина! Дістань мені таку саму! Бо ж платівка не моя! Вона Кларіссина!

Від подальшого потоку лайки меншу сестричку врятувало дзеленчання телефону. Софія зірвалася на рівні ноги й кинулася в залу, де стояв телефонний апарат. Тезі розчула сказані ніжним тоном слова: “Привіт, любий!” — і виснувала, що сестра розмовляє з Вастлем. Тільки його Софія удостоювала почесного звертання “любий”.

Тезі зняла подушку з патефона й знову навела ручку з голкою на платівку. Ні, жодної подряпини не було.

— Гей, зроби тихіше, ти, пришелепкувата! — закричала Софія. — Я ж розмовляю по телефону!

Тезі вимкнула патефон.

— Я сказала тихіше, а не вимкнути! — загорлала Софія.

— Будь добріша до мене! — промурмотіла Тезі й пішла до своєї кімнати. Коли проходила повз Софію, та якраз говорила в слухавку: — Любий, радій, що в тебе немає меншої сестрички! Це ж пекельне поріддя, а не люди, ці менші сестри!

Тезі постукала пальцем по лобі й покрутила ним біля скроні. Софія показала їй язика й промовила:

— Бе-е-е-е-е!

РОЗДІЛ 5,

у якому Тезіну проблему відсувають
набік маміні проблеми, а Софія
нарешті придумує вихід зі становища

До самого вечора Тезі обмірковувала своє препогане становище і що довше міркувала, то в більший впадала відчай, бо все так само не бачила жодного виходу. Змайструвати й собі антислинного щита і взяти участь у тій нищій акції? Ні, це неможливо! Але ж так само неможливо було просто заявити решті класу: “Чиніть, як хочете, але без мене!” А ще вона добре знала, що в дійсності нізащо б не досягла вимріяного на овчині: тобто їй годі переконати весь 3-А в необхідності м’якого, поблажливого ставлення до Короп’ячої слини. Ба навіть більше: вона чудово усвідомлювала, що це неможливо не так через бездушність і злостивість своїх однокласників, як через власний брак хоробрості, потрібної, аби виголосити промову на захист Коропихи. Тезі тільки пробувала уявити, як вона на перерві вискочить на стіл і крикне “Тихо всі! Слухайте мене!”, як її враз продирало морозом по спині, від потилиці аж до жижок.

Ближче до вечора Тезі надумала написати листа, у вигляді п’яти примірників, і ті п’ять листів дати прочитати всьому класові. “Якщо вже я не годна виголосити промову, то написати листа я

достеменно можу!” Так подумала Тезі. І зробила спробу скласти такого листа. Ось що їй написалося:

Дорогі однокласники! Пані Фішль страждає атрофією щелепи. Тому її зубний протез сидить погано і тому з рота їй летить слина. Тут вона нічого не може вдіяти!

Написавши остільки, Тезі зіжмакала листа й викинула у сміттевий кошик. Текст видався їй нікчемним. До того ж уявити тільки: як це вона вранці зайде до класу, роздасть п'ять примірників листа й чекатиме, як на нього відреагують... І взагалі! Що це дасть, що вона заявить усім про атрофію щелепи? Зрештою, ніхто ж не плюється навмисне, зі зла, де б не ходив! І зовсім невелика різниця, чому з рота летить слина: чи через щелепу, чи через язик, а чи через положення зубів! Жоден, хто тільки плюється, не може цьому зарадити!

А однокласники, думала далі Тезі, вони ж усе це дуже добре знають. І їм на все це начхати! Просто вони дотримуються тієї точки зору, що всяк, кому з рота летить слина, мусить говорити на пристойній відстані від людей! “Зас...нці вони всі! — подумала Тезі. — Підлі, дурні зас...ці! Падлюки!”

І вона так не тільки думала, а й писала. Виводила великими, красивими літерами на папері, на якому приготувалася писати листи своїм однокласникам.

“Ви підлі, дурні зас...ці, всі ви!” —

написала вона. Рядок за рядком, усі чотири аркуші заповнила цими словами, заповнила й на звороті, а потім із крапок над “і” поробила маленькі попи з вушками. Після того як і остання крапочка над останнім “і” перетворилася на мініпопу з вушками, Тезі відчула, що відчай її став трішечки менший. А ще вона раптом з’ясувала, що страшенно голодна. Воно й не дивно: після того підобідку яблуком її шлунок дістав лише плящину коли.

Тезі подалася до кухні. Добуваючись туди, вона змушена була пройти повз маму. Мама стояла у вітальні й складала попросовану білизну в шафу. Вигляд вона мала не надто веселий.

Тезі дістала з холодильника пластиковий пакет із ковбасою та сиром. Вона хотіла зробити собі сендвіч: на шматочок сиру шматочок ковбаси.

Тезі саме відкраяла від бруска ементальського сиру скибочку, як до кухні увійшла мама й сказала:

- Помалу-малу ви мене таки дістали!
- Хто дістав тебе? — перепитала Тезі.

— Всі ви, — відказала мама. — Навіщо, скажи мені, я оце варю-печу? — Тут мама схопила каструлю з томатною підливою та перчиками. — Щовечора я варю страву на наступний день, аби ви мали щось на обід, а коли приходжу додому наступного дня, страва стоїть неторкана! І наминають: одна крекери, а друга — сир!

— В обід я не мала апетиту, — виправдалася менша донька.

— А ввечері ти знову не матимеш апетиту, натоптавшись зараз сиру! — Мама піднесла каструлю з райськими перчиками доньці під самий ніс. — Чесне слово, — вигукнула вона, — я не зварю вам більш нічого, поки ви не споживете оцих перчиків!

Тезі втупилася поглядом у каструлю й полічила, скільки там тих перчиків. Вісім штук. Софія ненавиділа фаршировані перчики понад усе на світі, й тато їх також не терпів органічно. І ясно було, як Божий день, що й мама до них нізащо не торкнеться. У мами якраз був тиждень особливої дієти: морква-каротель та сухі житні хлібці.

— Я ж не можу з'їсти вісім фаршированих перчиків! — вигукнула Тезі.

— Окей, окей, — пирхнула мама. Тоді відкрила сміттєве відро й викинула туди весь вміст каструлі. Все воно, зіпсована підлива з фаршированими перчиками, глухо й тяжко плюхнулося у відро. Мама з грюкотом опустила на відро

накривку. — По світу стільки голодує дітей, а ми тут викидаємо їжу на смітник! Нам воно з горлянки пре! — Тут вона жбурнула випорожнену каструлю до брудного посуду. — Ми маємо всього більш, ніж треба! Щонайменше тричі на день наші дами міняють одяг! Вісімнадцять тенісок відпрасувала я оце допіру! Вісімнадцять штук! Чи пояснить мені хто-небудь, чому мої дочки використовують по вісімнадцять сорочок на три дні?

— Я ні! — палко заперечила Тезі. — Я вже четвертий день маю на собі одну й ту саму сорочку! А сукню ношу вже цілий тиждень!

Мама вискочила до вітальні й повернулася зі стосиком попрасованих тенісок в руках.

— Ось, прошу! — вигукнула вона. — Одна, дві, три, чотири, п'ять, шість, сім штук! Це все твої! Чи скажеш, не твої?

— Їх чи не Софія поносила! — захищалася Тезі. — Вона ж не дуже зважає, чиє воно, її чи моє!

— На що це я не зважаю, сестричко? — зазирнула в кухонні двері Софія — закутана в лазняний рушник після купелю.

Тезі показала на стосик тенісок:

— Признайся: ти ж їх поносила!

Старша сестра тільки головою похитала.

— Абсолютно ні, — заперечила вона. — Але ж воно все одне й те саме. Я їх тільки перепробува-

ла на себе, позавчора. Хотіла вибрати собі одну, щоб сходити на вечірку до Нагелів, але ж тут не виявилось нічого пристойного, в чому нормальна людина могла б вийти з дому! — Тут вона трохи повагалася, а тоді, явно щось згадавши, просяяла усмішкою. — Ах, так! Я приміряла всі ці лахи у ванній, а тоді прийняла душ, і якось вони й намочилися. — Здвигнула плечима, жалкуючи. — Не могла ж я мокрі речі знову запхнути у шафу! То я й кинула їх до брудного, на прання. — Зиркнула на маму. — Ти ж завжди так розпалюєшся, коли щось у ванній заваляється!

— Логічно, — промовила мама. Її голос більше не кипів люттю, а був спокійний, просто незворушний. — Коли мають удома безвідмовну тяглову скотинку, що знай пере та прасує, то це ж найпростіший вихід! Але віднині я й пальцем не поворухну! Ви досить уже дорослі, щоб обійтися без домашньої тяглової скотинки. Я оголошую страйк!

Мама кивнула головою обом дочкам і вийшла з кухні.

Софія сіла на кухонний стіл.

— Що у неї там, неприємності на роботі? — запитала меншу сестричку.

Тезі здвигнула плечима.

— Просто до ригачки прикро! — обурено мовила Софія. — Вічно ці старі відігруються на малих! Десь хтось їм трохи на мозоля наступить,

так і зганяють зло на нас! І те, що на них давить, нас придавлює удвічі тяжче! — Старша сестра зітхнула. А тоді поцікавилася: — Котра це, власне, година?

— За двадцять сьома, — відповіла Тезі.

— Ох, Боженьку мій, я ж мала вже давно б відчалити! О сьомій у нас редакційна рада у Руді! — Софія схопилась за голову. — А мої патли досі ще вологі! — Вона зіскочила зі стола й кулею вилетіла з кухні. Лазняний рушник сповз із її тіла й, пурхаючи, мов який птах, улігся на підлогу перед кухонними дверима.

Тезі підняла рушника, занесла до ванної й почепила на гачок. У ванній на підлозі валявся розтрушений цілий дамський гардероб. Бюстгальтер, трусики, блузка, бавовняний пуловер, поясок, довгий ланцюжок на шию, кілька браслетів, колготки та ще й пара сандалій. Тезі все те збрала на оберемок і занесла до Софіїної кімнати. Софія стояла в самих трусиках перед своєю шафою і перетрушувала вміст шухляд. Тезі поклала зібрані речі на Софіїне ліжко.

— Ніяк не знайду коричневого пуловера! — поскаржилася старша сестра.

— Он він висить! — показала Тезі на вікно.

На віконному шпінгалеті теліпався коричневий пуловер.

— Дякую, сестричко! — Софія схопила пуловер. Він був геть зіжмаканий, а з лівого плеча ви-

дувався мішок. Віконний шпінгалет — аж ніяк не ідеальна вішалка для одєжі!

— От іще лайно собаче! — лайнулася Софія, уздрівши всю ту зіжмаканість і ще й мішок на додачу. І жбурнула пуловер через усю кімнату. Він приземлився на ліжку, біля решти лахманів. — Позичиш мені свого рожевого комбінезона, сестричко? — запитала вона.

— Коли хочеш, то й подарую, — відказала щедра Тезі. — Я його терпіти не можу!

Того рожевого комбінезона Тезі отримала від мами на день народження. Взагалі чудова річ, але надто вже яскрава, а Тезі не бажала привертати до себе хоч би й чию увагу. А як на те, точнісінько такий самий комбінезон носила Бігі: той самий крій, той самий колір, те саме розташування блискавок-застібок. А Бігі зовсім не любила, щоб хто-небудь приходив у такому самому, як у неї, одязі, мовби передражнюючи її.

— Люба сестричко! — вдячно мовила Софія.

Тезі принесла комбінезона зі своєї кімнати. Софія в нього влізла.

— А якщо ти вже зовсім хороша-прехороша, — сказала ще старша сестра, — то йди зі мною у ванну й висуши мені феном волосся, поки я підфарбуюсь!

Тезі подалася слідом за Софією. Та вмостилася перед збільшувальним дзеркалом і почала

копирсатися у своїх різнобарвних олівчиках, тінях та кремах. Тезі увімкнула фен.

— Зроби на першу поділку, — попрохала старша сестра. — Даси забагато жару — мої волосинки так і скрутяться!

Тезі перемкнула фен на першу поділку.

— Чуєш, Софіє, я маю проблему, — сказала вона.

Софія пензликом наносила на повіки ніжно-блакитну пудру.

— То викладай! — промурмотіла старша сестра.

— Це пов'язано з пані Фішль, — пояснила Тезі.

— А що там із Коропихою? — Софія ваткою змела з повік надмір пудри.

— Складна справа, — сказала Тезі. — У двох словах не викласти.

— То розкажеш мені, як я повернуся додому, окей?

Софія втерла по крупинці помади в щоки, попшикала трішечки парфумами шию, підхопилася, у вітальні вскочила у мамині новенькі сандалі й прожогом вибігла, звично, як завжди, захряснувши вхідні двері.

Тезі вимкнула фен і повернулася до кухні. Тут вона знову взялася до роботи, яку їй урвали: робити сендвіч із сиру й ковбаси. Від мами не долинало жодних звуків. Тезі спожила п'ять штук сиро-ковбасних сендвічів, запила двома кухля-

ми молока й стала думати про свою старшу сестру. Ось які були її думки. Завжди, коли мама сердиться, Софія починає горнутися до мене! А коли мама ставиться до неї по-дружньому, тоді Софія мене не потребує — тоді їй начхати на мене! А якщо й почне до мене лащитися, то тільки тому, що їй від мене щось треба! Комбінезончик чи посушити феном волосся! Чиста тобі сгоїстка та й годі!

Ум'явши ті п'ять сендвічів, Тезі вирушила на пошуки мами. Знайшла її у спальні, за татовим письмовим столом. Мама поставила перед собою друкарську машинку й завзято щось друкувала. Тезі зазирнула їй через плече, бажаючи прочитати, що ж мама друкує. На вставленому в машинку аркуші паперу було надруковано:

Розподілити таку роботу:

Куховарство: сніданок, обід, вечеря.

*Закупи: щодня потроху,
раз на тиждень великі закупи.*

Прання й прасування білизни.

*Пилососіння підлоги, миття вікон
і дверей; миття посуду.*

Церування шкарпеток тощо.

*Винесення сміття, поливання квітів,
застеляння ліжок, прибирання,
вибивання пилу.*

— Що це буде? — запитала Тезі, показуючи пальцем на довгий список хатніх робіт.

Мама відкинулася на спинку крісла.

— Досі, — сказала вона, — я все це робила сама! Ти вважаєш, що це справедливо?

Тезі похитала головою.

— Ото ж бо й воно! — сказала мама. — Все це треба змінити! Я, звісно, враховую, що доросла людина може виконати роботи більше, ніж дитина, та що тато здатен зробити менше, ніж я, оскільки я працюю в конторі лише по тридцять годин, а він працює щонайменше по п'ятдесят годин на тиждень!

— А тим часом що ти робиш із цим списком? — запитала Тезі.

— Чекаю, коли прийде тато, і тоді ми вчотирьох влаштуємо родинні збори, де кожне скаже, скільки роботи здатне потягти. Як тобі ця ідея?

Тезі сіла на широке подружнє ліжко й засмучено подивилася на маму.

— Доведеться тобі відкласти це на завтра, — сказала донька. — Бо Софія побігла на редакційну раду й повернеться пізно. А тато вранці сказав, що прийде сьогодні зовсім пізно. У нього зустріч із якимсь доктором Дінгсбумсом, так він сказав. Ти що, не пригадуєш? За сніданком він же сказав тобі!

— А я геть забула! — зітхнула мама і вийняла аркуша з списком робіт із друкарської ма-

шинки. — Та дарма. Я переносу родинні збори на завтра! Так воно ще краще буде! — Тут мама позіхнула. — Сьогодні я вже геть виснажена. У конторі був такий свинський день! — Знову позіх. — Сьогодні я не дуже готова до напруженої дискусії щодо перерозподілу домашніх обов'язків!

Мама поклала той довгий список на письмовий стіл і підвелася.

— Зараз я подивлюсь телевізор, — промурмотіла вона. — Ти також?

Тезі кивнула і пішла слідом за мамою до зали. Мама лягла на шкіряний диван і вкрилася клаптиковою ковдрою. Вона взяла пульт із журнального столика й почала натискати на кнопки.

— Ти хотіла б якусь передачу для себе? — запитала мама. — Бо мені все одно, що дивитись.

Тезі похитала головою.

Мама вибрала вестерн із Джоном Вейном у головній ролі. Тезі встиглася на килимку перед диваном і витріщилася й собі на екран. Оскільки фільм ішов уже з півгодини, вона не знала, про що там ідеться. Одне їй було зрозуміло: що бідолашний Джон Вейн мусив сам-один виступити проти цілої зграї злочинців, позаяк фермери були надто боязкі, аби допомогти йому переловити лиходіїв. І лиш мало-помалу їй стало доходити, що Джон Вейн чекав на одного друга, котрого листовно покликав собі на допомогу.

Коли згодом на місце дії в'їхав якийсь чоловік на вороному коні, донька запитала маму:

— Як ти гадаєш, мамо, це вже з'явився той друг, на котрого він чекає?

Мама не відповіла. Тезі обернулася до неї. Мама спала. В роті вона тримала великого пальця й посмокувала.

Мама спала так міцно, що не прокинулася й тоді, коли згодом зусебіч забахкали кольти, а коні заіржали, мов несамовиті. Прокинулася вона аж тоді, коли прийшла Софія, а саме тієї миті й фільм закінчився своїм щасливим кінцем. Софія вмостилася на килимку біля Тезі.

— Ну, сестричко, то яка там у тебе проблема з Коропихою? Я вся — увага! — сказала вона.

Тезі була зворушена тим, що старша сестра не забула про її проблему. Подумала: “Я була несправедлива до неї — вона не така вже й егоїстка!”

— У кого з вас проблема? — позіхнула, сідаючи на дивані, мама.

— Та в сестрички проблема з Коропихою, — відповіла Софія.

— З якою такою коропихою? — знову позіхнула мама, тручи очі.

— Із пані Фішль, — пояснила Тезі й вимкнула телевізору звук.

— Та що ти кажеш? — Мама все ніяк не могла прокинутися остаточно. — У тебе ж з німецької

весь час “дуже добре”! І пані Фішль любить тебе до нестями. На кожній зустрічі з батьками вихваляє тебе до небес. А останнього разу сказала, що ти справжній янгол!

Тут Тезі розповіла мамі й старшій сестрі про заплановану класом акцію “Антислиновий щит”.

Софія захихотіла.

— Слухайте! Як на мене, то це підло! — вигукнула мама. — Бідолашна жінка!

— Саме так! — погодилася Тезі.

— Ну, може, ви трохи того... — Тут Софія покрутила пальцем біля скроні. — Ця бідолашна жінка, та бідолашна жінка! Але це аж ніяк не може бути підставою, щоб дозволяти бідолашним жінкам обпльовувати школярів!

— Але я не хочу виступати разом із ними, — призналася Тезі.

— І правильно! — підтримала доньку мама. — Порядна людина не бере участі в таких нищих справах!

— Але якщо я не пристану до них, вони знову скажуть, що я кар’єристка й підлабузниця!

— Як це знову? — подивилася мама на Тезі переляканими очима. — Вони вже раз це казали?

— Яке там раз! Вони постійно так мене обзивають!

Тезі нічого не могла вдіяти зі своїми очима й голосом: очі наповнилися слізьми, голос перейшов у ридання.

— Яка підлість! — щиро обурилася мама, а тоді обернулася до Софії. — Що ти на це скажеш?

Але Софія тільки мовчки дивилася на Тезі, що ридала.

— Софіє, дорогенька, ти знала, що в школі так підло поводяться з нашою мишкою Тезі? — Мама зсунулася з дивана, присіла біля Тезі й почала гладити її по голові. — Софіє, дорогенька, що ж нам тепер робити? — допитувалася вона, але старша донька все так само німувала. Мама й далі пестила, пригортала Тезі, і що довше пестила-пригортала, то дужче заходилася плачем менша донька.

— Люба, невже ти й справді нічого не можеш придумати? — благально дивилася мама на Софію.

— Я й справді не знаюся на подібних конфліктах сумління, — сказала Софія. Це прозвучало як несхвалення позиції, котру зайняла її менша сестра. — Наразі я тільки й можу придумати, що від завтрашнього ранку вона б могла бути хворою!

— Саме те, що треба! — вигукнула мама. — Так ми й зробимо! Коли в тебе наступний урок німецької?

— Післязавтра, — захлинаючись риданням, вимовила Тезі.

— Чудово! — сказала мама. — Тоді завтра, післязавтра й, щоб вірогідніш виглядало, післязавтра ти хворієш на літній грип! Нині хто

тільки ним не хворіє! Он сусідський Фрідріх допіру тільки оклигав після грипу!

Тезі ще трохи похлипала, а тоді кивнула на знак згоди головою. Вона дозволила мамі, щоб та підняла її на ноги й завела до її кімнати, щоб роздягла, мов маленьку дитину, впхнула в нічну сорочку та вкрила ковдрою.

— То як, трохи відлягло? — запитала мама.

— Трохи, — промурмотіла Тезі.

Мама вимкнула світло й тихенько вийшла з кімнати. А Тезі була така виснажена, що заснула, так і не помріявши.

РОЗДІЛ 6,

у якому Тезі ухвалює таке рішення, надаліших наслідків якого не може передбачити, і її й так складне становище стає ще складнішим

Наступного ранку Тезі прокинулася дуже рано. Ще тільки сіріло. Почувалася дівчинка якось дивно. Це самопочуття було навіть трохи схоже на справжню недугу. Спробувала знову заснути, але не вийшло. Спробувала вимріяти мрію-сон, але не давалося. Просто їй ніяк не спадало на думку нічого такого чудесного, що б могло статися з нею після операції на обличчі. Спробувала уявити конкурс краси й зробила себе найкрасивішою

ученицею міста. Послала себе вибороти вакантне місце на телебаченні й стала телезіркою. Спробувала оголосити конкурс на призове місце й полетіти в Мехіко. Виходили самі безвідрадні історійки.

Тоді вона встала, сіла за письмовий стіл, увімкнула настільну лампу й написала Акселеві листа.

Любий Акселю!

Я захворіла. На грип. Таке безглуздя! Адже грипом хворіють лише взимку. А ще я сьогодні мала неодмінно бути в школі, бо в нашому класі спалахнула боротьба. Клас розколовся на два табори. А все через пані Фішль. Бо вона плюється, коли розмовляє. Отож партія, котру очолили Бігі й Чарлі, вирішила відгородитися від пані Фішль під час наступного уроку німецької англійськими щитами. Але моя партія виступає проти цього, бо нам дуже жаль пані Фішль. Доведеться мені сьогодні проковтнути від температури у чотири рази більше від норми таблеток, аби завтра бути в ажурі! Згодом я напишу тобі, чим скінчилася ця боротьба.

Твоя подруга Марія-Терезія.

Тезі поклала листа до горішньої шухляди, подумавши: “Може, до обіду ще допишу якесь PS чи навіть PPS!” Тоді знову залізла під ковдру й заснула ще раз. Спала, аж поки крізь стінку Софіїної кімнати проник музичний гуркіт, а крізь стінку вітальні почувлися кроки й голоси.

Проголювати школу — не так уже й просто, особливо якщо не маєш до цього звички! Тяжко влєжати в ліжку, чуючи, як інші встають, готуються виконувати свої обов’язки. Від такого вилєжування у прогульника-початківця виробляється почуття вини! Тезі натягла ковдру на голову. Дарма що під ковдрою парко й нічим дихати, але краще вже так, ніж коли мусиш слухати всі ці звуки, що надто настирливо нагадують про необхідність виконання обов’язків. Та ось Тезі вирішила, що і тато, й мама, й Софія мали б уже давно податися геть, і вилізла зі своєї печерки під ковдрою. Однак у вітальні все ще лунали кроки, а з Софіїної кімнати все ще долинала радіомузика. Було всього лише пів на восьму.

— Курте! Твоя кава готова! — почувла Тезі мамин голос.

Тезі любила добре поснідати. Вона була не з тих дітей, що вранці не здатні проковтнути ані шматочка. Якраз навпаки! Кава з пінйавим молоком, помаранчевий сік, грінки, масло, мед, некруте яйце, іноді ще трохи шинки та кришеник сиру — всього цього вранці просто вимагав

Тезін шлунок. Ось і тепер її шлунок гучно забурчав, вимагаючи негайно задовольнити його потребу! Але цього ранку Тезі вважала таке дуже недоречним. Саме сьогодні, коли перед нею постала така велетенська проблема! І ця проблема так давила, що через неї Тезі не сміла поткнути носа в школу! Тезі така рознещасна! І яке тут може бути “хочу їсти”? Хто страждає, тому зовсім не до їди!

— Заспокойся! — тихо звеліла дівчинка, обом руками надавлюючи на буркотливий шлунок, але той тільки ще дужче розбурчався. А коли до Тезіної кімнати проник ніжний дух яєць із грудинкою, дівчинка не втерпіла і подалася до кухні.

За кухонним столом сидів — як і щоранку — лише тато. Софія ніколи не мала часу на нормальний сніданок. Старша сестра просто хапала свою каву й заносила до кімнати, аби ще встигнути, квапливо сьорбаючи з чашки, виконати бодай одну із загаданих додому вправ. А мама випивала на сніданок лиш одну чашечку трав'яного чаю, і то неодмінно у ванній. Боялася не встояти перед спокусою сніданкового столу — грінок із шинкою, сиром та маслом. Хто за будь-яку ціну хоче мати ідеальну вагу, той повинен остерігатися подібних спокус.

— Гарного доброго ранку, пані донько! — привітався тато.

Тезі взяла собі чашку з буфета, сіла біля тата, налила в чашку молока й кави, додала цукру.

— Це мені причулось чи й справді? Ти начхала сьогодні на школу? — запитав тато, вкидаючи в тостер два шматки хліба.

Тезі кивнула головою.

— Чогось не довчила?

Тато намастив гірчицею шмат шинки й захопився жувати.

— Невже мама не пояснила тобі?

Меншій доньці не хотілося переповідати ще й татові історію з Коропихою в усіх деталях.

Тато похитав головою.

— Ні! Тільки й сказала, щоб я сьогодні ввечері прийшов раніше, бо вона хоче розподілити між усіма хатні обов'язки.

Промовляючи останні слова, тато скорчив таку перелякану пику, ніби йому загрожувала страта.

— Але ж твої прогули, як мені видається, ніяк із цим не пов'язані. Чи тобі доручено до полудня перепрасувати всю білизну?

— Та ні, — промимрила Тезі.

— Власне... — почав тато, дістаючи готову грінку з тостера й намащуючи її маслом. — Власне, я вважаю: це нечесно з твого боку. Ти й так он скільки часу вже кругла відмінниця. Отже, ти спокійно можеш дозволити собі схопити одне-єдине незадовільно! Інші ж хапають час від часу — і нічого...

— Але ж тут справа не в оцінках! — заперечила Тезі. — Жодних іспитів поки що не передбачається. До них іще далеко!

— То в чому ж тоді справа? — заінтриговано підвів погляд тато.

— У тому, що пані Фішль плюється слиною, — знехотя промимрила Тезі.

— Ну то й що?

Тато дістав із гостера другу грінку. Грінка з одного краю трохи пригоріла. Тато обшкріб почорнілий край ножем і подав грінку дочці.

— Мої однокласники не хочуть, щоб їх обплювали!

Тезі намастила грінку маслом, іще й наквецяла зверху джемом.

— І що з того?

Тато припав до коробочки джему, поглинаючи його ложками.

Тезі промовчала. Чомусь їй страшенно тяжко було викладати цю справу татові. Тезін тато не раз гордо розповідав про свої шкільні часи, хвалячись, як перед ним тремтіли бідолахи-вчителі — через нього, здається, хтось із них навіть пішов передчасно на пенсію. Коли Тезі намагалася уявити, яким-то учнем був її тато, їй він бачився таким собі Чарлі в квадраті. Вона ніскільки не сумнівалася, що тато у свої шкільні роки мав таких легкодухів, як його менша донька, за ніщо.

— І що з того? — не відступався тато.

— Перестань шпигати нашу бідолашну мишку Тезі та йди вже нарешті! — закричала з вітальні мама. — Нам треба їхати! Я вже й так учора спізнилась на п'ять хвилин! То вже не маю права спізнитися ще й сьогодні!

Тато утер вуса серветкою і підвівся з-за столу.

— Чого це раптом моя дитина стала бідолашною? — пробурмотів він і вийшов із кухні.

Тезі зробила собі ще дві грінки й випила ще дві чашки кави. Дівчинка все дивилася на кухонного годинника, чудуючись: чом у ванній ніяк не змовкне — все верещить Софіїн песик? (Песиком був коричневий транзистор, виготовлений у стилі ностальгії за п'ятдесятьма, із заокругленими кутами, вузький-тоненький, завдовжки з лікоть).

Коли до восьмої лишилося десять хвилин, Тезі подумала: Софія або утопилася там, у купелі, або ж цілковито втратила чуття часу!

Тезі підійшла до дверей ванної й гукнула:

— Гей, Софіє! Вже за десять хвилин восьма!

— Знаю! — обізвалася старша сестра. — Я лежу в купелі!

— У тебе пролітає перший урок? — запитала Тезі.

— Цілий день у мене пролітає! — крикнула Софія. — Грип — заразна річ, сестричко! Принаймні в одній сім'ї він має право всіх підкосити!

Потім крізь двері ванної долинуло саме тільки хлюпання та булькотіння. Либонь, Софія занурилася з головою в купіль.

Тезі хотіла була повернутися до кухні, коли це задзеленчав дзвоник вхідних дверей і долинуло гучне:

— Це я, Фрідріх!

Тезі відчинила Фрідріхові двері.

— Я крізь стіну розчув твій срібний голосок, так ти кричала, — повідомив Фрідріх і зразу ж попрямував до кухні. — Півбудинку лежить із грипом! Тобі теж заклало носа? — І сів за кухонний стіл. — Можна тут іще попрацювати?

Тезі кивнула головою.

Фрідріх заклав у тостер чотири шматки хліба.

— Моя старенька тримає мене на самому гіршому чаї та на слизькій вівсянці. Хоча дихалка моя працює вже нормально.

Фрідріх пильно подивився на Тезі.

— Вигляд у тебе аж ніяк не хворобливий, — виснував він нарешті. — Можна сказати, цвітеш і пахнеш!

Хлопець узяв кавника й підняв накривку.

— Прокляття! Порожньо! — вигукнув він.

— Зараз наллю! — пообіцяла дівчинка, забіраючи кавника.

— Ні-ні! — відбивався Фрідріх. — Ти сиди собі! Я сам зроблю. Цей грип б'є по ногах! Перенапружишся — і зляжеш надовго!

— Та я ж не маю жодного грипу!
Тезі засипала меленої кави в автомат.

— А що ж тоді ти маєш?

— Я прогуляю!

— Правда? — округлилися Фрідріхові очі.

— Але ти про це нічирк нікому, зрозумів?

Фрідріх не вважав за потрібне розкидатися такими обіцянками.

— А Софія? — тільки запитав він.

— Прогуляє, бо я прогуляю, — пояснила Тезі.

— А чого ж ти прогуляєш?

Тезі принесла з холодильника повну склянку джему та ще кілька шматочків шинки.

— Просто так! Не хочу до школи та й годі, — пояснила вона.

— Просто так?! — Витріщені Фрідріхові очі зуміли витріщитися ще дужче.

Тезі задивилася в кавовий фільтр, як крізь нього проходила густа брунатна булькотливість.

— У таке я нізащо не повірю! — запевнив дівчинку Фрідріх.

Тезі вийняла кавника з автомата й поставила на стіл.

Фрідріх налив собі кави.

— Маю недобре передчуття, дитинко, — мовив він. — Учора перевідували мене двоє з команди плавців. Приходила з ними й Бігі з твого класу. І вона розказала мені, що ваш клас затіває акцію проти Коропихи!

— Ну, і що з того? — удавано байдуже запитала дівчинка, от ніби між тим, що розповіла Бігі, й відсутністю її, Тезі, в школі взагалі не могло бути жодного зв'язку.

— І Бігі ще сказала, що вона не знає, чи й ти пристаєш до їхньої затії. Ти начебто не сказала ні “так”, ні “ні”, — додав хлопець і допитливо вступився в Тезі.

— І що з того?

Дівчинка все не знаходила підходящої відповіді.

Фрідріх глузливо осміхнувся.

— І ти тепер розігруєш хворобу, оскільки ні пристати до них не хочеш, ні відділитися від них не смієш. Усе сходиться, чи не так?

— Не так! — вигукнула Тезі.

— Ні, саме так! — наполіг Фрідріх. Він вимовив це так упевнено, таким переможним тоном, що Тезі вже й не посміла заперечувати.

— І чому, власне, ти така боягузка? — Фрідріх щедро накладав на грінки товсті зрізи масла, кубики сиру, стяжки шинки. — Що з тобою коїться? По-перше, найкращій учениці класу нічогосінько не буде, а по-друге, чого саме перед Коропихою ти маєш накласти собі в штани?

— Не мели дурниць! — крикнула Тезі. — Зовсім я не боюся Коропихи. Мені її просто жаль!

Фрідріх відкусив шмат товстелезного бутерброда. Смаковито плямкаючи, вирік:

— Це тобі ніякий не аргумент! Це не має жодного значення, бо акція все одно відбудеться, незалежно від того, візьмеш ти в ній участь чи ні. Корописі ти все одно нічим не допоможеш. Тільки й того, що будеш начебто не винна перед нею. — Він нахилився до Тезі. — Завдяки цій твоїй хворобі тільки створюється образ ягнятканевиннятка бокскандлівського зразка!

Фрідріх заходився уминати наступного бутерброда.

— Мене вся ця справа не обходить, — запевнив він, — але чому ти постійно протиставляешся своєму класові — це для мене, чесне слово, справжня загадка!

— Це вони протиставляються мені! — викрикнула Тезі.

— Це тільки так тобі здається, — заперечив Фрідріх. — Чарлі розтлумачив мені...

— Ну то, якщо ти більше дослухаєшся до Чарлі, ніж до мене, — закричала Тезі, — нам з тобою нема більше про що говорити! Тоді забирайся до себе додому!

— Як доїм оці бутерброди, — уточнив хлопець.

Тезі вже хотіла піти з кухні й залишити набридлого Фрідріха самого, коли це до кухні увійшла Софія, закутана в мамин лазняний халат і з приймачиком під пахвою.

— Сваритесь? — запитала вона.

— Це вона свариться! — показав Фрідріх пальцем на Тезі. — Ніяк не бажає прийняти мої доброзичливі поради щодо гігієнічної зміни її способу життя. Сама собі наговорює, буцім усі в класі налаштовані проти неї!

— І мені таке спадало на думку! — погодилася Софія, сідаючи за стіл і накладаючи лапу на один із двох останніх бутербродів.

— Легко тобі патякати! — крикнула Тезі старшій сестрі. — З тобою ж не обходяться так підлотно!

— Бо я тримаюся мого класу, а не вчителів! — відказала Софія, але тут-таки й скривилася, відкусивши шмат бутерброда. — Тьху, яка гидота! — лайнулася. — Ти що, хотів би сам, за один присяд, поглинути весь запас масла цілої родини? — Вона видобула з бутерброда смужку шинки, виколупала кубики сиру й зчистила ножем із хліба масло. — Якщо хочеш послухати моєї ради, сестричко, то краще буде тобі завтра браво почимчикувати до школи, прихопивши з собою антислинового щита!

— Достеменно! — погодився і Фрідріх.

— Але ж пані Фішль не може не бризкати слиною! Невже ви цього не тямите?

Тезі хотіла ще й далі говорити, хотіла викласти всю печальну історію про атрофію щелепи, але Софія урвала її:

Справа ж тут зводиться ось до того:
з одного боку

стоять учні,

а з другого —

вчителі!

— Людино! Сестричко! Справа ж тут зводиться ось до чого: з одного боку стоять учні, а з другого — вчителі! І всяк, хто тільки захоче переконати тебе в чомусь іншому, той брехло собаче! Ну, а щодо бідолашної пані Фішль! Чи ж я маю розказувати тобі, скільки бідолашних учнів уже натерпілося від Коропики, не мавши жодної змоги хоч якось оборонитись? — Тут Софія підвелася і, підійшовши впритул до меншої сестрички, вперлася вказівним пальцем у її живіт. — Ти — учениця й тому маєш триматися учнів! Адже і вчителі тримаються одне одного. А чи ти бачила бодай одного-єдиного вчителя, котрий би відверто виступив проти своїх колег, побратавшись з учнями?

— Ні, — визнала Тезі й відсунулася від Софіїного вказівного пальця, що ніби хотів пробити їй живіт.

— Ото ж бо й воно! — докинув Фрідріх. — Тому негайно ж, будь ласкава, знайди шмат прозорого целофану. Я сам допоможу тобі склеїти антислинового щита!

Тут Тезі промимрила “окей” і подалася на пошуки прозорого целофану. Софія з Фрідріхом задивилися їй вслід.

— Здається мені, нарешті до неї дійшло, — мовила Софія.

— Можливо, — зронив Фрідріх, dokonуючи останній бутерброд. — Але може статися й таке,

що до завтра вона знову передумає й повернеться до колишнього! Той, хто, як оце вона, так довго та безоглядно йшов цією дорогою, мчить по ній, мов потяг колією. Тут нелегко убезпечитися від повернення на круги своя!

Софія згідливо кивнула головою.

Але Тезі таки не передумала! Увечері вона повідомила про своє рішення мамі й татові. Мама з цим її рішенням не зовсім була згодна. На її думку, Фрідріх із Софією просто натиснули на Тезі, задавили своїми умовляннями. Вона вважала, що меншій доньці слід іще добре обмізкувати всю цю справу до завтрашнього ранку. Але Тезі так не думала. Що там іще обмізкувати? Ніхто на неї не тиснув, не давив — її просто переконали. Дівчинка відчувала величезне полегшення. І воно, те полегшення, було настільки велике, що, коли після вечері мама відкрила обговорення перерозподілу хатніх робіт і почала зачитувати свій перелік, менша донька знай вигукувала: “Це беру на себе!.. І це беру!..” Вона була така вдячна старшій сестрі, яка розтлумачила їй, що й до чого, аж ладна була перебрати на себе такі дріб’язкові прикросці, як виносити відро зі сміттям, чистити посудомийну машину, ходити на закупи, сушити випрану білизну, пилососити й поливати квіти.

Мамі це не сподобалось.

— Сміх та й годі! — вигукнула вона, глянувши на список, який сама склала. Аркуш було

поділено на чотири графи, над якими стояло: “я”, “Курт”, “Софія” і “Тезі”.

— Поки що виходить так, — підсумувала мама, — ніби всі хатні обов'язки розподілено тільки між мною і Тезі! Ні ти, — показуючи обвинувальним пальцем на тата, — ні ти, — показуючи на Софію, — жодного разу не зголосилися на жодну з робіт, що я запропонувала! — Вона зітхнула. — Такий варіант не проходить! Треба все почати заново! — І знову показала пальцем на тата. — Яку роботу ти береш на себе добровільно?

Тато не спромігся на однозначну відповідь. Він, мовляв, залюбки їздив би на закупа. Охоче пілососив би. І пранням займався б. І поливав би квіти. І варив би вечерю. Але регулярно — так, щоб залізно, — він не зможе усім цим займатися! Адже ж його фахова робота має над усім цим перевагу! Якщо він зморений приходитиме додому о восьмій чи навіть пів на дев'яту — а найближчим часом, схоже на те, він частенько саме о цій порі прибуватиме додому, — то в кого з домашніх повернеться язик вимагати від нього, щоб він іще попросував білизну чи пропилював квартиру! І не зможе ж він о п'ятій піти із засідання, заявивши: “Даруйте, панове, але я мушу купити ще три копчені ковбаски!”

— То що, все так і залишиться, як було? — обурилася мама.

— Зовсім ні! — заперечив тато. — Я ж готовий тобі у всьому допомагати.

Тут мама вибухнула.

— Як це так — мені допомагати? — закричала вона. — Допомагати можна тому, хто не може дати раду своїй роботі! А я своїй роботі даю раду! Це тільки ви чіпляєте мені на шию вашу роботу! Вашу брудну білизну, ваше сміття, весь ваш мотлох!

— Вибач! — загорлав тато. — Я працюю до знемоги, тож не виставляй мене як ледацюгу!

— І я до знемоги працюю! — вигукнула мама.

— То відмовся від своєї роботи в конторі! — порадив тато.

— Але я люблю свою роботу! — криком відповіла мама. — Навіть якщо я за цілий день заробляю стільки, скільки ти — за дві години!

— Ну добре, добре. — Татів голос стишився до більш-менш нормальної гучності. — Будемо відносити всю брудну білизну до пральні, замовлятимемо собі доставку харчів із супермаркету й найматимемо хатню робітницю по три дні на тиждень! А я все це оплачу! То як, цим покрито мою частку хатньої роботи?

— Так нечесно! — вигукнула Софія. — Як він має гроші, то може й давити!

— Таке життя, мій ангеле, — відказав тато, а тоді, взявши зі столу газету, подався до спальні.

— Падлюка! — крикнула йому навздогін мама. А тоді, схопивши велику скляну попільничку, пожурила нею в двері спальні. Попільничка бухнулась об покрите білим лаком дерево і, нівроку їй, плюхнулась ціла-цілісінька на килим. Лише два недокурки й трішки розсипаного попільцю свідчили про велику мамину лють.

— Прокляття! — лайнулася мама. — Хоч би раз пощастило влаштувати достойну сцену, щоб щось розлетілось на друзки!

Вона принесла пилосос і прибрала попілець та недокурки.

— На цьому сімейні збори слід вважати закритими? — поцікавилася Софія.

— Це тобі так здається! — Мама шпигнула доньку отруйним поглядом.

— Чому ти дивишся на мене так сердито? — запитала старша донька. — Я ж супроти тебе ні словечка не сказала!

— Але й за мене ні словечка! — Мама вимкнула пилосос.

— За тебе я не можу нічого сказати, шановна пані мамо, — сказала Софія, — бо я маю якраз протилежні погляди! Нащо мені вичищати бруд, якщо я чудово почуваюся в моїй нечупарності? Нащо мені щодня носитися з великим сміттєвим відром униз і нагору, якщо воно наповнюється лише за п'ять днів?

— Тому що воно смердить! — відрізала мама.

— То й хай собі смердить — мені сморід не заважає, — сказала старша донька. — Чуєш той сморід тільки ти, а більш ніхто! І не потрібні мені ані випрасувана постільна білизна, ані вимиті двері-вікна, ані вечеря з трьох варених-пряжених страв! Чому я повинна виконувати роботу, яка мені здається безглуздою? Тільки тому, що ти зациклилась на тій твоїй старомодній важливості хатньої роботи?

— Що ти верзеш?! Я — і зациклилась на хатній роботі?! — Мама похитала головою. — Те, на чому я зациклилась, я б не хотіла розподіляти між усіма!

— От біда! — мовила Софія. — Ти вдовбала собі в голову, що треба робити всі ці дурниці, й вимагаєш від нас, щоб і ми все це робили!

— Доглянутий дім... — почала мама, але не договорила, бо її урвала Софія.

— Держіть мене ззаду, а то я зараз упаду! Доглянутий дім! І як це ти говориш? Мов яка старосвітська тітонька! Кому потрібен у наш час доглянутий дім? — Вона обернулася до Тезі. — Може, тобі?

— Власне, ні, — повагавшись і не дивлячись на маму, зронила Тезі.

— Тату! — гукнула Софія. — Тату! Тобі потрібен доглянутий дім?

Двері спальні відчинилися.

— Чи мені щось потрібне? — поцікавився тато, підпираючи одвірок.

— Доглянутий дім? — повторила запитання Софія.

— Ха-ха! — засміявся тато. — Мені він так потрібен, як жаба в супі!

— Гаразд! — мовила мама й підвелася з місця. — Від сьогодні, — вона подивилася на годинник, — від двадцять другої години й семи хвилин я складаю з себе свої повноваження! Робіть, що хочете і як хочете! Від цього моменту я почувуюсь відповідальною лиш за саму себе!

Із високо піднятою головою мама вийшла із зали й зачинила за собою двері.

— Наша дама ще не безнадійна для науки, — осміхнулася Софія.

— Сподіваймось! — осміхнувся й тато, поспішаючи сховатись у спальні.

Тезі пішла до своєї кімнати й склала портфель на наступний день. Антислинового щита вона загорнула в цигарковий папір і поклала в целофановий пакет. У портфелі для нього не знайшлося місця. Адже Фрідріх склеїв просто грандіозного суперщита: з елегантною випуклістю, прикрашеного по краях стеклярусом і з шовковими киццями на ручці.

Перш ніж лягти спати, Тезі дістала з шухляди свого письмового стола листа, якого вранці була написала Акселеві Лінднеру, подерла його на що-

найдрібніші стьожки, а натомість написала нового. Ось як він починався:

Любий Акселю!

Завтра у школі ми проводимо велику акцію з антислиновими щитами! Весь клас бере в цьому участь — жоден не лишається осторонь. Акція проти пані Фішль. Хоча не плюватися вона не може й сама якось страждає від цієї своєї вади, але що нам до того? Нам, учням, нічого не лишається, як захищатися самотужки!..

РОЗДІЛ 7,

у якому тяжка й несправедлива доля завдає Тезі кілька, один за одним, ударів нижче пояса, терез що, цілком зрозуміло, вона впадає в паніку

— О небо! О пекло з усіма чортами! Це ж просто звичайна, дріб'язкова, бездонна жіноча підступність! — отакі перші слова почула Тезі наступного ранку. Тато викрикував їх перед дверима Тезіної кімнати, й спочатку дівчинка подумала, чи не лютує тато знову через стареньку сусідку на прізвище Бауер: можливо, та знову за-телефонувала й наскаржилася на занадто гучну

музику з помешкання Бокскандлів? На це припущення наштотхнули Тезі музичні звуки максимальної гучності, які долинали з Софіїної кімнати. Та коли тато ревнув: “Ти б могла хоч сказати, де поділися мої шкарпетки? О, ти б могла!” — Тезі збагнула, що зміркувала вона хибно, бо ж пані Бауер ну ніяк не могла поцупити й десь заховати татові шкарпетки!

Тезі вилізла з ліжка й подибала до вітальні. Тут усе й з'ясувалося. Мама татові не приготувала ні сорочки, ні білизни, ні шкарпеток не виклала, ні сніданку не подала. А тато, надто привчений до подібних послуг, стояв оце перед одержною шафою, не маючи жодної гадки, в котрій із численних шухляд йому шукати своє барахло.

Тезі подалася до ванної кімнати. Але обидва умивальники були окуповані: один мамою, другий Софією. Мама саме обробляла зубною пастою свої горішні різці. Софія феном сушила собі гривку над лобом.

— Мамо! — звернулася Тезі. — Скажи, будь ласка, де татові шкарпетки й кальсони?

Мама обернулася до меншої доньки й, весело усміхаючись, здвигнула плечима.

— Не змáлюйся, мамо! — попрохала Тезі.

Тут мама вийняла з рота зубну щітку.

— Ти, будь ласка, не втручайся, — порадила вона. — Нехай він спокійненько попошукає собі. А як не знайде свого барахла, то хай найме собі

досвідченого шукача шкарпеток! Тих панів, котрі гадають, буцім, коли вже вони заробляють купу грошей, то мають право ухилятися від повсякденної роботи, треба примусом доводити до певних розумних висновків!

Тезі повернулася до вітальні й допомогла татові шукати його речі. Вона хутко зорієнтувалася, де що лежить.

Тато подякував їй поглядом, сповненим любові, — але також і проханням: чи не могла б вона зварити йому чашечку кави? І, дарма що до Тезіного плану дій на ранок подібна робота аж ніяк не входила, бо забирала б час, розрахований на її потреби, вона все ж таки зайнялася і приготуванням кави, й смаженням яєць, і нарізанням хліба...

Тезі саме накривала стіл до сніданку, коли до кухні завітала мама, аби зварити собі свій чай стрункости.

— Тезі, моя мишко! Посоромся! — закликала меншу доньку мама. — Ти підриваєш мої перевиховальні заходи! Це ж геть несолідарно з твого боку!

Тезі й справді відчула сором — але ж, із другого боку, вона ще ніколи й ні в чому не могла відмовити татові, коли той її про щось просив.

— І навіть якщо не брати всього цього до уваги, — провадила мама, вже виходячи з кухні зі своїм чайним грибом, — ти безнадійно

спізнишся в школу! Ти ж бо досі ще в нічній сорочці, мишко! А за чверть години тобі відчалювати!

Тезі заметушилася, заспішила зі сніданком. Відмовилася від того, щоб перехопити що-небудь самій, тільки гукнула: “Тату! Сніданок готовий!” — і хотіла вже прожогом шаснути до ванної, коли це назустріч їй вийшов тато із брудними черевиками в руках і попрохав Тезі, чи не могла б вона трохи “шарнути по цих шкарбанах”. Бо він, власне, вже повністю одягнувся й міг би забруднити свого костюма в тоненьку темно-синю смужку.

Тезі взяла ті черевики в тата. Але ж “трохи шарнути” було б тут зовсім не досить. Черевики були густо заляпані засохлою грязюкою. Тато ними чи не брів через якесь глибоке болото. Ножем Тезі обшкребла грязюку на підшвах і принесла губку, щоб вимити верх. Ось мама вибігла, крикнувши “Бувайте!” всьому помешканню. Наступної миті слідом за мамою вискочила й Софія. А Тезі все ще сиділа у вітальні над тими черевиками. І саме о тій хвилині, коли вона зазвичай заходила до школи, клятї шкарбани нарешті набули чистого вигляду. Тезі влетіла до кухні й поставила їх перед татом. Тато, що саме наминав яйця з шинкою, зворушено подякував доньці. На умивання-чепуріння Тезі махнула рукою, вбігла до своєї кімнати, чеснула трохи коси, вскочила в перший-ліпший пуловер і в байдуже які джин-

си, навіть не подумавши, що пуловер цегляного кольору й малинові джинси не дуже гармонують одне з одним, схопила портфеліка й целофанового пакета з антислиновим щитом і прожогом вибігла з квартири.

Вже на сходах дівчинка пригадала, що забула ж випросити в мами записку про своє вчорашнє нездужання. І повернула назад. Убігши до помешкання, захекано попросила тата написати записку. А тато був великий педант і ніяк не хотів визнавати кричущої серйозності становища. Спочатку він помив руки, бо його пальці були вимащені джемом. А вже тоді запитав:

— То що ж я маю написати?

— Грип, — сказала Тезі.

— Але ж грип триває довше, ніж один день, — задумався тато.

— То напиши катар, — підказала Тезі.

— А візит до лікаря не було б краще? — запитав тато.

— Окей, пиши вже візит до лікаря, — нетерпляче зітхнула Тезі, переступаючи з ноги на ногу.

— Ні, візит до лікаря теж не годиться! — сказав тато. — Про це ти мала б повідомити ще позавчора. А як загальне нездужання? Це б усіх влаштувало!

Тезі лиш невесело кивнула головою. Тато подався до спальні й заклав аркуш паперу до друкарської машинки. Почав друкувати. А тоді

висмикнув аркуша з машинки, бо припустився кількох друкарських помилок. Тоді вставив новий аркуш паперу. Знову заходився друкувати. Але далі слів “Моя дочка Марія-Терезія...” справа у нього не пішла.

— А хай йому абищо! — лайнувся він, обурено показуючи на останні літери: вони були майже непомітні. Стрічка віддала всю фарбу. Тато почав шукати нову друкарську стрічку по шухлядах.

— Тату, я вже спізнююсь! — жалібно промовила Тезі. — Прошу тебе, напиши два рядочки від руки!

— Я також спізнююся, — спокійнісінько повідомив тато, незворушно шукаючи далі.

— Але ж ти там у своїй конторі начальство! — вигукнула Тезі. — А в мене на першому уроці акція з антислиновими щитами!

— Ох, пробач! — мовив тато. Облишивши пошуки друкарської стрічки, він дістав із нагрудної кишені авторучку. — Хоча хто вчитає мій нерозбірливий почерк? — знову задумався він.

Тезі глянула на годинник. Рівно восьма! Оце, мабуть, уже й пролунав шкільний дзвоник, сповіщаючи про початок першого уроку. І пані Фішль безсумнівно уже прошкувала з учительської до їхнього класу!

— Облиш, тату! — мовила Тезі. — Я вже не йду до школи. Запізно!

Тато засмучено подивився на доньку.

— Мені так шкода, мишко! — сказав він пригнічено.

Тезі спробувала силувано усміхнутись і взагалі удавати, ніби все це більше вже не має особливої ваги. Насправді ж вона ладна була розридатись. І тато це завважив.

— Чи можу я щось якось відшкодувати? — запитав він.

Тезі похитала головою. На очі їй набігли сльози.

— А якщо я відвезу тебе машиною?

— Запізно! — схлипнула Тезі.

— Можливо, у тому, що так вийшло, є й щось хороше, — втішив тато. — Частенько трапляється так у житті, що людина думає: все пішло котові під хвіст! Але потім з'ясовується, що завдяки тій гаданій невдачі все далі пішло як не треба краще! Розумієш, що я маю на увазі?

— Ні, — кинула Тезі й вийшла зі спальні. Тато вийшов слідом за нею. Йому-бо хотілося знати, як Тезі збуде час до полудня. І запитав, чи не міг би він підкинути її машиною куди-небудь. Можна податися у місто, повитріщатися на вітрини. Запропонував їй гроші на нові черевички чи на нову сукенку. А є ще кіношки, сказав він, де крутять фільми зранку. Згадав навіть про купання на відкритому повітрі у басейні з підігрітою водою, це в районі передмістя...

А що Тезі на всі його пропозиції тільки заперечно хитала головою, то запропонував, що буде скрізь її супроводжувати. Бо в нього, як на те, немає на сьогодні до обіду якихось важливих домовленостей. Коли ж Тезі відкинула й пропозицію татового супроводу, він промовив, розчаровано скривившись:

— Мишко, ти несправедлива! Я хотів би спокутувати мою вину перед тобою, а ти просто не лишаєш мені жодного шансу!

— Але ж ти не маєш жодної вини переді мною! Чесне слово, не маєш! — мляво заперечила Тезі. Але тата цим заспокоїла. Він схопив ключі від авта, ще раз упевнився перед дзеркалом у вітальні, що краватка не перекошена, попрощався з Тезі кивком голови й відчалив.

Тут Тезі помітила: лежать на туалетному столику у вітальні татові гаманець і водійські права. Дівчинка метнулася до вхідних дверей, рвонула їх і гукнула:

— Тату!

Сходова клітка мала акустику чудово збудованого оперного театру.

— Твої права й гроші! — крикнула вона.

— Ну що я за телепень! — долинуло до неї з самого низу, озвучивши усі поверхи. — Будь ласка, кинь мені їх сюди, вниз!

Тезі поклала гаманця й водійське посвідчення в целофановий пакет, вийшла на сходовий май-

данчик і кинула пакет униз. Пакет полетів, вихитуючись, а тоді перевернувся. Гаманець випав, кишенька для дріб'язку відкрилася, обсипавши тата дощем монет.

— Прокляття! — громом долинуло знизу до Тезі. Дівчинка перехилилася через поруччя й поспостерігала, як тато визбирує монетки. І тут позад неї відчинилися двері сусідського помешкання. Із дверей визирав Фрідріх. Він був іще в піжамахі.

— То ти лишилася вдома!

Прозвучало це не як запитання, а як суворий докір.

Тато нарешті повкидав усі монетки до гаманця, помахав доньці рукою і зник.

— Ти була й лишилася боягузкою, — вирік Фрідріх.

— Та я ж хотіла піти! — вигукнула Тезі. — Але тато...

— Не пустив тебе? — вражено перепитав Фрідріх.

— Та ні, він мене пускав, але ж мама застрайкувала...

— Що? Твоя мама не хотіла тебе пустити? — ще дужче здивувався хлопець.

— Але ж ні! Дай мені все сказати! — вигукнула Тезі.

— Нугаразд уже, розкажуй все! — Фрідріх сперся на поруччя й став чекати. Тезі тільки хотіла

викласти йому всю справу, як на майданчик ви-йшла Фрідріхова мати.

— Хлопче, ах, хлопче! — забідкалася вона. — Чи в тебе розуму й на два крейцери не лишилось? Чи тобі треба все розтлумачувати, як малій дитинці? Ще позавчора мав температуру, а це вже стовбичиш напівголий на протязі! На ось, хоч щось накинь на себе, хлопче!

І простягла синові лазняного халата. Фрідріх сприкрено закотив догори очі, але дозволив матері накинути йому на плечі того халата.

— Та й тобі треба в ліжку! — це вже Фрідріхова мати звернулася до Тезі. — Біда з вами та й годі! З літнім грипом не можна жартувати! Тут найкраще — це вилежати його в теплому ліжку!

Тезі кивнула головою і рушила до свого помешкання.

— Ти вже міряла сьогодні температуру? — крикнула Фрідріхова мати дівчинці навздогін.

Тезі кивнула головою.

— Маєш високу температуру? — допитувалася турботлива жінка.

— Ні, — відказала Тезі.

— Грип без температури — найгірший з грипів! — вигукнула Фрідріхова мати. — Ти з цим не легковаж! Завари собі ромашкового чаю і лягай у ліжку, чуєш, Тезі?

Дівчинка ще раз кивнула головою.

— Я їй заварю ромашкового чаю! — пообіцяв матері Фрідріх.

— То й зроби це, мій хлопче! — дозволила добросерда жінка — й ще, не так уже голосно, дала щось про бідолашних дітей, що мусять вичуватися без материнського догляду, але цього Тезі не розчула як слід, бо вже стояла на порозі своєї квартири.

Тезі не мала ані найменшого бажання перебувати у Фрідріховому товаристві, але Фрідріх і не питався, чи бажане їй його товариство. Він протиснувся слідом за нею до вітальні, от ніби помешкання родини Бокскандлів — його рідний дім. По-хазяйськи зайшов до кухні, всівся за кухонний стіл і наліг на те, що лишилося після татового сніданку.

— Можна, я зроблю собі кави? — запитав він.

— Кавник до половини ще повен, — заперечливо відказала Тезі.

— Таж він ледь теплий! — пробурчав Фрідріх. — Нагрій мені хоч молока! — І подав дівчинці молочника. — А зараз розповідай!

Тезі налила молока до каструльки й поставила на електричну плиту. Вступившись у молоко, розказала Фрідріхові, як воно все склалося цього ранку.

Молоко, пінячись, піднялося в каструльці. Фрідріх мовив:

— Так ти ж сама в це не віриш!

Тезі зняла каструльку з плити.

— Я тобі жодного слова не збрехала! Точно так усе й було!

Фрідріх простяг їй свою чашку, де було тільки до половини налито кави. Тезі долила молоком.

— Моя дорогенька! — промовив Фрідріх. — Тут усе ясно, як Божий день! Твоя підсвідомість знов перемогла твою психічну надбудову! — Фрідріх розколотив цукор у каві з молоком. — Тільки тому, що насправді ти не хотіла йти до школи, ти сама себе умовила, що мусиш почистити черевики татові!

— Ні! — Тезі так грякнула каструлькою по столу, що молоко перехлюпнулось через край, заляпавши білими бризками Фрідріхові лазняного халата на грудях.

— Так, моя найдобріша. — Фрідріх витер бризки на халаті. — Твій старенький татусь — не якийсь там нерозважливий паша! А ти в нього — не рабиня! І взагалі ти мала без будь-яких перепрошень спокійнісінько собі відчалити. Чи ти й завтра будеш забивати баки всім цією нікчемною відмовкою?

Дівчинці нічого іншого не спало на думку, як тільки крикнути йому: “Це підлю з твого боку!” З Фрідріхом не дуже посперечаєшся. Це вона вже знала з власного досвіду. Оскільки старший Фрідріхів брат вивчав психологію, то й Фрідріх мав себе за великого знавця людської душі.

— Ех, лого, і чого тобі сахатися від правди? — поблажливо вирік Фрідріх. — Кожен психічно неповноцінний так чинить. А то б він неодмінно сам себе змінив на краще. Це називається захисним механізмом! — Фрідріх сьорбнув іще кави, утер верхню губу й продовжив повчально: — Знай, що вперте відкидання найелементарнішого власного блага незаперечно належить до картини цієї хвороби!

— Щезни, Фрідріху! — вереснула Тезі. — Зараз же забирайся геть, а то я насаджу тобі на голову цю каструльку з молоком!

Це ж бо й справді була вершина нахабства! Сидить одоробало за її столом, запихається її хлібом, маслом та джемом, зігрівається її молоком — і приписує їй перебіг психічної недуги!

Але Фрідріх і не збирався нікуди щезати. Він відкинувся на спинку стільця, простяг ноги під столом, заплющив очі, відригнув і знову заговорив:

— Лого і кларо! Тепер ти хочеш викинути мене за двері! І це з чистого страху перед необхідністю почути й осягнути правду! Але я нікуди не піду! Я твій друг і маю перед тобою обов'язок: говорити тобі правду!

Тезі вибігла до своєї кімнати, вишкребла решту кишенькових грошей із шухляди письмового стола, запхнула їх до задньої кишені джинсів і крикнула в напрямі кухонних дверей:

Жодне з нас ані словечка
не промовить до тебе!
Ми не бажаємо мати нічого спільного
зі зрадниками!

— Коли ти нарешті вже напхаєш свою пельку і в тобі прокинеться бажання повернутися додому, тоді зачини за собою вхідні двері!

Коли дівчинка проходила повз кухонні двері, Фрідріх поцікавився:

— І куди ж це ти подалася?

Тезі не удостоїла його відповіддю. Бо що сказати? Будь-куди, аби геть від тебе? Усе-таки нечемно.

До дванадцятої години Тезі гуляла собі, розглядаючи у вітринах черевики й електроприлади, меблі та одяг, ковбаси і канцелярське приладдя, квіти й косметику, віники й мітелки для змітання пороху зі стелі, газові плити й холодильники... Сама собі вона здавалася страшенно самотньою, Богом забутою. Та ще від Фрідріха дістала такий несправедливий присуд! Ну, хай би закинув їй надмірну доброту... А то приписав їй якусь там підсвідомість!

До того ж Тезі не могла не думати про школу, про акцію з антислиновими щитами — думала про це невідривно! Їй так кортіло довідатись, як же все там відбулося... А що, гуляючи, вона добрела до провулка, де мешкали Барбарині дідусь із бабусею, а якраз перед їхнім будинком стояв морозивний салон, то дівчинка вибрала місце в палісаднику салону й замовила собі малиново-лимонне морозиво зі збитими вершками.

Барбара з'явилася за якусь хвилину до першої. Тезі уже здаля впізнала її за отруйливо-зеленим комбінезоном і замахала рукою. Але Барбара не помічала Тезі, хоч як та старалася привернути її увагу. Аж як Тезі голосно гукнула: “Барбаро!”, та кинула погляд у палісадник і повільно рушила до Тезі. Замість привітання тільки й сказала:

— Значить, Чарлі таки мав слухність!

— У чому? — запитала Тезі.

— У тому, що ти насправді не хвора! — Барбара дивилася на Тезі сердитим поглядом. — А я, дурепа така, ще тебе захищала!

Тезі підсунула Барбарі стільця.

— Я все тобі поясню, — сказала вона.

Але Барбара не захотіла сісти.

— Не треба мені жодних пояснень! — заявила вона.

Тезі схопила Барбару за руку й хотіла її затримати, але Барбара струснула Тезіну руку.

— Я ж хотіла прийти, — почала виправдовуватися Тезі. — Але сьогодні вранці у нас був такий розгاردіяш! Я все одно прийшла б запізно. І тоді я подумала...

— Розкажи це своїй прапрабабусі! — урвала Барбара, а тоді крутнулася й хотіла вже піти геть.

Тезі схопила її за руку.

— Невже ти не хочеш морозива? — запитала. — Барбаро, я пригощаю тебе!

— По-перше, мені не можна морозива перед обідом, — відказала Барбара. — Бабуся могла б побачити мене з вікна! А по-друге, я не спокушуся на запрошення зрадниці! Я вже й так порушила клятву, яку ми дали всім класом: не розмовляти з тобою взагалі! — Тут Барбара висмикнула свою руку з Тезіної руки. — Жодне з нас ані словечка не промовить до тебе, коли ти знову прийдеш до школи! Ми не бажаємо мати нічого спільного зі зрадниками!

— Чому ж це я зрадниця? — Тезін голос зазвучав пронизливо, зірвався, став писклявий. — Тим тільки, що я не прийшла сьогодні до школи, я нікого не зрадила! Ви й без мене могли утнути з таким самим успіхом. Я ж не настільки важлива...

Тезі так і не доказала своєї думки, бо Барбара знов її урвала:

— Перестань! Припини розводити свої дурні брехні! Ти й справді найпідліша з усіх! Я не вірила, що ти така ница, що закладеш нас Корописі! Але вік живи, вік учись...

— Ні! Я нікого не закладала! — вигукнула Тезі.

— Гадаєш, ми не бачимо зв'язку між двома подіями? Ти не прийшла до школи — і Коропиха не з'явилась! Досі Коропиха двадцять п'ять років не хворіла! Чи ти думаєш, ми не здатні скласти два і два до купи?

Барбара відвернулась, перейшла з високо піднесеною головою вулицю й зникла у під'їзді протилежного будинку. Тезі опустила голову на груди й заридала, зіпсувавши рештки малиново-лимонного морозива домішкою гірких сліз. Довгенько сиділа вона, голосячи, над чашею з морозивом, поки не помітила, що декілька інших любителів морозива кидають на неї цікаві погляди. Тоді підвелася, заплатила й рушила додому.

Підходячи до рідного будинку й відмикаючи двері свого помешкання, дівчинка палко сподівалася, що не застане Софії вдома. Адже й Софія (Тезі не сумнівалася) неодмінно схилиться до Фрідріхової думки. І, як і Фрідріх, визнає за дурну відмовку те, що насправді було чистою добротою з її боку, а більш нічим!

Софія таки була вдома. Але старша сестра взагалі чомусь не поцікавилася, як там відбулася акція з антислиновими щитами. Вона вийшла зі своєї кімнати, вигукуючи:

— Уявляєш, сестричко, яке скоїлось божевілля? Якраз кілька хвилин тому дзвінок у двері. Я собі подумала, що це ти. Може, думаю, ти ключа забула абощо. Тож відчиняю двері, а на порозі стоїть один, вуха — не вуха, а справжні хляпавки стирчать, і либється дурнуватого, й простягає мені кактуса! Вручає мені! Й каже при цьому, що він — той самий Аксель! Та що він хотів зробити

мені приємний сюрприз! Тому й не зателефонував попередньо!..

Щоб не впасти, Тезі схилилася на одержну шафу, бо їй підігнулися коліна. Ноги стали враз мов пластилінові! “Ще беркицьнуса тут зараз!” — подумала собі.

— Якийсь він справді прицюцькуватий, сестричко! І вже й сунеться у квартиру! Відтискає мене вглиб, від дверей! Але я, звісно, двері таки захряснула перед його носом. А він тоді, мов справжній пришелепок, як почне дзвонити у двері! І все примовляє, що він же той самий Аксель. Із Барабаха, чи Перебаха, чи ще там з якого Баха! Але я більше й з місця не зрушила. І тоді вже він нарешті відчалив!

Софія підійшла до туалетного столика, що стояв під дзеркалом у вітальні.

— А ще ось від нього цидулка... — і простягла меншій сестрі записку. — Просунув її в щілину для листів. Що можна про це сказати?

Тезі взяла записку й мовчки прочитала. На папірці було написано:

Чому ти така кумедна? Я ж так радів зустрічі з тобою! Чи ти мене розподобала навіки? Я спробую ще раз порозумітися з тобою о 15 годині!

Твій Аксель.

Тезі схопила з шафи свою джинсову куртку й накинула на плечі.

— Гей, сестричко, ти що, знов відчалюєш? — вражено витріщилася Софія на меншу сестру.

Але Тезі відчувала, що в цю хвилину зовсім не годна давати хоч би які пояснення.

— Сестричко, тобі зле? — запитала Софія. — Ти хвора? Тобі чогось бракує?

Жодного слова не відповівши, Тезі вибігла з помешкання.

— Сестричко! Сестричко! — лунало їй вслід. — Вернись!

Але Тезі не звертала уваги на Софіїні крики. В голові їй пульсувала одна-єдина думка: “Мені треба опинитись поза межами будинку, поки не вернувся Аксель Лінднер!”

Зрештою, до п'ятнадцятої години лишалося всього кілька хвилин.

РОЗДІЛ 8,

*у якому Тезі взагалі не знає, як їй
бути далі, але потім випадково
знаходить усе-таки певний вихід*

Тезі вибігла — от ніби гнали її якісь казкові фу-рії — з будинку й помчала вулицею, чудуючись, як це її гумові ніжки можуть давати отаку швидкість. Але на котромусь перехресті, коли, засапа-

на й нетерпляча, вона чекала на зелене світло, їй спало на думку: це ж їй від Акселя Лінднера більше не загрожує жодна небезпека! Адже він не знав, як насправді вона виглядає. “Він міг би оце тут зупинитися біля мене, — міркувала Тезі, — й нізащо не додуматися, що я — його подружка в листуванні!”

Ось світлофор перемкнувся на зелене. Тезі повільно перейшла вулицю. “Десь би мені перепочити! — подумала вона. — Від цього клятого кросу я геть ухоркалась...”

Тезі сіла на невисокий кам'яний мур, яким було обведено малесенький скверик. Подивилася на годинник. Чверть на четверту. Якраз мала прийти додому мама. А мама, думала Тезі, не захрясне дверей перед Акселевим носом. Вона запросить Акселя до помешкання й розпитає. І тоді з'ясується, що він шукає таку Тезі, котра виглядає, як Софія. Можливо, він навіть фото покаже. Те саме, де Софія красується у крихітному бікіні й підморгує. Те саме, де стоїть підпис:

Із любов'ю твоя Тезі!

Як писав Аксель, він це фото постійно носить при собі. У футлярі з-під учнівського посвідчення.

Все це незаперечно мало свідчити: хлопець тут нічого не вигадав! Коли Тезі уявила собі цю

сцену, на душі їй стало так препаскудно. Ні, вона просто не могла повернутися до людей, що знали це про неї, хай навіть вони були її власна родина. Ніхто не повинен був знати це про неї! Голяка, в самому тільки брилику й шкарпетках, сходити в суботу через усе місто на закупи — це було б куди легше, аніж з отакою оголеною душею, мов безлисте дерево пізньої осені, постати перед власною родиною!

Коли б справа була тільки в тому, що люди називають неточним словом “гордість”, то Тезі легко б начхала на неї і повернулася додому. Повернутися додому? Ні, неможливо! Адже ж вона, Тезі, порушила геть усі правила гри. А правила гри були такі.

Коли маєш хороших батьків, то мусиш бути щасливою дитиною. А як ти, і мавши хороших батьків, не можеш стати щасливою дитиною, то йдеш до тих хороших батьків і скаржишся на свою біду, й тоді хороші батьки усувають біду, внаслідок чого світ знову стає сповненим сонячного сяйва, веселощів і щастя!

Коли ж така дитина, котра має хороших батьків, усе-таки не спромагається стати щасливою, це означає, що з тією дитиною щось негаразд. Отже, та, котру сусідський синок має за клінічний випадок, а однокласники вважають за зрадницю, котра не сміє дарувати іншим власні фотографії, — та дитина мусить усе це якимось за-

тушовувати, аби правила гри й далі могли бути чинними — аби не з'ясувалося, що ти — нездара.

Сказати б коротко: хороша дитина має ставити перед своїми хорошими батьками лише такі проблеми, які хорошим батькам до снаги розв'язати.

Але ж і найкращим у світі батькам не до снаги вкоротити їхній дитині довгого носа й збільшити крихітне підборіддя! І друзів для такої своєї дитини вони ніде жодними чарами не дістануть! І з кар'єристики та підлабузниці їм нізащо не зробити щирого товариша для її ровесників!

Так, Тезі мала дуже хороших батьків, але саме тому їх і слід оберігати від Тезіних проблем, адже навіть дуже хороші батьки стають зовсім безпорадні, якщо забрати у них правила гри. Оце десь така була справа з Тезі й неможливістю для неї повернутися додому.

Тезі посиділа на тому невеличкому мурі, поскубла листочки з бузкового куща, що ріс за муrom, поспостерігала, як вервечка мурашок переносила кудись ялинову глицю, а тоді спробувала покусати-погризти нігті, як це робила мама, коли мала проблеми. Одначе в тих нігтях не виявилось нічого цікавого чи смачного. Отож для Тезі так і лишилося загадкою, що такого особливого знаходили мама й Софія в кусанні власних нігтів.

А потім на небо насунули важкі, сірі хмари, налетів вихор, закрутив, підносячи вгору, куряву й

паперові клаптики, і мурашина вервечка заховалася у щілини між каменями.

Тезі підвелася й пішла далі вулицею, до центру міста. “Що мені тепер робити? Що ж мені тепер робити?..” — тільки ця думка пульсувала їй в голові. Але жодна відповідь у тій голові не зринала.

Вихор переріс у справжню бурю. Гнана вітром, Тезі помчала вулицею. Десь високо над нею розбилась, наробивши великого брязкоту, віконна шибя. Але буря протривала лише кілька хвилин. Тоді хмари зронули перші великі, важкі краплини дощу — й відразу стіною впала з неба справжня злива. Люди, хто був на вулиці, кинулися шукати прихистку в під’їздах і пасажах магазинів. А Тезі йшла і йшла собі далі. Дощова вода чвакотіла, пирскаючи з її босоніжок, дощова вода крапотіла з її волосся — і з її носа також. Джинсова курточка на ній задубіла, а холюші штанців виконували роль ринв.

Ось Тезі підійшла до великого й геть затопленого перехрестя, бо дренажні решітки не могли прийняти стільки дощових вод, що з трьох боків стікалися туди. То було справжнє озеро, а води в ньому... По кісточки? Чи й по коліна? Тезі вступилася в те булькотливе, брунотно-сіре озеро... і зненацька почула у голові чийсь голос. Той голос був басовитий та хрипкий, і він промовив: “Ану, Мишко, скоч! Все-таки скоч туди! Це так цікаво!”

Цього басовито-хрипкого голосу дівчинка вже давно не пригадувала, а востаннє наживо чула його добрих десять років тому! Голос належав Еммі Бокскандль, матері Тезіного тата. І ці-от слова: “Ану, Мишко, скоч! Все-таки скоч туди! Це так цікаво!” — лишилися єдиним спогадом, який Тезі мала про Емму Бокскандль. Дівчинка уже зовсім не могла пригадати, як вона тоді була вчинила: чи таки скочила у величезну калюжу, чи відмовилася від такої розваги. Їй тільки добре запам’яталось, як дуже вона тоді здивувалася: щоб доросла людина та порадила дитині скочити в оту рідку грязюку!

Що ще знала Тезі про Емму Бокскандль? Тільки те, що їй розповіла мама. А тато ніколи й словом не обмовився про свою матір. Це вже десять років, як він повністю розсварився з нею. Ні на Різдво, ні на материн день народження жодної листівочки їй не надіслав. Чому так, того Тезі досі достеменно не збагнула, дарма що мама пояснювала їй кілька разів. Одне було відомо, що розсварилися син із матір’ю через велику купу грошей. Тато був такої думки, що велика частина материних грошей належить йому — як його спадщина. Ну, а Емма Бокскандль стояла на тому, що та велика частина грошей належить їй, поки її життя. А спадщина дістанеться синові аж по її смерті. А ще Емма Бокскандль повклала чимало грошей у якісь там підприємства,

котрі тато вважав за сумнівні гешефти. А то ще подарувала надто багато грошей якомусь чоловікові. Дружкові своєму, казала мама. І так вона це вимовляла, що можна було зрозуміти, ніби той дружок був її коханцем. Тезін тато вважав, що нормальна мати нізащо такого не вчинила б — що таке могла вкоїти лише божевільна людина. А божевільній людині, розвивав він цю думку, не можна дозволяти розпоряджатися такою великою кількістю грошей. Тому й розпочав судовий процес, щоб оголосити матір недієздатною. Але в нього не вийшло. Психіатриконсультанти не визнали Емми Бокскандль за божевільну. Одначе відтоді вона вже не хотіла ні бачити Курта, ні чути. Так само не хотів більше знатися з рідною матір'ю і син.

Одного разу Тезі спитала матір:

— А яка вона тепер: божевільна чи нормальна?

Мама не спромоглася на однозначну відповідь. Тільки буркнула, мовляв, татова мати викинула свої гроші на вітер. Та що добра мати все-таки спочатку мала б подумати про рідного сина. А не про зовсім чужих людей.

— Коли б нам ті гроші, — сказала вона, — ми б стали по-справжньому багатими людьми! Оце стільки грошей вона викинула!

Тезі так і стояла перед тим перехрестям, задивившись у брунотно-сіре озеро, хоча світлофор давно вже перемкнувся на зелене світло. Ось він перемкнувся уже й на червоне, а дівчинка усе стояла, втопивши погляд у воду. Проїхало якесь авто, здійнявши високе віяло брудних бризок, — і Тезіні штанці набули брунотно-сірого кольору. Тезі вхопилася за горішню кнопку своєї джинсової курточки й промурмотіла: “Чи повинна я?” Тоді вхопилася за другу кнопку й промимрила: “Чи не повинна?” Потім за третю: “Чи повинна?” А от останньої кнопки не було, відірвалася. Дівчинка зраділа цій шкоді. Й побрела через брудне озеро — до телефонної будки.

Телефонна книга в телефонній будці була добряче пошарпана. Бракувало багатьох сторінок. Але, на щастя, сторінка, на якій поміщалися всі Бокскандлі, збереглася і не всі імена та номери на ній затерлись. Емма Бокскандль містилася в довгій колонці Бокскандлів, поміж якимсь Адамом (та його дружиною Ерікою) і якоюсь Фрідою (повитухою).

Тезі виколупала з наскрізь промоклої кишені штанців одношилінгову монетку, увіпхнула її в щілину “Вкиньте монету” й набрала номер. Уже після третього гудка озвався басовито-хрипкий голос:

— Емма Бокскандль слухає!

Тезі натисла кнопку “Розмова”, і тут серце її як розкалатається в грудях! І голос не захотів видобуватися! Мусила дівчинка прокашлятися, й аж тоді з горлянки пробилося пискляве:

— Це я, Тезі!

— А хто це — Тезі?

Цей басовито-хрипкий голос надзвичайно розтягував звук “е” в імені “Тезі”.

— Ти — моя бабуся, — пояснила дівчинка.

Протягом якихось двох секунд на тому кінці зв’язку панувала тиша, а тоді голос мовив:

— Ах, либонь, ти — Марія-Терезія! Коли ти була маленька, тебе прозивали Мишкою!

І знову на тому кінці запала мовчанка.

— Я б хотіла завітати до тебе!

Тезі вимовила ці слова так тихо, що Емма Бокскандль запевне їх не розчула.

— Чи не могла б ти говорити хоч трішечки голосніше? — вигукнула Тезіна бабуся.

— Я б хотіла завітати до тебе!!!

Цього разу Тезі пощастило висловитися майже голосно.

— Чудово! — озвалася Емма Бокскандль. — А коли ж ти хотіла б завітати?

— Оце зараз, — відповіла Тезі.

— Ти десь поблизу? — спитала Емма Бокскандль.

— Я й сама не знаю, де я. — Калатання в грудях припинилося, і Тезін голос знову звучав нормально. — Я так бігла через місто! Наразі я стою в якійсь телефонній будці, але нічого звідси не можу роздивитись, бо шиби в дощових краплях.

— То відчини двері та й роздивися! — порадила Емма Бокскандль.

Тезі відчинила двері будки й роззирнулася. Побачила самі сірі будинки під дощовою завісою, але жодної таблички з назвою вулиці та номером будинку.

— Не знаю, де я! — крикнула вона в слухавку. — Я ще зроду тут не бувала!

— А може, там десь видно стоянку таксі? — запитала Емма Бокскандль.

Дівчинка ще раз подивилася у відчинені двері будки.

— Здається, є — там, нижче! — вигукнула вона. — Там, на розі, стоять кілька машин. На даху в них світляні написи, це можуть бути таксі!

— От і чудово! То біжи хутенько туди й їдь до мене, я оплачу по приїзду! Моя адреса... — Але Емма Бокскандль не змогла домовити. У слухавці клацнуло — час, оплачений телефонним шилінгом, скінчився.

Тезі почепила слухавку, ще раз зазирнула до телефонної книги, промурмотіла трічі: “Провулок

Феррогассе, 9”, вискочила з будки й прожогом кинулася до тієї купки таксомоторів.

Ще ніколи в житті їй не доводилося їздити самій у таксі. Невідривно стежачи за лічильником, дівчинка почала нишпорити по кишенях штанців, курточки, визбируючи весь дріб'язок, який тільки мала при собі. Хотілося самій оплатити свій проїзд. Назбирала сто десять шилінгів і шістдесят грошів. Коли лічильник виклацав “сто”, Тезі помітно занервувала.

— Скажіть, будь ласка, чи ще далеко?

— Ще три повороти та й по всьому, — заспокоїв маленьку пасажирку таксист.

Яке полегшення для Тезі! Дарма що Емма Бокскандль пообіцяла оплатити таксі, але дівчинці нізащо не хотілось казати таксистові: “Зачекайте, будь ласка, поки я приведу свою бабусю!” Це їй здавалося чимсь надто дурним! До того ж вона не уявляла, що то за будинок, у якому живе бабуся Емма. Що, коли він п'ятиповерховий і там немає ліфта, а бабуся Емма мешкає якраз на п'ятому поверсі? І що, коли на дверях, за якими мешкає бабуся Емма, немає таблички з її прізвищем? І тоді їй, Тезі, доведеться спершу дзвонити в різні двері, розпитуючи різних людей! І тоді таксист подумає зрештою, що вона аферистка, яка задумала прокататися задарма! (Тезі часто переживала подібні страхи...)

Із тими трьома поворотами таксист явно помилився, бо вони склалися в цілий великий об'їзд. І поворотів накрутив він добрий десяток, аж поки таксі нарешті зупинилось у провулку Феррогассе перед будинком номер дев'ять. А лічильник налічив цілих сто тридцять шилінгів! Але Тезі даремно так непокоїлася. Перед ворітьми, що вели до будинку, стояла якась жінка під парасолем. Через палісадник вона пройшла до таксі, відчинила дверцята з того боку, де місце водія, запитала "Скільки?", простягла таксистові гроші й, сказавши "Решта ваша!", відчинила дверцята, за якими сиділа Тезі. Дівчинка вилізла з авта й витріщилася на ту стару жінку. Старенька мала її, Тезіну, носяру, Тезіне крихітне підборіддя та Тезіні маленькі очиці!

— Привіт, Мишко! — мовила та. І взяла маленьку гостю під свій великий парасоль.

— Привіт, бабусю! — привіталася й Тезі.

— Чудово, що ти завітала до мене! — мовила Емма Бокскандль, а тоді підштовхнула Тезі до воріт. — Швидше заходь! Ти ж промокла до рубця! Ще запалення легень схопиш!

По гравієвій доріжці Тезі заспотикалася до будинку.

— Мені зовсім і не холодно! — сказала вона.

Будинок Емми Бокскандль виявився чималою віллою. За вхідними дверми просторився величезний вестибюль, де було повно стародавніх меблів. Посеред приміщення стояв великий стіл. На ньому розляглися п'ятеро котів, які цікаво подивилися на Тезі. Один кіт був чорний, другий — рудий, третій рябів сіро-білими плямами, і ще двоє були смугасті, мов тигри.

— Ти маєш п'яťох котів? — здивувалася Тезі.

— Та ні, — знехотя пояснила Емма Бокскандль. — Я взагалі не маю ніяких котів — жодного кота. Вони тільки навідуються до мене. Залазять у відчинене вікно й розкошують тут. І бажать, щоб їх двічі на день годували. Та ще й щоб гладили!

Тезі засміялась.

— То ти все-таки маєш п'яťох котів!

— От і не маю! — затято віднікувалась Емма Бокскандль. — Я категорично проти утримування домашніх тварин. Доброхить я не брала собі жодної особини! Чесне слово, ні! Це ж така дурість: годувати п'яťох котик у той час, коли в світі що дві хвилини помирає з голоду одна дитина!

Дівчинка підійшла до великого стола, щоб краще тих котів роздивитися. Були вони вгодовані,

нівроку їм. Тезі почухала рудого поміж вушками — той замуркотів.

— Котів ти ще встигнеш попестити, — запевнила Емма Бокскандль. — Насамперед роздягнись нарешті й приймай гарячий душ. А я пошукаю тобі що-небудь сухе, щоб ти перевдяглась. Ванна там!

Емма Бокскандль показала пальцем на вузькі двері.

— І я щось спряжу тобі попоїсти, хочеш?

Тезі кивнула головою.

— Солодкого чи кислого?

— Краще кислого! — попросила Тезі.

— Дуже розумно! — усміхнулася бабуся онуці й закрокувала навкіс через величезний вестибюль.

Усі п'ятеро котів позіскакували зі стола й подрібушили слідом за нею. Емма Бокскандль зникла за скляними дверми, а коти туди проникнути не встигли. Вони обурено занявкали, зашкрябали передніми лапами у двері. Тезі розчула, як Емма Бокскандль їх шпетить:

— Ану відчепіться ви, одоробала! Якщо ви й далі так обжиратиметесь, то вас ще грець поб'є! Забирайтеся в сад та половіть собі мишей!

Одначе потім скляні двері трішечки прочинились, і всі п'ятеро попротискалися в ту щілину. І Тезі розчула, як Емма Бокскандль звернулася до них:

— Є потрухи, печінка! Чи підійде таке пригощення панству?

Тезі осміхнулась і подалася до ванної кімнати.

РОЗДІЛ 9,

у якому хот і йдеться про Тезі,
але сама вона нікому
не з'являється на очі

Після Тезіної втечі з помешкання Софія повернулася до своєї кімнати й знову, ніби нічого й не сталося, забурмотіла латинські дієслова та іменники. Одначе кожні дві хвилини перед очима їй поставала менша сестричка з її чудною поведінкою. “За таких умов який дурень зуміє зосередитись!” — промимрила старша сестра. Вона закрила зошита з латинськими словами, підійшла до телефону й подзвонила до сусідської квартири.

— Старший поштовий службовець Листохран, вирваний вами зі стану спокою, слухає вас! — обізвався Фрідріх.

— До вас звертається щойно прагматизована начальниця вокзалу Рейкімай Молодша! — сказала Софія. Вона вже давно призвичаїлася відповідати в тон Фрідріховим телефонним жартикам.

— Невже глибокоповажана пані начальниця вокзалу знову спустила два підписані мною мішечки з поштою в унітаз? — поцікавився Фрідріх.

— Облиш це базікання, старий! — урвала до тепного хлопчину Софія. — Хотіла б я знати, чи не відомо тобі часом, що скоїлося з моєю сестричкою? Вона була така кумедна! Щойно повернулася додому — і знову в двері! А побіліла — мов крейда! І нічого від неї не допитаєшся. Мов не від світу цього! Просто жах!

— Біжу до вас, — цього разу коротко висловився Фрідріх.

Коли Софія відчинила двері помешкання, Фрідріх уже стояв на маті під дверми. Він кинув у квартиру стурбований погляд.

— Ідем до кухні? — запитала Софія. Фрідріх завжди найкомфортніше почувався у бокскандлівській кухні. Але цього разу він начебто не мав жодного бажання додатково підживитися. Рівнесенько, як по шнурочку, пройшов точно до Софіїної кімнати. Софія подріботіла слідом за ним. Хлопець простягся на її ліжку.

— То куди ж могло податися це дитя? — запитав він. — Маєш ти хоч якісь припущення в цьому напрямку? А коли поверталася вона додому, то звідки йшла?

Софія здвигнула плечима.

— Жодного уявлення не маю. Принаймні була вона якась кумедна вже тоді, коли повернулась. Ну, а коли я розказала їй про того пришелепка...

І Софія коротко змалювала Фрідріхові, яку придибенцію вона пережила ополудні. Фрідріх слухав, роззявивши рота.

Коли ж Софія скінчила свою оповідь, він глибоко зітхнув, а тоді запитав:

— Як звали того хлопчину, котрого ти прийняла за придурка?

— Акселем його звали! І нащо це тобі? Чого доксіпуєшся? Тепер це нам до лампочки!

Софіїн голос аж бринів нетерплячкою. Їй здавалося, що ім'я того прибуду не має ніякісінької ваги.

— А того, — відказав Фрідріх, — що саме йому Тезі кожного тижня посилає листа. Щосереді, якщо не помиляюсь. І щочетверга отримує листа від нього. Таке епістолярне спілкування — це називається дружбою листами. Я вже раз бачив конверта з адресою того типа на її письмовому столі. З червоним сердечком на клапані конверта!

— То він таки туди втрапив? — усе ще стурбовано мовила Софія. — І тільки й помилки, що переплутав мене з сестричкою?

Софія поклатла вказівного пальця в рот і почала гризти нігтя.

— Жаль мені, що я його не впустила до хати. Але щоб тільки через це отак їй хвилюватись? Адже цей тип ще повернеться. І я ж їй це сказала! — Дівчинка безпорадно подивилася на Фрідріха. — Чому ж вона зірвалася й помчала геть, знаючи, що він ще прийде? Чи вона його зовсім не хоче бачити?

Фрідріх сів на ліжку. Поколупався в носі, видобув звідти щось невеличке й сіре, уважно те щось розглянув і запитав:

— Скажи-но мені, а той типчик від самого початку гадав, що ти якраз і є Тезі?

Софія кивнула головою.

— І він був цілком певен? Не питав тебе, хто ти? Не цікавився, хочеш чи не хочеш ти з ним знатись?

Софія знову кивнула на знак згоди.

Фрідріх пересунувся на край ліжка.

— Листовному другові посилають зазвичай свої фотографії! Чи я помиляюсь?

— Зазвичай так, — мовила Софія. — Але скидається на те, що Тезі цього не робила. І не дивно. Здається мені, вона собі на фотографіях не надто подобається.

— А хто, як не ти, нарікав тут зовсім недавно, що стільки твоїх фоток позникало — і то в якийсь загадковий спосіб? — запитав Фрідріх.

Софія вийняла вказівного пальця з рота.

— О ти, смарагдово-зелене пекло! — промурмотіла вона. — Не може бути! Це ж було б чистісіньке божевілья!

— Це тільки таке моє припущення, — уточнив Фрідріх. — Але саме так можна було б пояснити зникнення фотографій!

— Але ж як така божевільна ідея могла забрести їй до голови? — похитала головою Софія.

— Не став подібних дурних запитань! — не зовсім чемно попрохав Фрідріх. — А просто глянь на неї, тоді подивись на себе в дзеркало. І тоді до тебе дійде, як можна додуматися до такої ідеї!

— Але ж вона не дурепа! — вигукнула Софія. — Не могла ж вона не враховувати, що десь-колись-якось правда вигулькне на поверхню!

— І зовсім не обов'язково, — заперечив Фрідріх. Він підвівся, підійшов до вікна й глянув униз, на вулицю. — Дружба в листуванні — це ж, зрештою, апріорі, не та дружба, коли неодмінно ходять одне до одного на гостину. І ти ж, можу закластись, навіть не здогадуєшся, як то воно — бути потворним!

— Вона не така вже й потворна! — обурилася Софія.

— Вона досить-таки потворна, — наполягав Фрідріх.

— Не будь таким падлюкою! — крикнула Софія. — Я завжди гадала, що моя сестричка тобі до вподоби!

— Звісно, вона мені до вподоби. Навіть дуже. І саме тому я давно вже не сліпий, пані начальнице вокзалу! А ще ж Тезі справжня кар'єристка й підлабузниця. І все одно вона мені подобається. Ти тільки постарайся не змішувати цих двох речей. — Хлопець обернувся до дівчинки й осміювався. — Я люблю — але не з заплющеними очима! — Фрідріх перестав осміюватись. — А ще я скажу тобі, що той епістолярний залицяльник і ті дурні фотографії не є наразі єдиною її проблемою. Через непорозуміння з Коропихою Тезі по коліна влізла в темно-коричневе лайно!

— Як це так? Хіба акція з антислиновими щитами не відпала? Чи... Коропиха сьогодні захворіла. До нас мала прийти на другий урок. Чи... — У Софіїних очах засвітилася надія. — Чи Коропиха захворіла вже після першого уроку? Невже вони так легко її довели?

Фрідріх похитав головою. І пояснив Софії, що, згідно з отриманою по телефону інформацією, Коропиха нібито захворіла з самого ранку. Тому й не змогла відбутися акція з антислиновими щитами.

— Під час десятихвилинної перерви, — розповідав він, — мені зателефонував Чарлі. І так схвильовано заявив, що хвилину тому дзвонив до вас і ніхто не брав слухавки! І це, мовляв, однозначно свідчить про те, що Тезі зовсім не хвора.

— Ну то й що? — вигукнула Софія. — Чого вони до неї чіпляються? Що Чарликові до того, що моя сестричка прогулює школу? Чому через це вона по коліна влізла в темно-коричневе лайно? Той же Чарлі, коли йому треба, регулярно прогулює школу по разі на тиждень!

Тут Фрідріх пояснив Софії, що Чарлі вважає: Тезі тому не зважилася прийти до школи, що вона донесла Корописі про підготовлену проти неї, Коропиhi, акцію. І решта учнів Тезіного класу, сказав Фрідріх, також дотримуються цієї дурної думки.

— Та це ж така дуристика, що дурнішого бути не може! — закричала Софія, втопивши розчепірені пальці в кучму на своїй голові. — Сестричка нізащо в світі не зробила б такого. Хай вона кар'єристка й підлабузниця, але ж не свиня!

— Йдеться наразі не про це, — відказав хлопець. — Йдеться тільки про те, що Чарлі склав собі таку думку. Та що інші однокласники йому повірили. Хотів я його відговорити. Розповів йому, як усе було насправді! Чому Тезі не пішла до школи...

— І чому ж насправді вона не пішла до школи? — урвала його Софія.

Фрідріх і розповів Софії те, що йому вранці розказала Тезі.

— Коли б я була на місці того Чарлі, — зітхнула Софія, — то й я б у таке не повірила. Чесне слово,

не повірила б! Надто вже це безглуздо! Просто свинство та й годі: через чищення черевиків пропустити початок уроків! — Тоді осудливо глипнула на хлопця. — А чому ти не набрехав тому халамидникові, що вона лежить у ліжку й така там хвора, що й до телефону не годна підійти?

— А тому, що я дурень заплішений! — вигукнув Фрідріх і виколупав ще одну маленьку сіру кізку з носа. — А ще я вважав, що правда тут має найкращі шанси.

Софія кинула погляд на годинник. Уже було ого скільки за п'ятнадцяту!

— І що ж мені робити, коли той типчик повернеться знову? — запитала вона. — Гадаєш, що й йому найкраще різати саму правду-матку? А чи мені краще видати себе за сестру-близнючку нашої Тезі? Або ліпше буде сказати йому, що я й справді є Тезі, ото тільки, що кожного дня ополудні втрачаю на часинку пам'ять?

Фрідріх тільки здвигнув плечима.

— Принаймні ти, старий, мусиш постояти тут, біля мене! — Софія благально подивилася на Фрідріха. — Бо сама я не дам тому типчикові ради. Мусиш допомогти мені відбитись!

Фрідріхові й справді привелося допомогти Софії відбиватись. Але не в справі будь-яких роз'яснень Акселеві Лінднеру — той так і не показався

більше на очі. Уговкувати довелося її маму. Та прийшла за якусь хвилину перед шістнадцятою, мокра як хлющ, а що вже буркотлива! Мама лялася на всі боки, бо в кухні все було загиджено після сніданку, а у вітальні повідчинювано всі двері й дверцята, а щітки й вакси валялися на підлозі, а ванна кімната стала суцільним бойовиськом, а зала перетворилася на справжній свинарник!

— Ну невже в цьому домі жодна свиня, крім мене, не ладна й пальцем поворухнути? — бушувала мама. — Хотіла б я взяти гарячу ванну, але в ній повно всякого лайна! Хотіла б зварити собі гарну чашечку кави, але ж на кухонному столі не лишилось жодного сантиметра, де б поставити чашку! Хотіла б я прилягти й якусь хвилинку другу перепочити, а диван завалено платівками та газетами! З мене вже досить! Я вже сита цим по саму зав'язку!

Фрідріх спробував трохи зм'якшити мамину гнівливість.

— Будьте ласкаві, — заговорив він, — згодом ми з Софією все це приберем. Але нині у нас величезна проблема!

Одначе цим він мами аж ніяк не розчулив.

— Еге ж, еге ж! — не вгамовувалась вона. — Весь час у вас величезні проблеми. Чи пукнути, чи какнути — все це для вас проблеми! А що я постійно маю з вами проблеми, на те вам абсо-

лютно начхати! Біля вас хоч здохни — ви нічого не помітите!

— Та забудь ти на хвилинку ті кілька пляминок, той невеличкий розгардіяш і зволь мене вислухати! — криком на крик відповіла їй старша донька. — Йдеться, власне, про сестричку, й це так важливо, що далі нікуди!

Аж тепер мама сіла й почала слухати. Коли ж Софія з Фрідріхом усе розповіли, добра жіночка забула про всі брудні чашки й про все сміття на світі. Й заходилася обкусувати свої нігті, примовляючи стиха:

— Бідолашна Мишка! Бідолашна Мишка!.. Що ж нам тепер робити?.. І де ж це вона може бути? Там таке лле!

— Зателефонуй татові, — запропонувала Софія.

Спочатку мама й думати не хотіла про те, щоб телефонувати татові. Він-бо, на її думку, взагалі безпорадний. Зовсім не тямить, як давати раду подібним речам.

— Але й ми не можемо нічого придумати, — заперечила Софія. — То хоч спробуй і його залучити!

— Авжеж, спробувати можна що завгодно! — промимрила мама й підійшла до телефону.

Тато, звісно, був саме на засіданні. Його секретарка заявила, що їй велено в жодному разі його не турбувати. Але мама таки домоглася, щоб

секретарка витягла тата з його засідання. І тато був цьому аж ніяк не радий.

— Що там у вас загорілось? — неприязно запитав він.

Мама спробувала викласти йому всю справу. Вийшло це у неї досить стисло, більш-менш зрозуміло й докладно, але тато все одно нічогісінько не второпав.

— Кому там Софія посилала фото? — знай перепитував він. А тоді: — І чому це хвора Коропиха вважає Тезі за зрадницю?

Разів три, коли не більше, переповідала йому мама все, аж поки тато нарешті збагнув, що й до чого. А тоді він, із почуттям гіркої образи, відчитав дружину й старшу доньку:

— Ви там, двоє жінок, повністю схибнулися, чи що? Чого ви зчиняєте паніку, мов на “Титаніку”? Чи гормони збунтувалися, штрикають під боки? І ви заради отаких дрібниць висмикуєте мене з важливого засідання? Тільки через те, що Мишка там години дві, з нез’ясованих причин, перебуває десь поза домівкою, а в цей час іде дощ? Та вона ж не з цукру — не розтане! Найімовірніше сидить собі в подружки, розбалакує про цю свою прикрість і не знає, не гадає, як ви там ридаєте за нею!

— Але ж вона не має жодної подружки, — заперечила мама.

— Ну, то в дружка сидить! — наполягав тато. І додав, що зараз йому треба повернутись на засідання, а ще він ставить десять проти одного, що Мишка-Тезі незабаром повернеться додому. Його менша донька, мовляв, розумна й не стане доводити себе до крайнощів через такі дрібницьдурниці!

Тато програв свій заклад, десять проти одного. Коли він нарешті повернувся додому ввечері, Тезі вдома все ще не було. Але й це тата не дуже занепокоїло. Він обізвав маму й Софію істеричними бабами, додавши, що обидві мають схильність робити з мухи слона — а то й чотирьох слонів з однієї мухи!

— І що, власне, сталось? — вигукнув він. — Якщо тільки я правильно збагнув ваше скигління, то двоє юних придурків вважають мою доньку за зрадницю якоїсь нікчемної їхньої затії. А ще вона надіслала одному сільському хлопчаківі парочку не своїх фотографій! Невже від отакого слід очікувати кінця світу?

За це мама обізвала тата недалекоглядним, черствим невігласом та віслюком. А ще ж він мав би знати, стверджувала мама, що саме він тут у всьому винен. Коли б він був сам зладнав собі сніданок і сам почистив свої шкарбани, то Тезі — як

те й передбачалось — пішла б собі в школу й ніхто не мав би її за зрадницю. Тоді б клас нарешті прийняв її як свою, що дало б їй психологічний стимул до більшої самоповаги. І тоді навіть справу з тим Акселем Лінднером вона б куди краще владнала!

— Окей, окей! — загорлав тато. — Я взагалі так чи інак у всьому винен! Це ж само собою зрозуміло! Бо вона впадкувала мого носа! Такий, як я, мав би краще довіку лишатися без потомства! Подібні носи — це не той спадок, який можна передавати нащадкам! Але це ти мала б сказати мені ще до нашого з тобою одруження!

Виголосивши цю тираду, тато гепнувся на диван. Якраз на розкидані платівки.

— Але що дає мені тепер оце моє чудове осяяння? — поцікавився він, гірко витріщившись на маму.

— Ти міг би податися в кухню й зробити там якийсь лад, — порадила мама.

Без слівця протесту тато підвівся й закрокував до кухні. Софія почала перебирати платівки, на які гепнувся тато, аби переконатись, чи не надто великої завдав він їм шкоди. І пробурмотіла:

— І все-таки це нечесно! Стільки накоїв, а за це — лиш невеличке прибирання!

— Він нині не такий затятий, яким завжди буває, — вибачливо пояснила мама. — На жаль,

він ніколи не може визнати свою неправоту! — І махнула рукою в напрямі кухні. — Оце хіба в такий спосіб визнає свою вину.

— Надто вже ускладнений спосіб! — криво усміхнулася Софія, засмучено розглядаючи одну з платівок, що скрутилася, мов закоржавілі криси старого капелюха. — Але навіть вичищена кухня нічого нам не дає.

— Тільки чекання може щось нам дати, — зітхнула мама.

— Ну, а якщо Тезі повернеться? — запитала Софія, силкуючись виправити зігнуту платівку. — Що ти зробиш тоді?

— Не маю і гадки, моя люба, — щиро призналася мама. — Це запитання й справді понад мої сили. Але наразі я була б щаслива, коли б хоч знала, що вона повернеться взагалі!

Платівка ніяк не хотіла виправлятися. Що довше Софія її м'яла, то дужче вона скручувалась.

— Засунь її в футляр і поклади під стіс товстих книг! — порадила мама.

Софія вхопилася обіруч за краї платівки і гнула її доти, доки гучно луснуло й платівка розламалася на дві великі частини та на багато маленьких шматочків.

— Тримай себе в руках, моя люба! — мовила мама.

— Я така люта! — сказала Софія.

— На кого? — запитала мама.

— На життя, — відказала Софія. І жбурнула два великі уламки платівки у сміттєвий кошик. — Бо воно, життя, може бути таким клятим і підлотним!

РОЗДІЛ 10,

у якому Тезі переживає кілька приємних годин, і тому пекло роззявляє на неї свою возненну пащеку

Десь у той самий час, коли Софія, обурившись, що життя може бути таким клятим і підлотним, розламала свою улюблену платівку-довгограйку, Тезі сиділа, закутавшись у шовковий домашній халат із трояндочками, у кріслі-гойдалці Емми Бокскандль, тримала на колінах двох котів тигрової масті й, гладячи їх, слухала свою бабусю. Старенька розповідала онуці всякі-всякі бувальщини, довільно їх перемішуючи. Тобто вона розпочинала одну історію й розповідала її до кінця, а вже тоді переходила до наступної. Це була така собі солянка, де дивно перепліталися бабусина остання мандрівка до Венеції, дві її подруги та їхні проблеми з трьома породистими собаками, подагра її лівої ноги, дірявий дах її дому, прикросці з її прибиральницею та її ядуха. Однак Тезі вподобала цю суміш оповідей. Їй хотілося, щоб бабуся все говорила й говорила і ніколи не

змовкала. Бо, поки Емма Бокскандль отак собі розводилася, дівчинці треба було тільки слухати й кивати головою. І ні про що інше не думати. Їй здавалося, ніби вона потрапила в хороший, мирний і трішечки нудний сон. Реальне життя відсунулося десь далеко-далеко. До бабусиного дому йому було зась. Завеликі носи, поштові друзі, Софіїні фотографії, антислинові щити й люто-підлотні Чарлі та Бігі не мали сюди доступу.

Кепським і гнітючим було тільки те, що Тезі достеменно знала: навіть хороші, мирні й трішечки нудні сни колись та мають доходити свого кінця.

Сон скінчився зненацька. Посеред розповіді про те, яка саме черепиця найкраще підійшла б для її даху, Емма Бокскандль раптом затнулася, набрала повні груди повітря й мовила:

— Ну я й розпатякалась! Це тому, що збентежилась і все таке. Але годі вже! Зараз принесу для нас невеличку плящину шампану та ще ложечку ікри, а потім ти розкажеш мені, що тебе привело до мене та які, власне, клопоти тебе гнітять!

Тезі хотіла була запротестувати — заявити, що вона не вживає алкоголю та що й досі ще сита тим, чим бабуся пригостила її на початку. Та що жодні клопоти її не гнітять, і завітала вона до бабусі просто так. Але дівчинка нічого не встигла сказати, бо Емма Бокскандль уже крокувала до кухні.

Обидва коти тигрової масті позіскакували з Тезіних колін і подріботіли слідом за господинею. А та обернулася й ну їх шпетити:

— Ах ви, двійко телепнів! Ану забирайтеся геть звідсіля! Чи ви взяли собі в голови, ніби я щоразу, як тільки поткнуся до кухні, так вас і годуватиму?

Тезі роззирнулася по бабусиній залі. Відзначила кілька предметів обстанови, які її мама безперечно вшанувала б захопленим вигуком “Божественно!”. “Чи не молодіжний це стиль? — подумала дівчинка. — Чи, можливо, це арт-деко? А он те крісло, ген там у кутку, це ж однозначно робота Корбюзьє!” Тезі добре зналася на цих речах. Її мама була схибнута на антикварних меблях. Частенько мама з Тезі вистоявали перед вітринами антикварних крамниць, і мама показувала доньці, що з цих речей вона придбала б, якби мала багато, дуже багато грошей.

Дівчинка подумала: “Отже, те, що говорить мама, не відповідає дійсності! Ні, не могла бабуся розтринькати всі свої гроші! Те, що стоїть отут, на цих сорока квадратних метрах, вартує більше, ніж усе, що виставив у себе Гурманн!” (Гурманн — так звався той торгівець антикваріатом, у кого Тезіна мама купувала іноді якусь абищичю).

Тезі підвелася й оглянула корбюзьєвське крісло. Воно таки було старе! Оригінальний виріб! А

не новий, у стилі Корбюзьє! Тезі сіла на той оригінальний виріб. І з'ясувала, що у коштовному кріслі сидіти зовсім не зручніше, ніж у звичайній дешевинці.

Емма Бокскандль повернулася з тацею в руках, на якій стояли два високі, стрункі келихи, відкоркована пляшка, тарілка з маслом і грінками й дві маленькі мисочки з темно-сірими крупинками завбільшки з голівки прищипльок.

— Як би ти хотіла: лишитися тут чи перейти до їдальні? — запитала бабуся.

Тезі не хотіла переходити до їдальні, а ті темно-сірі дрібнесенькі крупинки чомусь викликали у неї трохи аж моторошне почуття.

Бабуся поставила тацю на маленький столик і підсунула столика до Тезі. Налила шампанського в келихи, подала один келих онуці й виголосила:

— За наше з тобою здоров'я!

Тезі вмочила губи в шампанське. Смакувало воно (так їй здалося), мов запліснявілий лимонад.

Бабуся підсунула до столика крісло-гойдалку й всілася в нього.

— Призволяйся! — підсунула бабуся до Тезі одну з мисочок.

— Це риб'яча ікра? — запитала Тезі.

— Це найкраща в світі ікра! — відповіла бабуся, зачерпнувши чайною ложкою того кав'яру й накладаючи його на грінку. Тезі зробила так

само, але, не відкусивши й шматочка від грінки, тайкома поклала її назад, на тацю.

— Ти там поскандалила з сім'єю? — поцікавилась бабуся.

— Я ніколи вдома не скандалю! — відказала Тезі.

— Якись провали-завали у школі? — допитувалась бабуся.

— Я в класі найкраща учениця, — запевнила онука.

— Чи, може, страждаєш від нерозділеного кохання?

Бабуся аж перехилилася через столик і втопила цікавий погляд у Тезі.

— До цього я ще не доросла, — мовила Тезі.

Бабуся знов відхилилася назад, відкусила шмат грінки з ікрою і витерла губи тилом руки.

— Ну, тоді ти просто взірцева дитина, — констатувала вона й потягла чималий ковток зі свого келиха. — Вибач мені за таке запитання, — обізвалася після ковтка, — але як ти даєш собі раду зі своїм обличчям?

Тезі промовчала.

— Не вважай мене за безтактну, — попросила бабуся й знову зробила зтяжний ковток. — Але ж це, так би мовити, питання про ніс! — Тут вона доторкнулася краєм келиха до кінчика свого носа. — У моєму віці отакий носяра вже майже нічого не важить, але коли я була ще моло-

да... — Бабуся зітхнула. — Я тоді тільки й хотіла, що стати акторкою! І взагалі... — Бабуся знову зітхнула. — Якщо пам'ять мене не зраджує, то я чотири рази хотіла накласти на себе руки через цього паяльника. Остання спроба припала на цілком дорослу пору. Я вже мала тоді твого батька. Річ у тому, що, як заявив був мені той триклятий хірург-косметолог, неможливо викроїти кирпатого носика з цього паяльника. — Бабуся вихилила келих до дна. — Але ж саме на отаку косметичну операцію я й покладала завжди мої найбільші надії. Одначе доти я ніколи не мала грошей на щось подібне. Бо ж це жах як дорого! А раніше, здається мені, було ще куди дорожче. Та згодом, коли твій дідусь став дуже заможний, я почала благати його, щоб дав мені грошей на нового носа. — Бабуся засміялась. — Але він був проти. Не тому, що жаль було грошей. Він ніколи не був жадібний. Просто він уже так звик до мого носа! Так він сказав. “Я не хочу отримати собі якусь іншу жінку! — так він сказав. — Адже з іншим носом ти стала б зовсім іншою жінкою!” Так сказав твій дід. — Бабуся знов налила собі повний келих. — А ще він запевняв, що кирпатий носик зовсім не личив би до моїх очей та підборіддя. Мовляв, змінений ніс порушив би гармонію мого обличчя. — Бабуся підняла келих із шампанським і задивилася, як поспішають угору перлисті бульбашечки вуглекислоти. — І то ж

він не просто втішав мене. Він і справді так думав, кумедний чоловік. Знаєш, як він мене завжди називав? “Мій прекрасний чорний ворон!” Оце так він мене називав!

— А мене називають Мурахоїдом, — зронила Тезі.

— Хто тебе так називає? — Бабуся поставила свого келиха на тацю. — Батьки?

— Ні, не батьки. Діти у школі! — відповіла Тезі. — Але це у них не звучить як дружній жарт!

І тоді її уста розв’язалися, і вся прикра історія Тезіних непорозумінь вилилася якось так швидко й легко, аж моторошно стало дівчинці при цьому. Бо й як не відбутися легкій розмові між двома спорідненими носами!

Тезі розповіла Еммі Бокскандль і про Коропиху та акцію з антислиновими щитами супроти неї, і про свого поштового друга в листуванні Акселя й надіслані йому Софіїні, а не свої, фотографії, і про Бігі та Чарлі з їхньою ницою підозрою, нібито Тезі зрадила клас. Згадала навіть про суцільну задзеркаленість ванної кімнати вдома та як вона, Тезі, ті дзеркала знешкоджує. Повідала й про свої мрії-сни про операцію на обличчі. Вийшла справжня солянка різних історій, нічим не краща за бабусину! Однак Емма Бокскандль начебто досить добре в тій солянці розібралася —

Знаєш, як твій дід
мене завжди називав?

“Мій прекрасний
корний ворон!”

принаймні жодного разу нічого не перепитала й тільки раз у раз покиувувала головою.

— І тоді я кулею вилетіла з квартири! — так вивершила Тезі солянку своїх історій. — А коли з неба полило як з відра і я вмить стала мокра як хлющ, то я вже й не знала, куди мені податись. А потім, як зупинилася на тому перехресті, згадала раптом про тебе. Отак усе просто!

— Ну, то я зараз вип'ю за те, щоб твоє горе здохло тобі! — Бабуся вицідила рештки шампанського у свій келих. — Щоб, як я помру, ти прийшла на мій похорон уже без свого горенька! — Бабуся підняла келих. — Твоє здоров'ячко, чорний вороне!

Тезі й собі піднесла келиха до вуст і пригубила крапельку. А бабуся вихилила свою порцію одним духом.

— Втім, — сказала вона, — я спостерегла, що тобі дістався у спадок мій ніс, ще як ти була малою дитиною. Відтоді я не раз думала-гадала, чи можна б хоч якось позбавити тебе страждань через великого носа. — Бабуся зажурено похитала головою. — Але так я нічого й не придумала. Є ж такі речі в житті, яких не зцілити жодними цілющими зіллями!

— Лише карликові Носу допомогло! — зауважила Тезі й навіть трішки засміялася, здивувавшись непомалу: це ж вона може й сміятись! (Кілька років тому Тезі видерла історію про кар-

лика Носа зі своєї збірки казок, зіжмакала ті сторінки, кинула на чавунну сковорідку й спалила).

— Та й нині не знаю, як, чим я могла б тобі допомогти, — сказала бабуся. — Людина така бідна на вигадку! І ти ж не схильна втішати себе всілякими дурними премудростями. От моя мати знай утовкмачувала мені в голову, що носити горба на спині чи жити без ноги — це ще гірше, куди гірше!

— Моїй постійно сверблять руки мене прикрашати, — мовила Тезі.

— От бачиш: це вже прогрес! — похвалила бабуся Тезіну маму. — Як на мене, то це навіть зовсім непогано! Чого ж ти супротивишся?

— Бо це ніц не дає! — вигукнула Тезі.

— Як це ніц не дає? — Бабуся потяглася рукою до пляшки, але завважила, що шампанського в ній уже катма, і, скривившись розчаровано, сказала: — Із власного досвіду знаю, що всякий чорний ворон краще почувається, коли надягне на себе модельну сукню й закутається в норкову шубу. Повір мені, така думка, що де корова, там теля, анічогісінько не дає!

— Але ж я цього просто не зношу! — вигукнула Тезі. — На мене щоразу знаходить дика лють, коли вона набивається зі своїми порадами.

— І це твоя воля, твоє право, мій чорний вороне! — сказала бабуся й схопила намащену ікрою грінку, яку була відклала набік Тезі. — Всяк

повинен сам знати, як краще дати собі раду. Але я, на твоєму місці, поміркувала б, чи не ліпше було б перейти до іншої школи. Новий початок незрідка приносить справжні чудеса!

— Але мені страшно знову починати все спочатку! — вигукнула Тезі.

— І це також твоя воля, твоє невід'ємне право, мій чорний вороне! — мовила бабуся й спожила останню грінку з ікрою.

Довго ще отак Тезі й Емма Бокскандль правили свої посиденьки. Емма Бокскандль принесла собі з кухні ще одну пляшку шампанського, цього разу вже велику, і сама ж її й випила. Розмовляли вони не тільки про завеликі носи, крихітні підборіддя, мишачі очиці та про підступних однокласників. Але жодним словом жодне з них не проходило про Тезіного тата й про ту велику сварку десятирічної давності. Це непокоїло Тезі. Таке замовчування видавалося їй чимось не зовсім нормальним. Стільки часу бути у сварці з єдиним сином — як не журитися бабусі від цього? Як не страждати, тяжко й гірко? Не могла ж вона не цікавитись, як ведеться її синові, добре чи зле! І якщо вже можлива була розмова між ними, двома дівочими носами, то чом не бути можливою і розмові матері з дитиною?

Ото тільки, що Тезі ніяк не могла придумати, з чого ж розпочати подібну балачку.

І вже аж тоді, коли Емма Бокскандль подивилася на годинник і сказала: “Чорний вороне! Вже дуже пізно!” — Тезі зробила над собою зусилля й просто, без зайвих околясів, запитала:

— Може, я, перш ніж поїхати додому, розповім тобі що-небудь про тата?

— І що б такого ти мені про нього розповіла? — запитанням на запитання відказала бабуся.

Тезі, либонь, таки частенько пригублювала шампанського, бо сказала, захихотівши:

— А те, що й він наділений нашим носом! Що й він — чорний ворон!

— Ніякий він не ворон, і навіть не ворона, а просто гава! — відрізала бабуся, й Тезі помітила, що голос Емми Бокскандль міг звучати досить різко і навіть вельми в’їдливо.

— Атож, гава гавою, — повторила бабуся. — Сіра пересічна гава! Самого тільки воронячого носа аж ніяк не досить, щоб хтось став справжнім вороном!

Тезі не змогла позбутися враження, що бабуся вже трохи напідпитку.

— І хай він буде ще радий, — промимрила бабуся, — що я називаю його тільки гавою, а не смердючим тхором! Але щодо тебе, то... — її голос ізнову став приязний, — то це твоя добра воля, твоє невід’ємне право мати його також за

чорного ворона. А зараз я викличу для тебе таксі. Але спершу ти маєш урочисто мені пообіцяти, що завітаєш до мене знову!

І Тезі пообіцяла. Що завітає ще в неділю, тобто післязавтра. Рівно о дванадцятій годині. А бабуся пообіцяла, що влаштує їй в неділю класний бенкет. Із п'ятьма перемінами страв!

Дівчинка принесла з ванної кімнати свої лахи. Але все воно як було мокре, так і лишилося — хоч викрути. Запасних штанців бабуся не могла їй видати, зате всякого іншого вбрання, пуловерів, сукенок мала вона цілі купи. Мала-бо окрему гардеробну кімнату, напхом напхану одежею. Тезі вибрала собі чорного джемпера й чорну сукню. Повнота сукні була їй трохи завелика, а от зріст підійшов бездоганно. Бабуся ще накинула на онуку макінтоша й пов'язала їй на шию хустину. А тоді викликала таксі й провела гостю до воріт. Усі п'ятеро котів також пішли слідом, немовби почет.

Коли в кінці провулка показалося несквапне таксі, бабуся спитала:

— Чуєш, чорний вороне? А взагалі ти хочеш повертатися додому? Коли тобі й справді не хочеться додому, ти можеш залишитись у мене.

— Ні, ні! — похитала Тезі головою. — Я їду додому. Мені знову стало добре. — Вона усміхнулася бабусі. — Мені, власне, навіть дуже добре!

Тезі хотіла на прощання поцілувати бабусю в щоку, але поцілунок чомусь не вийшов. Своїм носом вона добряче дзьобнула Емму Бокскандль у ніс.

— Пардон! — промимрила Тезі.

— Отже, до неділі! — попрощалась бабуся і втиснула онуці в руку гроші на таксі.

Тезі підбігла до авта, обернулася й помахала бабусі рукою, радіючи, що неділя принесе нову зустріч. Уже в таксі їй спало на думку: це ж як давно вона нічому по-справжньому не раділа! Але й ще одне їй спало на думку: що вже майже опівніч та що досі вона ще ніколи й нікуди не ходила з дому, не попередивши, куди йде і коли повернеться. Тезі подумала: “Мама й тато, певне, дуже потерпають за мене! А як я повернуся, вони виллють на мене свої переживання у вигляді всяких докорів та лайки — достоту як вони виступають щоразу, коли Софія набагато пізніше, ніж домовлено, повернеться додому!” Тезі трішечки навіть запишалася тим, що це ж нарешті й їй пощастило утнути таке, яке у старшої сестри виходило раз на тиждень!

Отже, Тезі аж ніяк не була готова до тієї вистави, яку влаштували їй рідні, коли вона відчинила двері помешкання. Мама впала на неї, вхопила в обійми й заридала, проливаючи сльози, чорні від туші для вій, та примовляючи, мов заведена: “Ах, Мишко, ах, Мишко, ах, Мишко!” І тато вибіг

у вітальню й загукав, також мов заведений: “Ну, а що я казав, ну, а що я казав, ну, а що я казав!” А Софія кинулася до телефону, набрала номер і заверещала в слухавку: “Фрідріху, вона повернулась, повернулась, повернулась!”

Нарешті мама випустила Тезі з обіймів і тато заштовхав меншу доньку до зали. Геть очманіла Тезі сіла на диван. До неї підбігла Софія і загукала, витріщившись очима, круглими мов тарілки:

— Сестричко, а що це на тобі за пальто? Це ж просто казковий макінтош! Чи не від Армані він?

І, щоб швидше від здогадів перейти до певності, відкотила комір пальта й впилася поглядом в етикетку.

— Зрозуміло! Справжній Армані! — вереснула старша сестра. — Де ти його доп'яла, сестричко? І пуловер із чистого шовку! Сестричко, я зараз зомлію!

Прозвучало це вельми безпорадно, але в Софіїних словах був і щирий захват.

— Ну, то припини! — сказала Тезі. — Не сіпай мене так!

Софія пустила меншу сестричку. Біля Тезі сів тато.

— Мишко, де це ти була так довго? — запитав він.

— Хотіла б я цього не казати! — Тезі опустила голову й втупилася в носки свого взуття.

— І все-таки ти скажеш! — наполягав тато.
Менша донька похитала головою.
Мама присіла біля неї на підлозі.
— Тезі-Мишко! — заговорила вона. — Будь хороша дитина! Ми ж мусимо знати, де ти була до самої півночі!
— Це моє особисте право — лишити це при собі, — промурмотіла Тезі.
— Що? Твоє особисте право? — підскочив тато. — Не плети мені тут дурниць! Приходиш додому опівночі й називаєш це своїм особистим правом! Та інші батьки...
— Не кричи на неї! — скочила на ноги мама. Її очі знов були повні сліз.
— Я кричу скільки мені треба! — гаркнув тато.
— Не смій кричати на моїх дітей! — уже крізь ридання вигукнула мама.
— Перестаньте сперечатись, — мовила Тезі. — Я була у бабусі!
— Не бреші! — крикнув тато. — Або принаймні бреші розумніше!
Либонь, він подумав про мамину матір, до якої їхати п'ять годин потягом.
— Була я у твоєї, а не в маминої матері, — пояснила Тезі татові.
Тато витріщився на меншу доньку. Мама витріщилася на неї. Витріщилася на меншу сестричку й Софія.

— Чесно? — перепитала мама.

Тезі кивнула головою.

— Ти зшаліла! — сказала Софія.

— Ти зовсім з глузду з'їхала? — ревнув тато. — Що ти там загубила у тієї старої?! Я забороняю тобі знатися з нею!

— А чому? — невинно поцікавилася Тезі.

— Ми розсварені з нею, Мишко, — пояснила мама.

— Але ж я не сварилася з нею! — заперечила Тезі. — І в неділю я знов їду до неї в гості. На дванадцятую годину!

Тато мов ошпарений влетів до спальні й загрюкнув за собою двері.

Мама тільки зітхнула й спробувала витерти хустинкою чорні патьоки на своїх щоках.

Софія усміхнулася до Тезі ще й підморгнула їй. Те підморгування мало означати: “Не звертай на старих уваги!”

— Ти також не хотіла б, щоб я поїхала до бабусі? — спитала Тезі маму.

— Цього тобі ніхто не може заборонити, — відказала мама. — Принаймні це мене не тішить. Але то вже моя справа!

Коли Тезі обляглася, до неї прийшла Софія і примостилася на краєчку ліжка.

— Ну й як там старенька? — запитала старша сестра. — Зовсім схибнулася чи в нормі?

— Що не схибнулася, то це я тобі гарантую, — відказала Тезі. — Але й не є вона в такій нормі, як більшість бабусь.

— П'є, мабуть? — запитала Софія.

— Шампанське, — відповіла Тезі.

— Багато? — допитувалася Софія.

Тезі подумала: “Відповісти просто “ні”? Чи не завиню я цим перед Еммою Бокскандль?” І вирішила краще промовчати, навіть якщо Софія буде розчарована тим, що не дістала відповіді.

— Ти йдеш завтра до школи? — ще спитала Софія.

— Не можу ж я вік просидіти вдома, — промимрила менша сестричка.

— А позичиш мені якимось макінтоша? — допитувалася Софія.

— Завтра я його вдягну сама, — промурмотіла Тезі. — Як по правді, то вона мені його наче й не подарувала. Але мені здається, речі для неї не мають ваги.

— А старенька як, симпатична? — ще запитала Софія.

Страшенна сонливість навалилася на Тезі. Вона тільки позіхнула й промимрила, ледь повертаючи язиком:

— Авжеж, вона чорний ворон — і я також.

— Що? Хто є чорний ворон? — нахилилася Софія над Тезі.

Але менша сестричка тільки відвернулася до стіни й натягла ковдру на вуха.

Софія вимкнула нічник на тумбочці й тиенько вийшла з Тезіної кімнати.

У вітальні чекала на неї мама.

— Вона ще що-небудь сказала? — запитала мама. — Тобто щось важливе?

Старша донька похитала головою.

— Тільки пролепетала щось про чорних воронів та й заснула!

РОЗДІЛ 11,

у якому Тезі тинить так, як мусить тинити, хотя їй при цьому стає у великій знадобі білий zinc

Цієї ночі в спальні подружжя Бокскандлів ще дуже довго горіло світло. Тезіні тато й мама сиділи одне навпроти одного по-гурецьки, палили багато цигарок і розхвильовано щось одне одному доводили. Причому погоджувалися вони тільки в одному: їхній Тезі треба допомогти! Одиначе ту допомогу, котру пропонував тато, мама відкидала як щось просто сміховинне. А ту допомогу, що пропонувала мама, тато відкидав як “абсолютно неможливе”.

Тато вважав, що Тезі повинна перейти в якусь іншу школу. Адже, зрештою, не всі діти отакі підступні, як грубіяни з Тезіного класу: вони просто виняток! От він свого часу, у своїй школі, ніколи не мав клопоту через великого носа. А ще, гадав тато, необхідно забезпечити меншу доньку цікавими заняттями, що відволікали б її від осоружної шкільної буденщини. Тоді б вона не висиджувала днями над уроками й не мала ту шкільну науку-докуку за щось надважливе, а отже, й оцінки перестали б бути такими відмінними, і вже ніхто не бачив би у ній кар'єристики й підлабuzниці, ніхто б її не зневажав! Теніс і плавання, театри й кав'ярні, мандрівки й відвідування музеїв у вихідні... Ось що планував тато для Тезі, й все це, звісно, мало відбуватися під його покровительством і керівництвом. Але передовсім, наголошував тато, треба всіляко перешкоджати контактам Тезі з його матінкою! Бо ж стара, мовляв, зовсім утратила всяку тямку, без п'яти хвилин алкоголічка й взагалі справляла б на дитину поганий вплив.

— Тепер ми їй потрібні! — вигукнув тато. — Старій тільки й радості, як зуміє щось поцупити у нас із-під носа! Та я нікому не дозволю вбивати клинці між мною і моєю дочкою! Це був би найкращий день у її житті, коли б вона перетягла мою доньку на свій бік!

Одначе мама бачила всю справу зовсім інакше. Вона заявила татові, що ніхто не має права заборонити рідній дитині спілкуватися з її рідною бабусею. І не вірила вона також, ніби Тезіні однокласники такі вже ниці падлюки. Але насамперед не вірилось їй, що тато дотримається своїх чудових обіцянок і водитиме-возитиме доньку на різні цікаві заходи. “Тільки не сміши мене! — сказала вона. — Ти ж ніколи не мав на дітей жодної хвилини часу! За останні десять років ти ні разу не поїхав з нами на вікенд за місто. А як тільки я замовлю квитки в кіно, так відразу й мушу скасовувати замовлення. У тебе завжди є час тільки на твою роботу!”

Сюди слід запросити хорошого психолога, вважала мама. Такого, котрий би підсилив Тезіне чуття власної гідності! “Ми ж нічим не можемо їй допомогти, — доводила мама. — Коли б ми могли їй допомогти, не опинилася б вона в такому препаскудному становищі. Десь у чомусь ми з тобою повелися зовсім неправильно. Але ж хоч би я тямил, в чому саме! І розплутати все це може тільки фахівець!”

Але тато мав психологів за ніщо. А людей, котрі потребують психологів для розв’язання власних родинних проблем, він мав за абсолютне ніщо! Мама натомість стверджувала: це, мовляв, тільки тому, що тато боїться дозволити собі глянути на самого себе з правильної точки зору. Це

ж типово, запевняла вона, що саме тато так зятя-то виступає проти психологів. І дуже ймовірно, мовляв, що тато ще й досі не з'ясував для себе, чому в нього отаке ставлення до своєї матері. А то б він не лютував так страшно тільки через те, що Тезі перевідала стареньку. І не стверджував би так уперто, що вона схибнула. Бо ж його мати, власне, аж ніяк не схибнула! Ні тепер, ні десять років тому не була! І хай би тато ще раз добряче поміркував, чому воно так виходить, що він, дорослий чоловік, випадає в осад тільки через те, що його мати в похилому віці підчепила собі коханця! Таж нормальний син мав би лише радіти з цього приводу!

Тут тато вже й геть ошалів. Він звинуватив маму в тому, що вона начиталася чистих дурниць, але й тих не втямила до пуття. Віднині, кричав тато, він ані слівцем не перекинеться з мамою про цю справу! Він більше не потерпить подібних перекручень! І взагалі вже надто пізня година! Йому треба виспатись! Бо завтра у нього тяжкий день!

— Завтра субота, — підправила його мама.

— Я мушу працювати і по суботах, — сказав тато.

— Ти не мусиш, а хочеш цього, — вколола мама.

— Не тобі про це судити! — відрізав тато. Вмить змінивши сидячу позу по-турецькому на

лежання а-ля ембріончик, він нацупив на себе ковдру й вимкнув світло на своїй стороні ліжка.

— А я була подумала, що віднині ти присвятиш своє життя дочці! — в'їдливо кинула мама.

Тато не обізвався.

— Жодне з твоїх колег не працює по суботах! — зауважила мама. — Тільки ти один стирчиш у конторі в цей вихідний!

І на це тато їй нічого не відповів. Мама зітхнула й вимкнула світло на своїй стороні.

— Добраніч! — мовила вона.

— Добраніч, — буркнув тато.

Коли комп'ютерний голос татового будильника звістив господаря, що вже шоста година тридцять хвилин, а тато лише вимкнув будильника й, натягнувши ковдру на вуха, продовжив свій сон, Тезі вже давно не спала. Добрих півгодини сиділа вона в кухні й пила каву. Їсти не хотілось. У шлунку було ніяке відчуття. В душі не лишилося й сліду від гарного чорного ворона. На жаль, це відчуття за ніч ніби вивітрилося. А з ним пропало ще одне Тезіне уміння: вона більше не могла вимріяти сон про операцію на обличчі!

Прокинувшись, вона добрий десяток разів пробувала помріяти — поспити наяву. Але це просто не виходило й край! Початок вона могла уявити: як їде в машині, потрапляє в аварію, як її везе швидка допомога, як її заносять до операційної зали... Але потім сон розпливався. Що-

разу до картин сну домішувалися образи з реальної дійсності, а поміж голосів зі сну лунали і справжні голоси. “Неможливо викроїти кирпатого носика з цього паяльника! — промовляв голос Емми Бокскандль, хоча Тезі хотіла змусити головного лікаря сказати слова: “Ми старались, як могли!” А замість медсестри, котра підносила дзеркало до Тезіного нового прекрасного обличчя, вона бачила Чарлі, Бігі та Барбару, а тоді з’являвся ще й Фрідріх і казав їй: “Ти була й лишилася боягузкою!”

Зрештою, дійшовши просто до відчаю, Тезі встала з ліжка. А їй же так потрібен був саме сьогодні, цього суботнього ранку, цей її сон! Так хотілося втекти хоч кудись від остогидлої дійсності...

Тезі втретє налила собі повну чашку кави, спорожнила її маленькими квапливими ковточками, підвелася й пішла до ванної кімнати. Із сукупності дзеркал на неї дивилася бліда, згорьована Тезі. Цього разу дівчинка не завдала собі клопоту затуманити дзеркала, покрити їх парюю. Вона стала біля одного з умивальників, відкрутила холодного крана, хлюпнула кілька пригорщ води в обличчя. Потім поширивала зубною щіткою в роті, вступившись при цьому в дзеркало над умивальником. І — диво дивне! Вона витримала вигляд свого обличчя. Виплюнула блакитну піну з червоними цяточками, прополоскала

рота, витерла рештки зубної пасти на губах і почала себе запитувати: “Що робити? Піти до школи? Чи залишитися вдома? Запитати Софію, чи приходив іще раз той пришелепок? Чи краще нічого не питати?” Але так нічого й не вирішила. Чи піти до школи, чи залишитися вдома — обидва варіанти видавалися їй чимось неможливим. Поцікавитися, чи вся родина вже знає про долю Софійних фотографій? Ні, вона цього не витримає. Але й не довідатися, чи приходив Аксель іще раз, це так само було б нестерпно!

Тезі причесалася, сплела з усього волосся одну товсту косу, скрутила її на потилиці вузлом і скріпила пришпилькою. Рівно о сьомій заgrimкотіла музика. Софійн песик прокинувся! Хоча між ним і Тезі стояли три звуконепрокинні капітальні стіни, дівчинка не тільки точно розрізняла всі тексти пісень, а й добре чула кожне слово модератора. Потім музика стала голосніша, а за мить — просто оглушлива: двері ванної кімнати розчахнулись, і туди увійшла Софія з радіопесиком під пахвою.

Старша сестра кивнула меншій, сіла на край ванни й прикрутила песика, щоб гавкав тихіше. Небувале явище!

— Слухай, сестричко! — заговорила Софія. — Я не буду ходити околясом. Гадаю, той вчорашній пришелепок зовсім не пришелепкуватий. А

він твій епістолярний друг. І ти надсилала йому мої фотки. Це правда?

Тезі ніяк цього не заперечила.

— А чи він справді такий-то вже тобі дорогий?

Софія спробувала надати своєму голосові веселого, безтурботного звучання, от ніби мова йшла про якісь нікчемні, не варті особливої уваги дрібнички.

Тезі похитала головою.

— Чудово! — зраділа Софія. — А то я вже потерпала, чи не занастила тобі великого кохання. — Тут вона захихотіла. — Але ж той хлопчина так собі, ширпотребчик. Ти якщо й втратила, то зовсім небагато. — Софія підвелася й поклала руку на Тезіне плече. — Не хнюпся так дуже, сестричко! Подивись на це як на дурну витівку фортуни! Посмійся над цим!

Але меншій сестричці чомусь не лежала душа до сміху. Хоча їй було й приємно, що Софія так весело дивиться на всю цю справу. Голяка, в самому тільки брилику й шкарпетках, сходити в суботу через усе місто на закупи — це було б усе-таки, либонь, куди тяжче, аніж з отакою оголеною душею, мов безлисте дерево пізньої осені, постати перед власною родиною!

Софія перестала хихотіти.

— Але є й ще щось, зовсім інше, сестричко, — сказала вона. — Річ у тім, що парочка ідіотів з

твого класу вважають... — І Софія переповіла меншій сестрі теорію про зрадницю Тезі. Адже вона не знала, що Тезі вже про це поінформували інші. Тезі вислухала Софію не уриваючи.

— Якщо ти, незважаючи навіть на отакі обставини, все ж надумаєшся піти сьогодні до школи, — сказала Софія насамкінець, — тоді ми з Фрідріхом готові стати на твій захист! Якщо хочеш, ми зайдемо з тобою і в твій клас! І втовкмачимо тим ідіотам правду в їхні довбешки! І зачекаємо біля тебе, поки прийде вчитель! І на перервах приходитимем до тебе. Ми з ним домовилися про це ще вчора!

— Не знаю, — промимрила Тезі. — Збоку це виглядатиме по-дурному!

— А я так не думаю! — заперечила Софія, кладучи середнього пальця правої руки в рот і починаючи обгризати нігтя.

— Ні, таки по-дурному! — наполягала Тезі. — От ніби я мала дитинка. Така, що без мами не посміє і в пісочницю залізти!

Софія скинула нічну сорочку, залізла у ванну й увімкнула душ. Вона стала так під струмені, щоб жодна краплина води не впала їй на коси.

— Я б цьому Чарлі залюбки втовкмачила правду-матку в довбешку! — вигукнула вона. — Люди, що отак просто пускають подібні підозри у світ, мені ох як не подобаються! А ще ті, хто все так само бере на віру!

— Я ще трішки це обмізкую, — сказала Тезі.

Вона пішла до своєї кімнати й стала шукати книжки-зошити, потрібні на суботу. Субота була спокійним шкільним днем. Історія, релігія та ще два уроки малювання. Для релігії нічого не треба брати з собою, так само й для малювання нічого не треба, адже все малювальне причандалля зберігається в художній залі. Тільки один зошит, підручник з історії та кулькову ручку — оце й усе, що треба було покласти до портфеля. “А чи варто брати портфеля взагалі?” — засумнівалась Тезі. Й вирішила, що вистачить і черезплічної торбинки, якщо підручника з історії залишити вдома. Тут задзеленчав дзвінок вхідних дверей, і Тезі з переляку впустила кулькову ручку. О сьомій п'ятнадцять ранку ніхто й ніколи ще не дзвонив удвері Бокскандлів! Що, коли це Аксель? Ага, це тільки Фрідріх. Двері йому відчинила Софія, загорнувшись у лазняний рушник.

— Гей, привіт! — почула Тезі Фрідріхів голос. — Увімкни оберти, о найдобріша! А то ми ще спізнаємось! Чи ти лишаєшся вдома?

Тезі полегшено зітхнула. Влізла в пуловер Емми Бокскандль, дістала з шафи білі штани й надягла їх.

— А сніданку що, немає? — почула вона Фрідріхове запитання.

— Якщо сестричка тобі не зробить, то й нема! — почула Софіїну відповідь.

Тезі увійшла до кухні.

— Ну, чи ж не вірний я друг? — запитав Фрідріх. — Заради тебе я достроково видужав і йду до школи в суботу! Візьми це собі на замітку!

Дівчинка засипала меленої кави до кавоварки, думаючи: “Якщо зараз я не скажу, що лишаюся вдома, то неминуче таки попхаюсь до школи!”

А Фрідріх оглянув вміст холодильника й добув звідтіля масло, джем і шинку. Зразу й запхав шмат шинки собі в рот.

— Якщо є хтось такий, здатний поговорити з Чарлі, то це я! Мене він слухає!

— Не сміши мене! — кинула Софія, заходячи до кухні й на ходу застібаючи блузку та підтягуючи доверху бігунець замка-блискавки на джинсах. — Якщо той придурок і справді тебе слухає, то мав би послухати ще вчора. Йому треба просто заїхати в пику! І не раз, не два, а разів десять!

На це Фрідріх тільки похитав головою.

— А це вже не по моїх силовнях, пані начальнице ощадкаси! Яюсь на плаванні я з ним почувився — так, для забави. То він так мене потовк, як досі ще ніхто не товк!

Тезі вимкнула кавоварку й налила дві чашки кави.

— Ви двоє вельми люб'язні, — мовила вона. — Але я вже яюсь сама дам собі раду. Ну що там такого може статися? — Це Тезі так себе підкручувала, щоб вистачило хоробрості. — Любити

вони мене й так ніколи не любили! А заговорювали до мене тільки тоді, коли їм треба було щось від мене. — Тут вона спробувала усміхнутись. — Отже, навряд чи там буде багато чогось такого, чого ще не бувало. Привітик! Я вже йду!

Фрідріх зірвався з місця.

— І я з тобою!

— І я!

Софія метнулася по свого портфеля.

— Сказати щиро... — Фрідріх допив свою каву, — то я тобі не довіряю. Побожуюсь, аби ти дорогою до школи не передумала та не чкурнула назад, додому! — Фрідріх зробив іще ковток. — Я не маю нічого проти прогулів, коли просто хочеться прогуляти школу, але коли ти боїшся поткнути туди носа, це вже дурість! Адже страх день до дня росте, більший стає, розумієш? І так дійде ще до того, що ти одного чудового дня взагалі не зможеш переступити порога школи!

Тезі принесла макінтоша Емми Бокскандль і надягла його, хоча для пальта було надворі занадто тепло.

— Я готова! — сказала.

Крокуючи вулицею, в супроводі Софії з одного боку й Фрідріха — з другого, Тезі подумала: “Це скидається трішки на арешт!” Але думка ця була без прикрих почуттів. Навпаки, дівчинка почувала навіть якусь вдячність. “Хтось же та мав умовити мене, схилити до якого-небудь

Щойно Тезі переступила поріг,
як у голо її влучив м'який, зогнутий
помідор.

вчинку! — говорила вона сама собі. — Сама б я не дійшла ні до якого рішення...”

Тезін клас містився на другому поверсі, Софіїн на першому, а Фрідріх — на третьому.

— Чи мені йти з тобою аж у твій клас? — запитала Софія, коли вони, вийшовши з гардеробу, розташованого у підвальному приміщенні, піднялися до рівня першого поверху.

Тезі похитала заперечливо головою і пішла далі, вгору по сходах, уже тільки з Фрідріхом.

— Чи мені йти з тобою аж у твій клас? — запитав Фрідріх на другому поверсі.

Тезі так само похитала головою і попрямувала вже сама-одна до свого класу. Але Фрідріх постояв іще на сходах, задивившись їй услід. А коли б він не лишився там стояти, Тезі, можливо, крутнулася б і побігла назад. Двері Тезіного класу стояли розчахнуті, а в них стовбичили, підпираючи одвірки, Рені й Отто.

— Мурахоїд іде! — гукнув Отто й зник разом із Рені у приміщенні класу.

Тезі стала за два кроки від розчахнутих дверей і, перш ніж увійти, глибоко вдихнула. Щойно вона переступила поріг, як у чоло їй влучив м'який, зогнилий помідор. Томатна м'ячка потекла їй по носі, заліпила праве око. Тезі хотіла була вискочити назад у коридор, але Чарлі штовхнув її до парти. Поки дійшла до свого місця, в неї влучило ще багато помідорів. Два в груди,

один у потилицю й кілька — у ногавиці штанів. І тоді Чарлі крикнув:

— Досить!

Тезі сіла за свою парту й почала шукати в торбинці паперову серветку. Не знайшла. Тильною стороною руки якось відчистила очі від томатної м'ячки впереміш зі слізьми.

— А зараз Мурахоїд прибере це лайно! — сказав Чарлі, показуючи на потовчені помідори, що валялися на підлозі. Тезі не ворухнулася. Тоді Чарлі схопив її за руку й витяг з-за парти. Тим часом Бігі зірвала з неї торбинку, перевернула й витрусила вміст на парту.

— І сюди, — сказала Бігі, показуючи на Тезіну торбинку, — Мурахоїд позбирає оту помідорну м'ячку! Бо все ж воно належить Мурахоїдові! Як винагорода за його добрий вчинок!

Чарлі потяг Тезі від розтовченого помідора до іншого розтовченого помідора, змушуючи біля кожної червоної купки ставати на коліна, зішкрібати м'ячку нігтями з підлоги, а тоді вкидати у власну торбинку.

— А якщо Мурахоїд не робитиме цього належним чином, — сказав він, — тоді муситиме решту злизати з підлоги язиком!

І, щоб показати, як він змусить Тезі злизувати, пригнув їй голову до самої підлоги. Але Тезі й так не боронилася від цих жахливо-принизливих

тортур. Вона повзала від купки м'ячки до іншої купки м'ячки, наповнюючи нею свою торбинку.

— Браво, браво! — хвалив Чарлі. Але жертви своєї не відпускав. Схопивши Тезі за комір пуловера, тягав її, мов собачку, від купки до купки. Дівчинка встигла визбирати й перекласти до своєї торбинки вже більше половини тієї томатної товчі, коли це двері класу розчахнулись, і до приміщення вдерлася Софія. Із криком “Ти, свиня!” вона налетіла на Чарлі, вискочила на нього, вгородила всі свої десять червоно налакованих нігтів хлопцеві в обличчя, а зубами впилася йому в горлянку. Чарлі, зовсім не готовий до такого нападу, впав навznak, повалившись на Тезі. Дівчинка лежала на підлозі, на ній стогнав від болю Чарлі, а над Чарлі бушувала засліплена люття Софія: кусала зубами, дряпала нігтями, товкла кулаками, викрикуючи щось про нацистські способи та звірів у людській подобі. Тут пронизливо задзеленчав шкільний дзвоник, і дехто закричав: “Досить! Перестаньте!” Одначе ніхто не кинувся розбороняти бійців. І тут Чарлі ревноув, мов поранений бугай: Софія вдарила йому коліном у пах.

Той жахливий рев Чарлі змусив Софію отямитися. Вона відпустила супротивника й підвелася. Чарлі скотився з Тезі й, скорчений, мов кільчастий черв'як, пошкандибав до свого місця. Тезі також зіп'ялася на ноги. Її черезплічна торбинка

лежала сплющена на підлозі посеред моря томатного пюре. І вся Тезі спереду була вимашчена тим томатним пюре. Софія роззирнулася по класу. Відкашлюючись, запитала:

— Чи ще хтось хоче чогось від мене?

— Пояснення! Хотів би я дістати пояснення того, що скоїлося на цьому бойовиську, — сказав учитель історії. Він безпорадно стояв у дверях.

Софія знехтувала вимогу історика й промарширувала — повз нього — із класу. Тезі підняла свою черезплічну торбинку. Черезплічка була безнадійно зіпсована. Ні, ніяк її не врятувати. Тезі взяла її двома пальцями, понесла й викинула у сміттєвий кошик.

Історик трохи постояв, хитаючи головою, над морем томатної м'ячки, а тоді якось добувся до свого стола.

— Що тут скоїлося? — запитав він.

— Це була суто особиста справа, — промимри-ла Тезі й пішла до своєї парти.

— Суто особиста?

Історик уважно обдивився Чарлі. Обличчя побитого учня було невпізнанне. З носа йому текла кров. Три криваві подряпини тяглися по одній його щоці, ще дві — по другій. А праве хлопцеве око стало геть крихітне і збиралося ніби й зовсім сховатися за набряком, що насувався на нього з усіх боків.

— Чарлі, що сталося? — запитав історик.

— Я гепнувся, — пояснив учень.

— Не бреш! — крикнув учитель. — Я ж на власні очі бачив, як ти бився з сестрою Марії-Терезії!

— Але ж ні, прошу пана! — Чарлі звівся на ноги. Стояв він скоцюрблений, мов знак запитання. — Ви не роздивились як слід. Вона тільки допомогла мені встати. Хтось порозкидав тут гнилі помідори, а я й послизнувся!

Історик зітхнув.

— Гаразд, — мовив він. — Облишмо цю тему. Якщо не помиляюсь, Рената підготувала на сьогодні реферат про Селянські війни?

— Так, я підготувала! — обізвалася Рената. Вона підвелася й пішла до дошки, тримаючи в руці кілька щільно списаних аркушків.

— Прошу ще хвилинку уваги, а то знов забуду! — сказав історик, дістаючи з кишені штанів якусь цидулку. — Позавчора наша бідолашна колежанка пані Фішль зламала собі обидві ноги! У ванні — тобто коли вилазила з неї. — Історик не зумів цілковито прогнати веселу посмішку зі свого обличчя. — Вона лежить у шпиталі, й ноги їй взято в гіпс. Тож у нинішньому навчальному році ми вже не зможемо розраховувати на її послуги. І тому... — історик знову зазирнув до цидулки, — тому доведеться нам підшукати для вас нового викладача німецької. А наступного тижня

ви матимете замість німецької математику. І ще: на наступні дві суботи першого уроку не буде!

Історик заховав цидулку до тієї самої кишені, звідки був дістав її.

Мертва тиша запанувала в класі. Історик витлумачив ту тишу як вираження співчуття до Коропики й запевнив учнів, що не варто надто вже потерпати за пані Фішль: міне літо — і вона знову навчиться бігати — гасатиме, мов ласиця! І тоді він попросив Ренату зачитати вже її реферат.

Поки Рената довго й нудотно зачитувала зі своїх щільно списаних аркушків, у класі зчинилася гучна шамотня: шептання, бурмотіння... Тезі використала час, поки читався реферат, на те, щоб повишкрябувати помідорові зернятка з пуловера та штанців. Барбара підсунула їй пакуночок паперових серветок, але Тезі до нього не доторкнулася.

Та ось нарешті Рената дочитала свій реферат, і вчитель, додавши кілька уточнень, поскаржився, що сьогодні в класі панує аж ніяк не сприятливий для праці клімат.

— Як я можу говорити, коли ви шепочетесь? — обурився він. — Ну, я вже збагнув, що в приміщенні “грозова атмосфера”. Бруд на підлозі, бруд на Марії-Терезії, побитий Чарлі — скільки ще треба доказів? Хай ми сьогодні нездатні працювати над Селянськими війнами, то, можливо,

нам легше буде розібратися з цією вашою внутрішньокласовою боротьбою?

Глухе ремство отримав він на подяку за свою пропозицію.

До самого дзвінка даремно намагався історик видобути більше інформації про місцеву внутрішньокласову боротьбу. А тоді, роздратований, так нічого й не дізнавшись, залишив клас.

Тільки зачинив він за собою двері, як Барбара закричала:

— Ну що, тепер ви задоволені? Я ж казала вам...

Але їй не дали договорити.

— Що ти казала? — крикнули кілька душ разом. — Нічого ти не казала! Була згодна з усіма!

— Ні! — заперечила Барбара. — Я була проти гнилих помідорів!

Тут Густль зірвався на ноги.

— Не відчищайся! — гаркнув він. — Ти виступала тільки проти помідорів! А щодо всього іншого...

— Вона правду каже! — вигукнула Рені. — Я свідок! Вона цього не хотіла!

— Ясно, що й вона цього хотіла! Бо всі ми цього хотіли! — перекричав загальний гармидер Отто. — Тепер хай ніхто не віднікується! Це було одностайне рішення!

Тут Йоганна скинула свою футболку, обернулася до Тезі й втиснула футболку їй в руки.

— Мені досить тепло в самій кофтині, — сказала вона. — Візьми, будь ласка!

Тезі взяла футболку і вийшла з класу. Більшість однокласників цього й не помітили — так усі захопилися своєю суперечкою.

Дорогою до туалету її перестріла Софія.

— Все гаразд, сестричко? — запитала вона.

Тезі здвигнула плечима.

— До них дійшло, що я їх не виказувала. Але це тільки завдяки тому, що Фішль опинилась у лікарні! Втім, вони не такі вже тупаки, щоб подумати, ніби Фішль саме через їхню акцію з антислиновими щитами переламала собі обидві ноги!

— А тепер вони що говорять? — поцікавилася Софія.

— Кричать одне на одного! — відповіла Тезі.

— Типово! — Софія постукала вказівним пальцем себе по лобі. Тоді взяла з Тезіних рук футболку. — Що за жах! Від кого це в тебе?

— Від Йоганни! — Тезі забрала футболку й хотіла вже зайти в туалет.

— Не надягай на себе! — благально мовила старша сестра. — Від тих зас...ців я б жодної шматини не взяла! Чи ти не маєш ні краплини гордості?

Тезі повагалася лиш одну мить, а тоді рішуче зникла з тією футболкою в туалеті. “Легко Софії говорити! — подумала дівчинка. — Вона ж у бій-

ці дістала лише кілька дрібнесеньких подряпин!
А мені що, сидіти до кінця уроків у липучому пуловері? І взагалі! Що таке, в цій ситуації, гордість? Якщо я не збираюся міняти школу, то доведеться мені якось знаходити з ними спільну мову. Не можу ж я розсердитися на них на всі наступні п'ять років!”

Дівчинка зайшла до кабінки, скинула з себе брудного пуловера й влізла в футболку, що була на неї завелика. Та дарма! Принаймні її поли прикривали плями від помідорів на штанцях майже до колін.

Коли Тезі вийшла з туалету, то побачила: біля Софії стоїть Чарлі. На нього було страшно глянути. Одне око вже зовсім сховалося під набряком, ніби сонце за чорною хмарою; ніс став червоний і товстий, мов мухомор, тільки без білих плям; криваві роздряпини почали вже зашерхати, а на підборідді встигла виразно вималюватися велика гуля.

— Він хоче вибачитися перед тобою, — заявила Софія. Прозвучало це як пропозиція, що не улягає обговоренню.

Чарлі дивився на Тезі одним оком, але в тому погляді була щирість.

— Мені дуже шкода, чесно! — сказав однокласник. При цьому він тримався однією рукою за спідню щелепу. У тому двобої його зубам (що

ліворуч унизу) довелося витримати воістину могутній удар.

Чарлі спробував усміхнутися до Тезі. Вийшла усмішка, як у того Квазімодо. Він забрав руку від спідньої щелепи й простяг дівчинці. “Треба потиснути цю руку, — подумала Тезі. — Не можна відкидати пропозиції миру!”

— Так легко я б йому не пробачила! — сказала Софія.

— А що ж мені ще зробити? — пробурмотів Чарлі.

На це Софія, очевидно, не знайшла відповіді, бо промовчала. А Тезі взяла однокласникову руку й потисла її.

Софія крутнулася на місці й пішла геть. Тезі подивилася вслід старшій сестрі й помітила, що та схопила зубами чотири пальці правої руки й нервово їх обгризає. “Тепер вона незадоволена мною”, — із почуттям вини подумала дівчинка. Хотіла була кинутися за Софією, але тут задзвенчав дзвоник, звістивши кінець перерви. Поруч Чарлі Тезі пішла до класу. Всі учні, хто тільки йшов їм назустріч, витріщалися на побитого розбишаку цікавими очима.

— А що, у твоєї сестри завжди такий замашний удар? — поцікавився Чарлі.

— Не знаю, — відказала Тезі. — Вона ніколи не б’ється! — А тоді ще запитала співчутливо: — Тобі дуже болить?

— Та переболить! — знову спробував усміхнутися Чарлі. — Тільки в голові гуде, як у вулику. Та ще я...я ниють. Хочеться сподіватись, що я не став імпотентом навіки!

Тезі відчула, що зашарілася, й похнюпила голову.

На Тезиній парті лежав аркуш паперу. На ньому було виведено великими літерами:

Ми просимо у тебе пробачення!

Під цим реченням стояли підписи всіх однокласників. Тезі склала це вікопомне послання вчетверо й засунула до кишені штанців.

— Зайве! — промимрила зніяковіло.

РОЗДІЛ 12,

у якому Тезі так збуває неділю, як того не хотів би дозволити їй тато, і знайомиться з кимсь таким, хто претендуватиме на її приятельство

Неділя у родині Бокскандлів бувала зазвичай геть неприємним днем. Мама по неділях воліла прибирати і доробляти ті недоробки в домашньому господарстві, які накопичились у неї за

тиждень. А тато зазвичай обурювався, що в цей єдиний день тижня, коли йому тільки й випадає виспатися, вдома якраз і не буває затишку, бо ревіння пилососа уриває йому сон.

Одначе цієї неділі, оскільки мама після су-перечки стосовно перерозподілу хатніх обов'язків страйкувала як, власне, головна і єдина виконавиця цих останніх, пилосос так і не заревів. Отже, тато міг би нарешті виспатися досхочу. Але він цього не зробив. Підхопився рано-вранці, на-швидкуруч приготував сякий-такий сніданок і проголосив, перебігаючи від одного члена (чи то членкині) родини до іншого та вириваючи їх по-чергово з мирного сну, що він зварив усім каву й насмажив грінок, а після сніданку запрошує усіх поїхати куди-небудь під сліпучо-блакитним не-бом. І як же гірко був він розчарований тим, що його повідомлення викликали не радість і захват, а лиш невдоволені позіхи! Однак він не здавався.

— Вставай, вставай, Мишко! Вставай, вставай, серденько! Вставай, вставай, люба! — підганяв він Тезі, Софію і маму й таки домігся того, що повиганяв дочок і дружину з ліжок. І байдужі-сінько йому про те, що всі три дами зовсім без смаку спожили приготований його стараннями сніданок.

— Ну, то куди б ми хотіли? На захід, на схід, на північ чи на південь? — запитав він.

— Куди ми хотіли б, я не знаю, — сказала Софія. — Бо особисто я хочу на захід. Але це лише через три вулиці звідси. Я їду з Кларисою та її братом у басейн!

— А я б хотіла назад у ліжку, — призналася мама. — Але ти міг би запросити мене десь на обід. Протягом тижня ніхто ж нічого не купував, то нам, власне, нічого й варити!

— А мені обід не потрібен, бо я йду до бабусі на гостину, — заявила Тезі. — Це домовлено!

— І зовсім не домовлено! — скипів тато. — Я забороняю тобі ходити туди!

Ніколи ще тато нічого не забороняв своїй меншій доньці. Бо Тезін благочестивий спосіб життя не давав досі йому жодних підстав хоч би що-небудь їй заборонити.

— Не будь такий, тату! — попросила Тезі. — Мені ж так хочеться піти до неї!

— Гарзд! Тоді можеш там і лишитись! — викрикнув тато.

— Та що це ти верзеш! — підскочила мама. — Дійшло вже до того, що ти виганяєш моїх дітей з дому! Людоньки, і що ж це воно коїться? Негайно лягай до психоаналітика на кушетку, поки ще не повністю з глузду з'їхав!

— Та він же зовсім інше має на увазі... — спробувала менша донька захистити тата. Але цим тільки ще дужче розлютила маму.

— Якраз саме це він і має на увазі! — вереснула вона. — Він стає просто непередбачуваний, щойно мова заходить про його матір! А ти... — мама обурено зиркнула на Тезі, — ти теж доводиш мене до хворобливого стану! Ну невже ти всім і кожному незмінно повинна все-все прощати? Я тебе не розумію! Чи ти не можеш грюкнути кулаком по столу? Невже тобі не дано хоч раз розлютитися по-справжньому?

Тезі кинула надкушену грінку з джемом на стіл.

— Та стільки люті, як я маю, не маєте ви всі троє разом! Але як це мені взяти й грюкнути кулаком по столу?

І вона таки й стукнула кулачком по стільниці, але кісточками пальців зачепила край тарілки, намащена джемом грінка злетіла вгору й — ляп! — намащеним боком приклеїлася до Тезіного кулачка.

Софія засміялася.

— Ось, бачите? Отак воно виглядає, коли я б'ю кулаком по столу!

Тезі підвелася й вимила під краном забруднену джемом руку.

— Ах, Тезі-Мишко! — Мама схопила меншу доньку й міцно пригорнула до грудей. — Я ж не хотіла тебе образити! Я тільки зичу тобі добра та застерігаю, щоб ніхто тебе не скривдив!

Тезі вивільнилася з материнських обіймів і витерла руки об рушник.

— Хтось іще щось жує? — поцікавилася Софія. Не діставши ні від кого відповіді, вона вирішила, що з недільним сніданком покінчено, й почала складати брудний посуд у посудомийну машину.

Мама витріщилася на старшу доньку круглими очима.

— Ну, серденько! — вигукнула вона. — Це в тобі щось істотно змінилось чи в тебе стався якийсь хвилиний збій у поведінці?

Софія поставила чашку, яку саме тримала в руці, назад на стіл.

— Ти весь час була нестерпна, а це стаєш ще нестерпнішою! — крикнула вона й загрюкнула дверцята посудомийної машини. — Хто довший час побув твоєю дочкою, тому хочеться від тебе в монастир тікати!

І з гордим виглядом вийшла з кухні.

— Либонь, я сьогодні не схильна до товариськості, — висувала мама й з таким самим виглядом залишила кухню.

Тезі знов відкрила дверцята посудомийної машини й продовжила роботу, яку була розпочала Софія. Тато заходився їй допомагати. Він відчистив тарілки від решток їжі.

— Послухай-но, тату, — заговорила Тезі. — Це ж зовсім не проти тебе — те, що я сходжу до бабусі! Що в тебе там із нею, то зовсім інша справа!

Тато затято похитав головою.

— Ми ж зовсім не говоримо про тебе, чесно, не про тебе! — запевняла Тезі.

— Вона ще дійде до цього! — сказав тато. — Неодмінно нападеться на мене. Вона всім на мене наговорює!

— Тоді я їй відразу скажу, що вона помиляється і що ти — чудова, мила людина!

І Тезі поцілувала тата в щічку — туди, де не заросло бородою. Тато був видимо розчулений. Поки він не встиг іще що-небудь сказати проти ходіння до бабусі на гостину, Тезі хутенько вийшла з кухні. Нерішуче постояла то тут, то там у вітальні, та коли тато приблукав і туди, і то з таким виглядом, ніби знову хотів висловити своє неприйняття бабусі, Тезі втекла до ванної кімнати. А там, у ванні, під горами піни, вилежувалася Софія. Стирчала сама білява голова старшої сестри.

— Вибач! — сказала Тезі. — Не хотіла б я тобі заважати, але ж тато мене скрізь переслідуює!

— Ти мені не заважаєш, — промурмотіла Софія.

Тезі скинула нічну сорочку. Вона надумала прийняти душ у душовій кабіні.

— Мені б твої груди! — заздро мовила Софія. — Мої занадто округлі. Я маю грудки дріжджів.

— А я маю які? — поцікавилась Тезі, заходячи до кабіни.

— Ти маєш цукрові голови, — повідомила Софія. — Такі груденята куди еротичніші!

— Чому це так? — Тезі пустила воду, заплющила очі й, відчуваючи, як вода заструменіла по тілу, уважно обмацала свої груди.

— А хіба я знаю? — засміялася Софія. — Це чоловіки якось визначили поміж себе. — Старша сестра сіла й додала: — Власне, це несправедливо!

— Що саме? — Тезі намацала кран, щоб зробити теплішу воду.

— Та те, що завжди чоловіки визначають усі міри! — Софія витягла затичку з ванни, підвелася і взяла душ із гнучким шлангом. — Добре для здоров'я приймати холодний душ, — сказала вона. — Але маю підозру, що мене грець поб'є, якщо я зараз увімкну холодну воду. І це вже й справді було б шкідливо для здоров'я!

— Дуже шкідливо! — промурмотіла Тезі.

Софія дала своєму надто чутливому тілу теплий душ, вилізла з ванни, сіла за столик зі збільшувальним дзеркалом і почала вишукувати на обличчі вугрів.

— То ти йдеш зараз до бабусі? — поцікавилася.

— Залізно! — запевнила Тезі.

Старша сестра виявила один вугор на переніссі й заходилась його вичавлювати.

— А як ти гадаєш, — запитала вона при цьому, — чи не могла б і я загостити до бабусі?

Тезі добряче злякалася.

Взяти з собою до бабусі ще й Софію? Та це ж останнє, що б вона, Тезі, могла придумати! Але, з другого боку, Софія так само доводиться бабусі онукою, як і вона...

— Звісно, не сьогодні, — уточнила Софія. — Сьогодні я маю інші плани. Але якось іншим разом?

Яка полегкість!

— Ну звичайно! — промимрила Тезі.

— Тисяча проклять! — лайнулася старша сестра, розглядаючи у дзеркало те місце над носом, навколо якого вона допіру давила, вичавлюючи вугра. Там красувалася червона пляма. — Тепер я маю страхітливий вигляд!

Софія показала своєму відображенню язика (а воно їй) і вийшла з ванної кімнати. А Тезі ще поніжилася під душем. Аж як із душових отворів полилося ледь тепле літепло, вона закрутила кран — із почуттям вини. Чому з почуттям вини? Бо для мами тепер уже не лишалося теплої води.

Тезі вийшла з душевої кабінки. Хоча цього разу ніхто навмисне не затуманював дзеркал, вони таки покрилися шаром дрібнесеньких краплинок. Просто дві дами одночасно прийняли душ

в одній ванній кімнаті — як тут не утворитися великій кількості пари? Рушником Тезі протерла на одному дзеркалі чисте місце й придивилася уважніше до свого обличчя. І як це дідусь зумів добачити в подібному обличчі якусь гармонію?

— Гармонія... — промурмотіла Тезі в дзеркало. — Гармонія... — повторила вона. Раптом це слово здалося їй дуже кумедним. “У нас немає гармонійного шлюбу”, — таке нещодавно сказала мама своїй подрузі Алісі. А татові вона ж сказала, що нова краватка добре гармонує з його новим костюмом.

Гаразд. Отже, гармонійний шлюб — це шлюб без суперечок. І коли дві фарби не кусаються одна з одною, це, виходить, також гармонія! Але де ж цю трикляту гармонію шукати в обличчі? Це коли немає розладу між носом та очима? Коли рот мирно сусідить із підборіддям?

Дівчинка зітхнула й потяглася рукою до маленького пінцетика, що лежав на поличці під дзеркалом. Брови як колоди, що зрослися на переніссі, — це вже точно ніяка не гармонія! Тезі приклала пінцета до перенісся, натягла — бо не раз бачила, як це роблять мама й Софія, — шкіру двома пальцями й почала вискубувати волосинки. Спочатку повністю очистила від заросту перенісся й тоді взялася обробляти нижню частину брівних дуг.

— Людино! Сестричко! Залиш хоч що-небудь! — Це повернулася до ванної кімнати Софія. — Зараз у тебе не лишиться брів — буде сама лисина! — Старша сестра підійшла до меншої й насуплено оглянула Тезіні брови. — Віддай пінцета й заплющ очі! — Вона забрала пінцетика й заходилася скубти. — Хочеш накласти тіні на повіки? — запитала.

І Тезі вражено почула свою власну відповідь:

— Так, будь ласка.

Об одинадцятій годині досить істотно змінена Тезі вийшла з дому. Цілу годину свого часу присвятила Софія обличчю меншої сестрички, підводячи повіки чорним косметичним олівцем, накладаючи зелені тіні, наносячи на вії чорну туш, на губи — рожеву помаду, на обличчя — бежевий макіяж, а на щоки — всілякі рум'яна.

Фрідріх відразу помітив, як змінилася Тезі.

— Ну, дитинко! — протяг він, зайшовши за п'ять хвилин до Тезіного виходу до помешкання Бокскандлів, марно сподіваючись знайти там рештки від їхнього сніданку. — Ну, дитинко! Та невже ти стала іншою?

Це прозвучало як справжнє визнання. І мама, вдруге за ранок підвівшись із постелі й побачивши Тезі, вражено заохала й заохала. І тільки тато промимрив щось про дурне мазюкання, про те, що Тезі замала ще для цього, а також про чийсь поганий вплив на дитину.

Тезі вирушила до бабусі пішки. Таке рішення — краще не їхати трамваем — вона прийняла тільки тому, що хотіла якомога швидше вирватися з дому. А чому швидше? Бо мала аж два страхи. Перший страх був такий: коли б тато не надумався видати ще одну заборону та не перешкодив часом їй вискочити на вулицю. Другий її страх був іще більший за перший: що, коли Софія в останню мить відчує непереборне бажання і собі податися до бабусі? Це була б кричуща несправедливість! Софія і так має тих друзів більше ніж досить! Софію скрізь усі люблять! То навіщо Софії ще й бабуся?

Коли Тезі добулася до провулка Феррогассе, була якраз дванадцята. Бабусині ворота стояли відчинені. По гравієвій доріжці Тезі пройшла до будинку. Подзвонила у двері. Ніхто не відчинив. Тезі натисла на клямку. Двері не були замкнені. У вестибюлі на великому столі сиділи троє котів. Двоє тигрової масті й рудий.

— Бабусю! — гукнула Тезі.

Нічого й ніде не зворухнулось.

Тезі увійшла до зали. Там на підлозі валялося багато газет. Працював телевізор. Дівчинка встигла побачити, як закінчився огляд преси. Перейшла до спальні. Там усі шафи стояли розчехнуті, бабусина постіль лежала зіжмакана, а зверху розтрушено трохи різної одежі. Тезі подалася до їдальні. На обідньому столі лежав розпочатий

пазл. Посеред купи частинок гри-крутиголовки сидів чорний кіт і грався однією частинкою як мишею.

Тезі перейшла до кухні. Там панував жахливий безлад. Скрізь брудний посуд і порожні пляшки. Щось не схоже було на те, щоб хтось тут приготував аж п'ять перемін страв. Безлад був явно давній. Рештки їжі на стосиках тарілок уже геть позасихали.

Дівчинці закалатало серце в грудях. Згадалося, як тато назвав бабусю алкоголічкою. А алкоголіки, подумалось їй, часто не зовсім тямлять, що роблять. Що, коли бабуся пішла в льох по вино, спіткнулася і впала на східцях? Або, може, вона зовсім забула, що сьогодні неділя й що на неділю запрошено Тезі, та й подалася кудись? Либонь, пияки так і чинять: ідуть із дому, а двері так і лишають відчинені.

Тезі сіла за великий стіл у вестибюлі й трохи погладила котів. Одному зі смугастих це не сподобалось, то він зіскочив зі стола на підлогу.

Дівчинка стала подумувати, чи не зазирнути до льоху? Але вже від самої думки про темні льохи-погреби їй стало моторошно!

І саме тоді, коли Тезі вирішила, що таки треба, заради любові до бабусі, подолати страх перед темними льохами, вона почула звуки музики. Музика долинала не з будинку, а з саду, через

По той бік паркану стояв хлопець,
десь такого самого віку,
що й Тезі.

відчинене вікно. І тоді Тезі розчула чийсь голос. Той голос сказав:

— І чого це ти сьогодні так видженджурилася, га, Еммо?

Тезі підхопилася з-за столу й вибігла з будинку, а тоді прожогом за ріг, у сад, що на задвірку.

Бабуся стояла біля паркану, за яким був уже сусідський садок. По той бік паркана стояв хлопець, десь такого самого віку, що й Тезі. Дівчинка стрілою кинулася до бабусі. Вона була страшенно рада, що бабуся не лежить трупом алкоголічки в льоху.

Емма Бокскандль поцілувала Тезі в щічку. Запарканний хлопчина усміхнувся дівчинці. Джерелом музики виявився транзисторний приймачик, якого той тримав під пахвою. Хлопчина переліз через паркан, уклонився Тезі й відрекомендувався:

— Мене звати Йозеф-Марія!

— А мене — Тезі! — сказала дівчинка.

— Та я вже знаю, — знов усміхнувся Йозеф-Марія. — Я завжди про все якнайкраще поінформований! — А тоді зиркнув на Емму Бокскандль. — Коли ж сьогодні буде обід, Еммо? — запитав.

— Такого трутня-дармоїда моя добропорядна душа зроду не знала, — сказала бабуся. — А що вже ненажера — світ такого не бачив!

— Бачив! — заперечила Тезі. — Фрідріха, що мешкає біля нас.

Йозеф-Марія тицьнув Емму Бокскандль вказівним пальцем у живіт.

— Може, у тебе знайдеться шматочок лосося, Еммо? — запитав він. — А то у нас сьогодні фарширована теляча грудинка, і я пролітаю!

Тезі розуміюче кивнула головою. Фарширована теляча грудинка, з усіма тими хрящиками, плівочками та нашаруваннями жиру, і для неї була аж ніяк не улюблена страва.

— Вдома я не маю ані кришеника їсти, — відказала Емма Бокскандль. — Бо, власне, я йду з моєю онукою до ресторації!

Йозеф-Марія знову тиць Емму Бокскандль пальцем у живіт.

— Що таке дві самотні дами в ресторації? — мовив він. — Сумне видовище та й годі! А от у супроводі кавалера це була б зовсім інша справа, веселіше було б! Хіба ні?

— А хто ж тоді був би нам за кавалера? — здивувалась бабуся.

— Та я ж, люба Еммо! — вигукнув Йозеф-Марія, тицьнувши цього разу в живіт самого себе.

Бабуся подивилась на Тезі. “Як ти — ти хотіла б узяти і його з собою?” — запитував її погляд. Тезі кивнула головою. Цей Йозеф-Марія їй підходив.

— Ну, то вберися, любий кавалерчику! — звеліла бабуся. — Бо ми сьогодні робимо особливо поважний вихід.

— Фрак чи бурнус? — побажав уточнити Йозеф-Марія.

— Чисті штанці й ціла, не драна теніска, — відказала бабуся.

— Зараз же буде виконано, люба Еммо!

Йозеф-Марія мов перелетів через паркан і тільки замиготів поміж дерев, біжучи до свого будинку.

Емма Бокскандль задивилася йому вслід.

— Він тільки удає такого безтурботного з себе, — мовила вона. — А насправді бідолаха бідолахою. Його батько — дурень заплішений. Чіпляється до нього на кожному кроці! — Бабуся усміхнулась. — Втім, синок відплачує придуркуватому батечкові тією ж самою монетою. Завжди каже на нього пан Майер!

— Чому ж так? — запитала Тезі.

— Ну, тому що таке в нього, власне, прізвище: Майер! — пояснила бабуся.

Дівчинці подібна фамільярність видалася чимось незбагненним.

— Рідного батька називає паном Майєром?

Бабуся кивнула головою.

— А на рідну матір каже Ольга!

— Ну, це така остання мода, — пояснила Тезі. — І в моєму класі дехто звертається до рідних матерів на ім'я.

— Але ж ім'я його матері не Ольга, — сказала бабуся. — Звати її Кете. А Ольгою звати їхню до-

могосподарку. Зате домогосподарку він називає бабусею!

— Чудеса! — мовила Тезі. Пообідати з таким дотепним хлопцем — це справді класно!

Емма Бокскандль повела Тезі та Йозефа-Марію до справжньої п'ятизіркової ресторації. Троє старших офіціантів у фраках постійно пантрували довкола їхнього стола, наполегливо стараючись угадати кожне бажання клієнтів та заощадити їм будь-які зайві рухи. За іншими столами сиділи самі пани й дами похилого віку, розмовляючи одне з одним стишеними голосами. Офіціанти приносили страви під височезними сріблястими ковпаками, роблячи це з таким виразом на обличчях, ніби несли перед собою святая святих. І в меню стояли такі назви страв, яких Тезі зроду не чула: морський півень і сьомга у збитих вершках із кислим щавлем, а ще перепілка в сорочці з каротелі, а ще млинці з телячою зобною залозою в зморшковій підливі...

Безпорадно видивлялася Тезі на виписані гарним почерком назви страв. А от Йозеф-Марія подібних труднощів не переживав. Він відразу ж замовив собі бугилового супу з креветками, палтуса в мішечку, ягнятину з тушкованими кабачками й полуничний торт із мигдальними вершками.

— І мені те саме, будь ласка! — так покінчила дівчинка зі своєю безпорадністю.

Йозеф-Марія зробив добрий вибір. От тільки вже після палтуса Тезі була сита. Ягнятину вона все-таки якось ум'яла, потерпаючи, коли б ті троє старших офіціантів не розсердилися на неї. Але полуничного торта вже не було куди впхати. Та Йозеф-Марія виручив: упорав торта за неї. Скидалося на те, що й ті троє офіціантів не справляли на нього жодного враження. Він собі базикав, сміявся і ні на що не звертав уваги. Розповів, що в цьому році найімовірніше матиме три “незадовільно” в таблиці успішності й що пан Майєр уже давно допитується, ким же хоче стати його синок: підмітайлом на вулиці чи прибиральником нужників? Іще признався, як він залюбки прогулює школу, а потім із яким смаком, як розгонисто підписується за пана Майєра в батьківських пояснювальних записках. Іще розказав, що в басейні його мають за майбутнього чемпіона Європи з плавання стилем батерфляй, що згодом він помандрує на котрийсь грецький острів та що неодмінно отруїть свою маленьку сестричку стрихніном — за те, що вона така тварючка!

Коли Емма Бокскандль, накуштувавшись усіх тих добірних страв, заквапилася до туалету, Йозеф-Марія схопив Тезіну руку й сказав:

— Сподіваюсь, ти лишиш хоч трішечки Емми мені! — Тут він ніяково усміхнувся. — Сказати

правду, я був спочатку закликав, що не промовлю до тебе ні словечка!

— А чому? — поцікавилася Тезі.

— Із ревності, — пояснив Йозеф-Марія. — Досі ж Емма неподільно належала тільки мені. А я дуже неподільчивий!

Тезі не знайшла, що на це сказати.

— Але мені здається, що я можу тебе вподобати, — сказав Йозеф-Марія, — і тоді, мабуть, мені стане легше ділити її з тобою!

Тут хлопець замовк, бо завважив, що з туалету повертається Емма Бокскандль.

Бабуся попросила рахунок, отримала його на срібній таці під оксамитовою серветкою, поклала під ту серветку гроші й підвелася з місця.

— Ну, то що ж? Ходімо? — сказала вона.

Один із тих офіціантів провів Тезі, Йозефа-Марію та Емму Бокскандль до дверей, інший помахом руки підкликав їм таксі.

— Провулок Феррогассе! — кинула бабуся таксистові.

Тезі зраділа. Чому? А тому, що вона потерпала, коли б бабуся не відтарабанила її додому.

— Мав би я сьогодні ще трохи позубрити, — признався Йозеф-Марія, — але краще відкладу ті уроки-мороки на потім та вас трохи ще позвезу. Ви ж без мене, дві маленькі жіночки, зовсім пропащі!

— Само собою, — усміхнулася Емма Бокскандль і тицьнула вказівним пальцем Йозефові-Марії в груди.

— Само собою, — повторила й Тезі. Їй це ніяк не муляло — щоб цей Йозеф-Марія і далі крутився біля неї. Якраз навпаки: їй це приносило навіть якусь радість. Як з'ясувалося, ділити з Йозефом-Марією Емму Бокскандль було досить легко.

РОЗДІЛ 13,

у якому ця історія
так багатонадійно — як і годиться
всім історіям — добігає кінця

Від тієї неділі Тезі перевідувала бабусю двічі на тиждень. Днями відвідин були середа й субота. Бо тато нещодавно наполог, аби неділя стала татовим днем. Тезі виснувала, що треба, куди поїдешся, віддавати належне цьому підсиленню в татовій душі чуття єдиної родини, і без зайвих нарікань скорилася його щонедільній диктатурі.

Тож Тезі приходила до Емми Бокскандль по середах і суботах. І цілком природним було те, що до бабусі в ці дні забігав і Йозеф-Марія. Хлопча мав навіть свою кімнату в бабусиному будинку. Маленьку комірчину під дахом. Одначе, як пояснив він дівчинці, там йому, на жаль, не

можна було ночувати. Проти цього виступав пан Майер. Та коли Йозеф-Марія мав потребу десь побути на самоті, останнім його порятунком ставала ця комірчина. Бо вдома, нарікав він, йому не випадає жодної години спокою. Хай-но він замкнеться у своїй кімнатці, як приходить його матінка і починає грюкати в двері та допитуватись, чи й справді він цієї хвилинки старанно робить уроки, а як вирішить, що синок не науці віддається, то доручить йому бавити сестричку, або відра зі сміттям загадає повиносити, або ще помити брудний посуд.

— І що, вони не мають нічого проти того, щоб ти бував у Емми? — запитала Тезі. Вона тим часом уже й звикла також називати бабусю просто Еммою.

А якось-то, коли Тезі сиділа з Йозефом-Марією та Еммою в саду, хлопчина сказав їй:

— Вони ж бояться — страх! Адже пан Майер напозичався в Емми стільки грошей, що йому повік їх не віддати. Хай-но він тільки заборонить мені спілкуватися з нею, — зловтішно посміхнувся Йозеф-Марія, — Емма може ж відразу розсердитись і поставити вимогу: ану віддавай негайно гроші! То він уже не сміє навіть ляпаса мені вліпити, бо Емма заявила йому, що їй таке поводження зі мною зовсім не подобається.

Якось-то, коли Тезі сиділа з Йозефом-Марією в Емминому саду, хлопчина сказав:

— Здається мені, що колись дуже давно ми тут уже гралися з тобою! Ти вже була тут! І ще була білява дівчинка. Ми з білявкою грали в м'яча, а ти стояла й дивилася. Мабуть, добрих вісім років тому!

Дівчинка засумнівалась у правдивості таких спогадів Йозефа-Марії.

— Якби я гралася з тобою тут десять років тому, — заявила вона, — то й я б могла це пригадати!

— Але ж я точно це знаю! — наполягав на своєму Йозеф-Марія. — Як оце нині, бачу твого носа переді мною!

Тезі похнюпилася.

— Ну, тоді, либонь, це таки правда, — пробурмотіла вона.

— Ах ти ж лайно зелене! — вигукнув Йозеф-Марія. — І чого ти так цим переймаєшся? Тільки тому, що ти терпіти не можеш свого носа, ти всякчас думаєш, що й всім іншим він не подобається!

— А таки нікому він і не подобається! — сказала дівчинка.

— А таки подобається!

І Йозеф-Марія, взявши обіруч Тезіну голову, поцілував її в кінчик носа.

— Негайно припини! — вигукнула Тезі.

Але Йозеф-Марія не припинив: обцілувавши всього її носа аж до самого перенісся, обцілував його й донизу, знову до самого кінчика. І тільки

тоді відпустив її голову. Тилом руки Тезі витерла зволоженого носа.

— Я не цілую нічого такого, що мені не подобається, — запевнив дівчинку Йозеф-Марія. — Своїх вух я б нізащо в житті не став цілувати!

— А що такого з твоїми вухами? — запитала Тезі.

— Та ти тільки послухай! — Йозеф-Марія схопив обидва свої вуха руками й почав відтягувати в напрямку від голови. — Тут такі хляпавки — збожеволіти можна! Ослячі вуха! М'ясисті, осоружні...

Тезі придивилася до хлопцевих вух. І справді, гарними їх ніхто б не назвав.

— Що таке вуха? Хрящі та й годі! — сказала вона.

— Носи — це також хрящі, — мовив Йозеф-Марія.

— Носи важливіші! — доводила Тезі.

— Чому? — запитав Йозеф-Марія.

— А тому! — сказала Тезі.

— Але ж, коли мені навздогін кричать “Віслюк вухатий!” чи тобі “Носата!”, виходить одне й те ж саме!

— Віслюк вухатий — не так образливо! — налягала Тезі.

— Не вигадуй! — засміявся Йозеф-Марія. — Просто що прикладають до тебе, те тобі й здається образливішим.

— Але ж ти не страждаєш через свої вуха! — вигукнула дівчинка.

— Ще й як страждаю! — жалібно скривився Йозеф-Марія. — Бо ніхто ж мені їх не цілує! — І знову потяг вуха врізнобіч. — Бідні мої хляпавочки так і залишаться довіку неціловані!

Цього дня, як Тезі поверталася додому від бабусі, Йозеф-Марія зголосився провести її до трамвайної зупинки. Дівчинка дочекалася, поки трамвай під'їхав до зупинки, а тоді, блискавично поцілувавши Йозефа-Марію в праве і ще й в ліве вуха, заскочила у двері трамвая.

Двері зачинилися. Крізь дверну шибу Тезі озирнулася на Йозефа-Марію. Той стояв на зупинці й усміхався, відтягуючи вуха пальцями.

Від Акселя Лінднера Тезі не дістала більше жодної вісточки. Іноді вона перечитувала його листи. І тоді їй було трохи жаль колишнього товариша в листуванні. Але важливим для неї він більше вже не був. Нині Тезі мала стільки тих занять! А як випадала коли вільна годинка, то вона могла її заповнити чимось цікавішим за писання листів. Останнім часом і Фрідріх більше, ніж будь-коли досі, приділяв уваги своїй сусідці Тезі. Навіть у кіно її запрошував. Утім, дівчинці доводилося оплачувати обидва квитки. Фрідріх

навіть робив також щось подібне до освідчення: щоразу, коли вона згадувала про Йозефа-Марію, той вигукував роздратовано:

— Не розповідай мені нічого про цього вундеркінда, а то я від ревнощів ще зірвуся!

А одного разу, коли вони поверталися з кіно, він обійняв її за плечі й спробував поцілувати. Досить невдалий вийшов той поцілунок: ковзнув по щоці, від кутика рота до мочки вуха. Дівчинці той поцілунок не приніс жодної насолоди, але вона стерпіла, бо Фрідріх їй подобався. Вона була йому навіть дуже вдячна, адже Фрідріх усе біля неї увивався, виходив із нею на шкільне подвір'я і робив із нею два-три кола або з'їдав біля вікна у вестибюлі її підобідок.

У класі більше вже ніхто не кепкував із Тезі, Бігі перестала малювати мурахоїдів, а коли хтось чогось хотів від неї, то називав її на ім'я: Маріє-Терезіє, а не Мурахоїде. Але ніхто не був із нею по-справжньому приятним і чемним. Просто їй дали спокій, і далі тримаючи у стосунках із нею дистанцію.

— Тут і дитині зрозуміло! — казав Фрідріх. — Ти притлумлюєш їх морально. Щоразу, як тільки твої однокласники подивляться на тебе, то й згадують, на які підлості вони здатні.

— А що мені зробити, аби це змінилося? — запитала Тезі.

— Нічого! — зітхнув Фрідріх. — Що чемніша ти будеш із ними, то більше почуття вини переживатимуть вони!

Тезі спитала Йозефа-Марію, що він думає про цю проблему.

— Той твій розумняка, може, й має слухність, — сказав хлопець. — Але якщо він і справді має слухність, ти повинна заговорити до них грубими словами, аби їм непотрібне стало почуття вини!

— Як це я можу заговорити до них грубими словами? — обурено подивилася Тезі на Йозефа-Марію. Таке придумає цей Йозеф-Марія!

— Але ж ти, чорний вороне, ти цього ніколи й нізащо не втнеш! — сказав хлопець і поцілував її в кінчик носа. — І взагалі, — додав іще, — радій, що в тебе є я та що я тебе люблю, а більше, вважай, тобі нічого й не треба. А то ще кирлу гнути почнеш!

Десь перед самим кінцем навчального року, в середу вранці, Тезі вийшла з туалету й саме хотіла забігти до ванної кімнати, коли це почула мамин голос. Мама якраз сказала:

— Не роби цього, серденько! Нашій Мишці це запевне не сподобається!

— А що мені не сподобається? — поцікавилась дівчинка, заходячи до кухні.

Мама промовчала. Вона відвернулася до вікна й почала скубати порт'єру.

Софія показала пальцем на маму.

— Їй здається, ніби ти не бажаєш, щоб я пішла з тобою до бабусі!

Тезі усміхнулася старшій сестрі силуваною усмішкою. Це далось їй нелегко! Так хотілося сказати: “Облиш Емму! Емма належить тільки мені!” Але ж хіба можна бовкнути отаке старшій сестрі, яка останнім часом була така мила, така чемна-чемна з нею, з Тезі! Тож менша сестричка й сказала вголос:

— Вона ж настільки твоя бабуся, наскільки й моя!

І пішла до ванної кімнати. Їй так захотілось сісти на край ванни і заголосити з відчаю! Мозок свердлила думка: “Отепер Софія під’їде до Емми, так, як тільки вона вміє, і своєю переможною усмішкою причарує не тільки Емму, а ще й Йозефа-Марію! А мене вкотре відітруть, відкинуть, як непотріб! Я ж супроти Софії ніколи не мала жодних шансів!”

Цілих півдня Тезі тяжко горювала через таке близьке вторгнення Софії до бабусиноного дому. Ці думи так її обсіли, аж вона вже й не могла встежити як слід за тим, що розглядалося на уроці. Особливо помітним це стало на уроці математики. Адже вчитель математики взяв собі за звичку, діставши хибну відповідь від кого-небудь з

учнів, підіймати з місця Тезі, щоб та відповіла правильно. Тож кожного разу, коли хто-небудь із Тезіних однокласників, бува, бовкне дурницю, він залюбки звертався до Тезі: “Бокскандль, сонце моє, як воно має бути направді?” І дівчинка тоді мусила підвестися й правильно розв’язати яку-небудь математичну проблему.

Одначе сьогодні Тезі, на превеликий жаль, не здатна була зробити математикові таку ласку.

— Як, прошу? — неуважливо перепитала вона тричі, марно силкуючись змобілізувати в голові засвоєну математичну мудрість. А коли математик повторив своє запитання учетверте, дівчинці нічого не лишилось, як відповісти: — І гадки не маю!

Математик невдоволено насупився.

— Це що ж воно таке з тобою, Бокскандль? — запитав він. — Звісно ж, ти знаєш! Де тебе носить із твоїми думками?

— Десь далеко звідси, — щиро сказала відмінниця Тезі. Кілька однокласників засміялися.

Математикове чоло взялося грозовими зморшками.

— Не звук я чути від тебе отакі відповіді! — дорікнув він.

Тезі здвигнула плечима. І жодної нечемності при цьому в той жест не вклала. Просто жодна інша відповідь не спала їй на думку.

Одначе математикові цей її рух плечима чомусь страх як не сподобався. Зрештою, він-бо шанована особа! І ніхто з учнів, навіть Марія-Терезія Бокскандль, не мав права відповідати здвиганням плечей!

— Бокскандль! — обурено гаркнув він.

Тезі дуже здивувалася: і чого цей чолов'яга раптом так обурився?

— Так, прошу? — запитала вона. Й знову класом прокотився смішок. Але дівчинці така ситуація зовсім не сподобалась. То вона й сіла.

— Бокскандль! Наша з тобою розмова ще не закінчилася! — загорлав математик. Тезі знову підвелася. Барбара захихотіла. А Йоганна обернулася до неї з передньої парти й прошепотіла:

— Ти його вже добряче завела!

А Тезі тільки думала: “І чого йому від мене треба? Чого він сподівається? І що ж я маю, власне, йому відповісти?” Вона щосили витріщалася на парту, втуплювалася поглядом у свій розкритий зошит із математики, але відповіді ніде не знаходила.

— Будь ласкава дивитися мені в вічі, Бокскандль! — закричав математик. Тезі хоробро подивилася йому в обличчя.

— Сядь! — наказав математик.

Тезі сіла.

— Вона ж вам не лялька на дротиках! — вигукнув Чарлі.

— Встань-сядь, встань-сядь! — перекривив учителя Отто. — Що це за муштра? Ми ж не в армії!

— Тихо! — ревнув математик.

Тим часом Тезі взялася малювати чоловічків на промокальному аркуші й знову задумалася про Емму, Йозефа-Марію та Софію. Щастя їй, що вчитель дав їй спокій до самого кінця уроку. Ну, а наступним уроком була англійська. Вчителька англійської захотіла, щоб Тезі прочитала власний твір на тему “A Sunday at home”. А Тезі, як на те, забула зошита вдома. І все через оте Софіїне бажання завітати разом із сестричкою до бабусі! Тезіні думки вмить переплутались, і вона вже й не тямил,а, що зі шкільного причандалля треба, а чого не треба брати сьогодні до школи. То вона навмання, нічого не вибираючи й не перевіряючи за розкладом, увіпхнула кілька підручників і зошитів до портфеля та й посунула до школи.

— Ну, з ким не буває! — з розумінням мовила англійка, коли Тезі призналася їй про цю свою прикрість, і захотіла, щоб свій твір прочитав Чарлі.

— І я забув зошита вдома! — заявив Чарлі. — З ким не буває!

— Із тобою подібне буває надто вже часто! — невдоволено зауважила англійка. — І дуже воно схоже на те, що ти знову не виконав домашнього

завдання. А от на Марію-Терезію подібна підозра просто не може впасти!

“Ти, коровисько! — подумала Тезі. — Не розпатякуй так про мою сумлінність! Бо я більш не хочу бути мішком чеснот! Щось я маю таке встругнути, аби усі втямили, що я більш не тягну руки за вчителями!”

Тезі дістала бульбашкову гумку, бубльгум, із портфеля, розжувала її та й видула бульбашку завбільшки з голову немовляти. Англійка удала, ніби й зовсім не помічає Тезіної антипедагогічної діяльності. Й підняла Бігі, щоб хоч та прочитала свій “A Sunday at home”.

Три Тезіні супербульбашки луснули біля її рота, а англійка ані пари з вуст. Тоді зразкова учениця Марія-Терезія очистила парту від зайвих шкільних причандаликів і видобула з портфеля колоду карт роме: от їх не забула взяти, бо принести колоду роме просив її Йозеф-Марія. Перетасувала карти й розклала на парті пасьянс. Виклала косу.

Оцього вже англійка не змогла стерпіти.

— Маріє-Терезіє! — вигукнула вона. — Негайно прибери ті карти геть!

А Марія-Терезія мовби й не чула — грає собі далі.

— Ти оглухла, Маріє-Терезіє?

Та знов пустила гнівне вчительчине запитання повз вуха.

— Слухай, та що це на тебе найшло?

Англійка підійшла до Тезіної парті.

— Мені стало нудно! — заявила Тезі. — А розкладання пасьянсів допомагає убивати час.

І дівчинка запишалася, що вимовила ці зухвалі слова, не затинаючись. Не довелося навіть затуляти рукою носа!

Англійка вибирала карти, розкладені на Тезіній парті.

— Карти конфісковано! Як роздадуть табелі, тоді підеш до директорської й забереш!

Тезі блискавично зміркувала, що в такій ситуації сказав би Чарлі.

— Я їх вам дарую! — сказала. — Вдома я маю ще одну колоду.

— Ну, це вже край всякого нахабства! — побуряковіла англійка.

— З маленьких подарунків починається велика дружба! — додала Тезі.

Англійка жбурнула колоду на її парту. Карти розсипались, багато попадало на підлогу.

— Так не чинять із чужою власністю! — дорікнула Тезі.

Вона нагнулась і позбирала розсипані карти. Серце гучно калатало в грудях, руки трусилися від хвилювання. “Зроблено! — гордо подумала дівчинка. — До такого зухвальства ще жодне з них не доходило!”

Тезі просиділа під партою, визбираючи розсипану власність, аж поки вчителька опинилася знову біля вчительського стола. А тоді знову сіла за парту й переконалась (крадькома роззирнувшись по класу), що погляди багатьох однокласників спрямовані на неї, і в тих поглядах світиться визнання. А Чарлі навіть підморгнув їй!

Тезі сховала пальці під парту, аби ніхто не розгледів, як вони у неї тремтять. “Це не так уже й тяжко, виявляється! — подумала вона. — У мене все вийшло класно, просто шалено класно! Та я ж хтозна як давно могла вже заходитись коло подібної акції!” А вчительці англійської послала погляд, який промовляв: “Вибач, моя хороша! Все це було задумано не проти тебе!”

Чи точно витлумачила англійка Тезін погляд? Історія про те нічирк.

Після останнього уроку до Тезіного класу зайшла Софія.

— Гей, чемпіонко з десятиборства! Як ся маеш? — загукав до неї Чарлі.

Софія не удостоїла його навіть поглядом.

— Я так хвилююсь! — призналася Софія меншій сестричці. — Не щодня випадає знайомитися з рідною бабусею! Як ти гадаєш, вона зрадіє моему приходові?

— Та звісно! — мляво промимрила Тезі.

З'ясувалося, що Софія має алергію
не лише на домашній пил,
а й на котятку вовну.

Емма Бокскандль і справді зраділа Софії. Вона принесла до їдальні третій куверт і заявила, що їй доведеться перепланувати обід. Мовляв, простий гуляш із телятини — це не досить святкова страва, аби нею повітати “нову” онуку. Софія почала віднікуватись, мовляв, вона ж, як-не-як, на дієті. Для неї, мовляв, вистачить і житніх сухариків... ну, і ще однієї морквинки.

Тезі відзначила не без приємності, що бабуся Емма на ці слова мимоволі тільки головою похитала.

Бабуся таки влаштувала святковий стіл із п'ятьма перемінами страв, і всі ті п'ять перемін Софія ум'яла, нівроку їй. Але вигляд старша сестра мала не надто щасливий. І це менша сестричка завважила не без певного задоволення. А ще, як на те, Софія безперестанку чхала. З'ясувалося, що вона має алергію не лише на домашній пил, а й на котячу вовну. А коли чорний кіт вискочив їй на коліна й почав лащитись, щоб нова гостя його погладила, у неї почався напад нестримного чхання.

Коли Йозеф-Марія невдовзі після обіду переліз через паркан, у саду він застав Софію, що лежала на шезлонгу й чхала-хрипіла до знемоги. Очі їй запухли, ніс почервонів. Тезі й бабуся Емма сиділи біля Софії, засмучено на неї дивлячись.

— Лайно прокляте! — хрипко видихнула Софія. — І тут мені не краще! Тут, либонь, повно літає пилку, що теж викликає у мене алергію!

Йозеф-Марія прошепотів Тезі на вушко:

— Бачиш, не такою вже й красунею виглядає твоя сестричка!

— Ні, вона завжди вродлива! — так само пошепки заперечила Тезі. — Якщо не має сінної лехоманки...

Напади чхання стрясали Софію все немилосердніш. Очі їй робилися дедалі червоніші. Бабуся Емма принесла очні краплі, але й ті не зарятували болящої.

Тезі щиро співчувала старшій сестрі. Одначе, коли Софія насилу прохрипіла, що тут вона, на жаль, не витримає ні хвилини довше, а отже, мусить негайно забиратися геть, менша сестричка відчула на душі полегкість.

— Ну, то й як вона тобі подобається? — запитала Тезі Йозефа-Марію, коли Софія хутко зникла.

Хлопець тільки плечима здвигнув. А тоді посміхнувся:

— Чхає вона жах як симпатично!

І цьомнув Тезі в кінчик її носа.

Тезі лягла на траву й задивилась у блакитне небо. В небі сіріла велика хмара. А за хмарою ховалося сонце. Лельом-полельом та велика сіра хмара повзла на захід. Ось її лівий край став мов позолочений. “Зараз сонце вийде з-за хмари!” — подумала Тезі й заплющила очі.

— Слухай, Тезі... — почав Йозеф-Марія.

— Не заважай мені! — промурмотіла дівчинка.

— А що я заважаю тобі робити? — запитав хлопець.

— Так, нічого... — промимрила Тезі.

— Не розумію, — признався Йозеф-Марія.

— Мені просто добре, — пояснила Тезі, — і я б хотіла якнайточніше схопити це відчуття!

Вона перевернулася на живіт, розплющила очі й задивилася на бабусю Емму, що переходила моріжок, тримаючи в руках по склянці малинового соку. Ось бабуся поставила склянки з соком на садовий стіл...

— Я страшенно її люблю, — мовила Тезі.

— Так страшенно, аж я злякався! — пожартував Йозеф-Марія.

Дівчинка засміялась і звелася на ноги. А хлопець лишився лежати й схопив її за ближчу ногу.

Від сьогодні я маю підозру,
що все-таки більш-менш гідно
проживу життя!

— Чи ти ж і мене так страшенно любиш? — запитав він.

— Сьогодні я так дуже люблю чи не всіх! — відповіла вона.

— Чому? — допитувався Йозеф-Марія.

Дівчинка знову глянула на ту сіру хмару. Що воно за хмара така, геть ледача? Ще й досі не переповзла через сонце! Тільки позолочений край став трохи ширший.

Хотіла б Тезі відповісти десь так: “Бо від сьогодні я маю підозру, що все-таки більш-менш достойно проживу життя!”

Але така відповідь їй видалася надто сильною і пишномовною. Тож вона тільки й сказала:

— Просто так!

— Це ж найкраща підстава! — засміявся Йозеф-Марія і дуже ніжно поцілував Тезі у великий палець її лівої ноги.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1	5
РОЗДІЛ 2	17
РОЗДІЛ 3	31
РОЗДІЛ 4	44
РОЗДІЛ 5	58
РОЗДІЛ 6	73
РОЗДІЛ 7	93
РОЗДІЛ 8	112
РОЗДІЛ 9	126
РОЗДІЛ 10	140
РОЗДІЛ 11	158
РОЗДІЛ 12	181
РОЗДІЛ 13	200

Редакційна колегія: Леся Воронина, Наталя та Володимир Брискіни,
Катерина Штанко, Тетяна Кохановська, Іван
Андрусяк

Редактор: Наталя Брискіна

Технічний редактор: Юрій Клименко

Коректори: Світлана Гайдук, Валентина Зозуля

Н56 Кристина Нестлінгер

Обзивають мене Мурахоїдом. — Вінниця, ПП “Видавництво “Теза”, 2007. — 221 с.: іл.

ISBN 978-966-421-003-1 ISBN 3-7891-2069-3 (нім.)

ББК 84.4НІМ

УДК 821.121.2-31

Якщо у дівчинки великий ніс, мишачі очиці і крихітне підборіддя, цього досить, аби постійно чути за спиною глузливе “Мурахоїд!”. Через це Тезі вважає своє життя пропащим.

Та попри все, ця історія, в якій є зниклі фото, антислинові щити, сусіда-ненажера, п’ятеро котів, дивна бабуся, чорні ворони, зогнілі помідори і побитий однокласник, — ця історія закінчиться просто чудово.

Цю книжку виготовлено на якісному фінському книжковому папері, який знижує контрастність і полегшує читання

© Кристина Нестлінгер. Текст, 1986.

Перекладено за виданням: Verlag Friedrich Oetinger. Christine Nöstlinger. Man nennt mich Ameisenbär, Hamburg 1986

© Олександр Мокровольський, переклад українською, 2006.

© Валентина Богданюк. Малюнки, малюнки на обкладинці, 2007.

© ПП “Видавництво “Теза”. Видання, оформлення, 2007.

Друк блоку і палітурні роботи ДП “Державна картографічна фабрика”, м. Вінниця. Зам. 7-059

Видавництво “Теза”

Звертайтеся до нас по книжки, права та ліцензії

Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців ДК № 632 від 12.10.2001 р
а/с 2890, м. Вінниця, Україна, 21027 Тел.: (+38 0432) 46-48-16
e-mail: thesis@in.vn.ua сайт www.teza.in.ua

Клаус Гагеруп

МАРКУС І ДІАНА

Світло Сіріуса

Більшого страхополоха, ніж Мавпус, на світі не було. Це він, тобто Маркус Сімонсен, до смерті страшився висоти й темряви. Це він, Маркус Сімонсен, був певен, що з'явився на світ для того, щоб його вдарила блискавка. Це він, Маркус Сімонсен, боявся павуків, собак і майже всього того, чого можна було на цьому світі боятися. А найдужче — дівчат.

Проте коли Маркус вдає із себе фана й пише листи відомим людям, то ніби перевтілюється. Тепер він не Маркус Сімонсен — він стара-престара осліпла бабуся, чи спортивна зірка, дискваліфікована за допінг, чи самотній мільйонер...

Ця книжка — перша в серії про непередбачуваного тринадцятирічного Маркуса — набула шаленого успіху в світі.

шалено популярна у світі

Замовте — отримаєте поштою

- ♦ листом: видавництво "Теза"
а/с 2890, Вінниця-27, 21027
- ♦ електронною поштою: thesis@in.vn.ua
- ♦ телефоном: (0432) 46-48-16

купуй на **www.teza.in.ua**
усе про наші книжки

Клаус Гагеруп

МАРКУС І ДІВЧАТА

— Спершу була Еллен Кристина, потім Беата, потім Каріанна, тоді Муна, тоді Ганна, тоді Гільда, тоді Турід, тоді Еллен, тоді Ліса, тоді Анна Беріт... — Сіґмунд суворо глянув на товариша. — Потім була Трюда, потім Елісабет, потім Тереса... Одне слово, всі дівчата в класі. І хто ж тепер?

— Тепер Еллен Кристина.

— Еллен Кристина. Вдруге?

— Так, — тихо відповів Маркус. — У неї дуже красиві вуха. Перший раз я їх не помітив.

Маркус Сімонсен закохався. Уп'ятнадцяте за два місяці.

Та найстрашніше, що він не знає, як до дівчат підступитися...

Ця книжка — друга в серії про непередбачуваного тринадцятирічного Маркуса — дуже популярна у світі.

шалено популярна у світі

Замовте — отримаєте поштою

- ◆ листом: видавництво "Теза"
а/с 2890, Вінниця-27, 21027
- ◆ електронною поштою: thesis@in.vn.ua
- ◆ телефоном: (0432) 46-48-16

купуй на **www.teza.in.ua**
усе про наші книжки

ИОУН КОЛФЕР

СПИСОК БАЖАНЬ

У Мег Фінн проблеми. Пекельні проблеми. Після того, як померла її мама, вітчим вижив Мег із дому. І тепер вона волоцюга і малолітня злочинниця.

Проте після невдалої спроби пограбувати квартиру пенсіонера Мег і її напарник-грабіжник, Ригачка, втрапляють у справжню халепу. Душа Мег може потрапити і до раю, і до пекла. Шанси рівні. Пекло змагається за неї з усією підступністю. Єдина можливість урятуватися — список бажань.

Замовте — отримаєте поштою

- ◆ листом: видавництво "Теза"
а/с 2890, Вінниця-27, 21027
- ◆ електронною поштою: thesis@in.vn.ua
- ◆ телефоном: (0432) 46-48-16

купуй на **www.teza.in.ua**
усе про наші книжки

Якщо у дівчинки великий ніс, мишачі очіці і крихітне підборіддя, цього досить, аби постійно чути за спиною глузливе "Мурахоїд!". Через це Тезі вважає своє життя пропашим. Та попри все, ця історія, в якій є зниклі фото, антислинові щити, сусіда-ненажера, п'ятеро котів, дивна бабуся, чорні ворони, зогнілі помідори і побитий однокласник, — ця історія закінчиться просто чудово.

"Книжкова ЕРА"
щовівторка о 12:10 на хвилі УР-1
"Химерні вибрики"
щонеділі о 10:06 на хвилях ЕРА-FM

**реальність
фантастики**

єдиний в Україні
журнал фантастики

